

E

e¹ (e') *m.dh* Xarafka shanaad ee alifka soomaaliga, kana mid ah shaqallada.

e² (-e) *xi. ld ee¹*.

ebed *m.l.fk ld abad*.

eber *m.l* 1. Tiro xisaabeed oo marka ay kaligeed tahay aan macne lahayn, laakiin marka tiradu midig ka raacdoo tobann ku dhufata. 2. Barta kala barta toganaha iyo tabanaha xisaabta. 3. E. ah: wax ama meel maran.

eber sugar *m.l (fis.)* Heerkulka ugu hooseeya ee aragti ahaan suurtagala. Waa heerkulka tamar socodka molikiyuulada iyo atamadu uu ugu hooseyo, wuxuuna u dhigmaa - 273.15 C ama -459.67 F.

ebi¹ *m.dh ld ibi*.

ebi² *f.g1 (-byay, -biday; -byi)* Hawl hore loo billaabay ama qabyo ahayd dhammaystirid.

ebinefiriin *m.l (baay.)* Hormoon uu soo daayo medullaha qanjidh kelyoodku, kaas oo kordhiya garacaa wadnaha, kor u qaada awoodda iyo dheeraynta dhaqdhqaqaqa muruqyada iyo kordhinta dhaqsaha iyo qotada neefsiga, si uu ugu diyaariyo jidhka cabsi, orod ama dagaal. Waxa kale oo uu joojiyaa dheefshiidka iyo qashinsaarka.

ebtelee *f.g2 (-leeyay, -leysay) ld ibtilee*.

ebteleyn *m.f.dh ld ibtileyen*.

ebteleysan *f.mg4 (-snaa, -snayd) ld ibtileyasan*.

ebteleysnaan *m.dh ld ibtileyasnnaan*.

ebteleysnaansho *m.l/dh ld ibtileyasnnaan*.

ebtelo *m.dh (-ooyin, m.l) ld ibtilo*.

ebteloobid *m.dh ld ibtiloobid*.

ebtelow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi) ld ibtilow*.

ebtilee *f.g2 (-leeyay, -leysay) ld ibtilee*.

ebtileyn *m.dh ld ibtileyen*.

ebtilo *m.dh ld ibtilo*.

ebyamid *m.f.dh eeg ebyan¹) ld ebyoomid*.

ebyan¹ *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la dhammaystiray noqosho. *ld ebyoon¹*.

ebyan² *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la dhammaystiray ahaansho. *ld ebyoon²*.

ebyanaan *m.f.dh eeg ebyan². ld ebyanaansho, ebyoonaan, ebyoonaansho*.

ebyanaansho *m.l/dh ld ebyanaan*.

ebyid *m.f.dh eeg ebi²*.

ebyoomid *m.dh ld ebyamid*.

ebyoon¹ *f.mg1 (-oomay, -oontay; -oomi) ld ebyan¹*.

ebyoon² *f.mg4 (-naa, -nayd) ld ebyan²*.

ebyoonaan *m.dh ld ebyanaan*.

ebyoonaansho *m.l/dh ld ebyanaan*.

edbi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Qof anshax xun toosin. 2. Asluub fiican cid ku barbaarin.

edbin *m.dh eeg edbi*.

edeb *m.dh* Asluub iyo anshax wanaagsan.

edebdaran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax anshax iyo asluub xun ahaansho.

edebdarnaan *m.f.dh eeg edebdaran. ld edebdarnaansho, edebdarro*.

edebdarnaansho *m.l/dh ld edebdarnaan*.

edebdarri *m.dh ld edebdarri* (1).

edebdarro *m.dh 1. ld edebdarri*. Anshax iyo asluub xun. 2. *ld edebdarnaan*.

edebdarroo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Ka e.: anshax xun ku kidic.

edebdarrood *m.f.l eeg edebdarroo*.

edebsami *m.dh* Anshax ama asluub wanaagsan oo cidi ku sifowdo. *ld edebsamo*.

edebsamo *m.dh ld edebsamo*.

edebsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax anshax fiican ahaansho (qof).

edebsanaan *m.f.dh eeg edebsan. ld edeb-sanaansho*.

edebsanaansho *m.l/dh ld edebsanaan*.

edebsasho *m.f.dh eeg edebso*.

edebsuo *f.mg3 (-saday, -satay)* Ilmo anshax wanaagsan u yeelasho.

edebyeelasho *m.f.dh eeg edebyeelo*.

edebyeelo *f.mg3 (-eeshay, -eelatay)* Ka e.: edeb lahaansho; dhaqan wanaagsan yeelasho.

edeg¹ *m.l (-gyo, m.dh)* 1. Xero yar oo dhasha xoolaha irmaan lagu xereeyo. 2. Meel ciriiryoon.

edeg² *f.g1 (-gay, -gtay)* Maqal xoolaad xero yar gelin.

edegkudhufaan *m.l* Orgi yar oo caano nuug isago ah xiniinya laga baxshay. *ld ciddikudhufaan.*

edegshoomo *m.l* Edeg dagiiranka lagu ugaarsado.

edgid *m.f.dh eeg edeg².*

ee¹ *xi.* 1. Eray lagu xiriiriyo laba weerood aan xor ahayn. Tus. "Nin wanaagsan ee geesi ah", "Xarunta dhexe ee xisbiga". 2. Eray lagu xiriiriyo laba weerood xor ah. Tus. "Ha kicin wuu bukaa ee ama wuu bukaa ee ha kicin", "Meel kastaba aynu ka eegno ee heli mayno", "Cali wuu shaqayay ee Maryam baa sexatay". *ld e.*

ee² *u.j* Eray qof lala hadlayo dareenkiisa lagu soo jeediyo. Tus. "Ee aabbel!". *ld eeyaa.*

eebasho *m.f.dh eeg eebo².*

eebbe *m.l* Sarreeyaha awoodda leh oo wax kasta abuura oo weligis jirey, jirina doona; Ilah; Rabbi, Guulle, waaq, madhinte, weyne.

eebo¹ *m.dh (-ooyin, m.l)* 1. Nooc ka mid ah warmaha yaryar oo la tuuro. 2. Balaayo.

eebo² *f.g3 (-btay, -batay)* Magangelid (qof).

eed¹ *m.dh (-do, m.l)* 1. Denbi cid uusan ku caddayn lagu soo oogey. 2. Gef; denbi.

eed² *f.g1 (-day, -dday)* Fal, arrin iwm samayntooda natijjo xun kala kulmid.

eedaad¹ *m.l* 1. Rafaad; silic; saxariir. 2. Xanuun daran.

eedaad² *f.mg1 (-day, -dday)* 1. Rafaad badan la kulmid. 2. Xanuun daran la kulmid.

eedaadid *m.f.dh eeg eedaad².*

eedaamid *m.dh ld aadaamid.*

eedaan¹ *m.l ld aadaamid.*

eedaan² *f.mg1 (-day, -dday)* *ld aadaan².*

eedaq *m.l* Caano garoor ah.

eedayn *m.f.dh eeg eedee.* *ld eedays.*

eedays *m.l ld eedays.*

eedaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax dembi loo haysto ahaansho; eed saarid.

eedaysane *m.l (-nayaal, m.l/dh)* Qof dembi loo haysta laakiin weli aan caddeyn; tuhun dembi.

eedaysasho *m.f.dh eeg eedayso.* *ld eedaysi.*

eedaysi *m.l ld eedaysasho.*

eedaysnaan *m.f.dh eeg eedaysan.* *ld eedaysnaansho.*

eedaysnaansho *m.l/dh ld eedaysnaan.*

eedayso *f.g3 (-stay, -satay)* Eed isu jeedin.

eedbax¹ *m.l.kh* E. ah: wax uu isku daafaco qof eed lo haysto.

eedbax² *f.mg1 (-xay, -xdy; -bixi)* Cid eed loo haystay iska daaficid.

eedbixid *m.f.dh eeg eedbax².*

eeddo *m.dh (-ooyin, m.l)* 1. Haweeneyda aabaha la dhalatay. 2. Haweeneyda aabuhu qabo oo aan hooyada ahayn; aayo. 3. U.j: eeddy! 4. U.j: wiilka aan eeddada u ahayow!, gabadha aan eeddada u ahayey!

eeddee *f.g2 (-deeyay, -daysay)* Cid eed u jeedin.

eedid *m.f.dh eeg eed².* *ld eedis.*

eedis *m.dh ld eedis.*

eedoobid *m.f.dh eeg eedow.*

eedow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Eed gelid.

eedqaad *m.l* 1. E. ah: xumaan la falay eeddeeda qaadiid. 2. *ld eedqaadid.*

eedqaadid *m.dh* Xumaan la falay eeddeeda qaadiid. *ld eedqaad (2), eedqaadis.*

eedqaadis *m.dh ld eedqaadid.*

eedsasho *m.f.dh eeg eedso.*

eedsheegasho *m.f.dh eeg eedsheego.*

eedsheego *f.mg3 (-gtay, -gatay)* Godob laga galay sheegasho.

eedsi¹ *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Fal, arrin iwm ah oo cidi samaysay in ay natijjo xun kala kulanto gayeysiin.

eedsiin *m.f.dh eeg eedsii.* *ld eedsii.*

eedsiis *m.l ld eedsii.*

eedso *f.g3 (-saday, -satay)* Fal, arrin iwm samayntooda natijjo xun kala kulmid.

eg *m.l/fk* 1. eegga: waqtiga markaa la joogo; imminka, hadda. 2. eeggayga, eeggaga iwm: markayga, markaaga iwm.

eeg¹ *m.l* 1. Meel laas u eg. 2. Meel la qoday oo biyuuhu fariistaan.

eeg² *f.g1 (-gay, -gtay)* 1. Qof ama wax indho ku hayn. Tus. "Beerta eeg". 2. Soo ee.: booqasho ku tegid (meel). Tus. "Cali oo jiraan baan soo eegay". 3. Ka ee.: halis ka ilaal. Tus. "Carruurta dabka kaa eeg". 4. Ku ee.: wax ku tijaabin. Tus. "Albaabka furaha ku eeg". 5. Isu ee.: isbarbardhigid dad, waxyaabo, arrin iwm. Tus. "Labada qoraal isueeg". 6. Iska ee.: wax, waxyeelladooda ka foojignaan.

eegi *m.dh (-iyaal, m.l)* Meel sarreysa oo si fican hareeraha looga arki karo.

eegid *m.f.dh eeg eeg².*

eegmo *m.dh* Daymo; fiiro.

eel *m.l* Dhibaato aad u ballaaran.

eelo *m.dh* Deero.

eraan *m.l* 1. Socod ama orod badan. 2. Ee. ah: nooc geela ka mid ah oo dhaadheer.

eeraarin *m.l* (*bot.*) Geed faalala oo leh xidido laga sameeyo xargaha adag sida dawliska iwm.

eerg *m.l* (**-gag**, *m.l*) (*fiis.*) Halbeegga C.G.S. ee tamarta. 1 eerg = 10 juul.

eerি *m.l* Koob weyn oon dhieg lahayn oo muqmadda lagu dhigo.

eeridhaban *m.l* *ld* **eridhaban**.

eeriggo'an *m.l* *dh* *ld* **geeriggo'an**.

eersad *m.l* *ld* **eersasho**.

eersasho *m.f* *dh* *eeg* eerso. *ld* eersad, eersi.

eersi *m.l* *ld* **eersasho**.

eerso *f.g3* (**-saday**, **-satay**) Dhibaato dhacday cid u aanayn. Tus. "Muraayadihii iga jabay Axmed baan u eersanayaa".

eex *m.dh* Garsoor aan caddaalad lagu fulin oo cid xaqeeda lagu seejiyo. *ld* **eexo¹**.

eexasho *m.f* *dh* *eeg* eexo².

eexayn *m.dh* *eeg* eexee.

eexaysasho *m.f* *dh* *eeg* eexayso. *ld* **eexaysi**.

eexaysi *m.l* *ld* **eexaysasho**.

eexayso *f.g3* (**-stay**, **-satay**) Eex iyo dan moodid.

eexee *f.g2* (**-xeeyay**, **-xaysay**) Eex iyo dan moodid.

eexi *f.g2* (**-iyay**, **-isay**) Samafal gaar ah (qof u) falid; u turid.

eixin *m.f* *dh* *eeg* eexi. *ld* **eexis**.

eexis *m.l* *ld* **eexin**.

eexlow *m.l* (**-wyo**, *m.dh*) Qof eex badan.

eexo¹ *m.dh* *ld* **eex**.

eexo² *f.mg3* (**-xday**, **-xatay**) Eex ku kicid (cid). **cey¹** *m.l* (**-eeyl**-**yo**, *m.dh*) (*c.naf.*) Naasley dab joog ah, yeysa ay isku bah yihiin, hilib cun ah, oo loo adeegsado ugaarsiga iyo ilaalinta guryaha, xoolaha, beeraha iwm. *ld* **ey¹**.

ey² *m.dh* (**-eeyl**-**yo**, *m.dh*) Eey dheddig ah. *ld* **eyyad**, **ey²**.

eyy³ *e.d* Erey dareen: ehi!, oh! *ld* **eyyaa**.

eyyaa *e.d* *ld* **eyy³**.

eyyad *m.dh* *ld* **eyy²**.

eg *f.mg4* (**ekaa**, **ekayd**) 1. Arrin in la yelo ku wanaagsan ahaansho. Tus. "Waxaa eg in salaadda waqtigeeda la tukado". 2. Ku e.: wax aan meel dhaafin ahansho. 3. U e.: wax, wax kaale ay qaabka isaga mid yihiin ahaansho. 4. La e. ama le'eg: wax, wax kale la jin ah ahaansho.

eger *m.dh* *ld* **igar**.

egsosfeer *m.l* (*c.fal.*) Gibilka ugu fog atmoosfeerka dhulka.

ehel *m.l* Qaraabo, sokeeye, xigto. *ld* **ahalo**, **ehelo**.

ehelakhayr *m.l* (**-rro**, *m.dh*) *ld* **ehelukhayr**.

ehelnimo *m.dh* Ehel ahaansho.

ehelo *m.dh* *ld* **ehel**.

helukhayr *m.l* (**-rro**, *m.dh*) Qof caadeystay samaynta xumaha oo aan ku dhaqmin caqiiddada islaamkaa. *ld* **ehelakhayr**, **ehlu-khayr**.

ehelunnaar *m.l* (**-rro**, *m.dh*) *ld* **ahlunaar**.

ehlakhayr *m.l* *ld* **ehelukhayr**.

ehlukhayr *m.l* *ld* **ehelukhayr**.

ekaad *m.l* *ld* **ekaansho** (1).

ekaan *m.f* *dh* *eeg* eg. *ld* **ekaansho** (2).

ekaansho *m.l* *dh* *eeg* ekow. *ld* **Ekaad**; **ekaan**.

ekayn *m.f* *dh* *eeg* ekee.

ekaysii *f.g2* (**-iiyay**, **-iisay**) Wax isle'eg ama wax kale u eg, ka dhigid.

ekaysiin *m.f* *dh* *eeg* ekaysii.

ekkee *f.g/mg2* (**-keeyay**, **-kaysay**) 1. Xolo meel ku caashaqid. 2.(f.g) Labo wax ama ka badan wax isle'eg ka dhigid. 3. (f.mg) Ku e.: wax meel ku joojin. 4. (f.mg) Isu e.: wax qaabkiisa isu yeelid.

ekinokookas *m.l* (*baay.*) Deriskunoole ka mid ah qaybta "Tapeworms" dherkerkiisu gaaro 8 mm.

ekisrey *m.l* (*fiis.*) Fallaaro elektaromagnetiyeed oo leh dherermowjadeed aad u gaaban (beyond the ultraviolet) kuwaaso leh awood weyn oo ay ku dhex galaan walaxda uusan ifku dhix mari karin. Fallaraha ekis waxay sameysmaan marka elektarpoons tamar aad u sarreysa leh ay ku dhacaan maaddo. Wuxa loo isticmaala cuduraqoonsi ee farsamada raadiyo- graafiga iyo noocyada qaarkood raajo ku daaweynta.

ekistaristol *m.l* (*daaw.*) Garaac wadne oo ka bilowdey meel ahayn halkuu caadi ahaan ka bilawanjiray, "Sinoatrial node".

ekogaraafi *m.l* (**-iyo**, *m.dh*) (*daaw.*) Farsamada adeegsata mawjadaha ultarasawndiga ah si loo darsa qaabka gudaha ee jirka.

ekokardiyogaraafi *m.l* (*daaw.*) Isticmaalka mawjado ultrasawnd ah si loo ogapro shaqada iyo garaaca wadnaha.

ekow *f.mg3* (**-kaaday**, **-kaatay**) 1. Xoolo meel ku baahid. 2. Ku e.: meel ku sugnaan. 3. U e.: wax, wax kale muuqaalkiisa leh noqosh. 4. La e.: wax, wax kale la jin ah noqosh.

eletgroonig *m.l* Habab kala duwan oo ay adeegsadaan aaladaha elegtaroonka ku shaqeyya sida raadarada, telefeeshinnada, combiyuutarka iwm. *ld* **eleaaroonig**, **etetroonig**.

elektarogardiyogaraam (EKG) *m.l* (**-myo**, *m.dh*) (*daaw.*) (EKG) Ku qorista, shaqo koronteedka wadnaha warqad socora dusheed.

elektaroon *m.l (-nno, m.db) (fis.)* Saxar saleed sita saldanab tabaneed.

elektaroon-kaaftoon *m.l.u (-nno, m.db) (kiim.)* Elektaroon dibedeedka atamka ee ka qayb gala samaynta dabarrada kiimikaad.

elettaaroonig *m.l ld elektroonig.*
eletroonig *m.l ld elektroonig.*

elji *m.l (-yo, m.db)* Goodir lab oo aad u da' weyn.

embolas *m.l (-syo, m.db) (daaw.)* Walax, sida: xinjir, dufan, hawo, xabka ilamaha, dhiigaa raaca ka dibna ku joogsada meel oo xididka awda; dhiiggana halkaas wareegiisa ku joojiya.

emen *m.db* Meel jiq ah oo dhirtu ku badantahay kuna fiican ku dhuumashada, badanaana dugaagga aan laga waayin.

emfiseema *m.l (daaw.)* Ereygu wuxu ka soo jeeda gariig micniihsuna waxa weeye "dabeyl gashay soohyada" waxaase loo isticmaalaalaa xaalad cudur gaar u ah sambabada taaso ay keentay jiidmadii iyo isku soo roorkii (elasticity) sambabada oo luntay. Wawa yaraada isdhafshadii O2 iyo CO2 markas waxaa timaadda dhibaato neefsasho.

endooriinio *m.l (baay.)* Dareen-mootiye bebtoid ah oo laga helo qanjidhka bituwitary iyo haybutalmaska, kaasi oo leh astaamaha kaar jebiyaha.

engeg¹ *m.l* Wax aan qoyanayn.

engeg² *f.mg1 (-gay, -gtau)* Wax qoyanaa qalalid.

engegan *f.mg4 (-gnaa, -gnayd)* Wax qalalay ahaansho.

engegid *m.f.db eeg engeg².*

engegnaan *m.f.db eeg engegan. ld engegnaansho.*

engegnaansho *m.l/dh ld engegnaan.*

engessad *m.l ld engegsasho.*

engessan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax engegay ahaansho.

engesanaan *m.f.db eeg engegsan. ld engegsanaansho.*

engesanaansho *m.l/dh ld engegsanaan.*

engessasho *m.f.db eeg engegso. ld engessad, engeksi.*

engegsi *m.l ld engegsasho.*

engegso *f.mg3 (-saday, -satay)* Wax qoyan qalalsasho (cid).

engeji *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax qoyaan ka qalajin.

engejin *m.f.db eeg engeji. ld engejis.*

engejis *m.l ld engejin.*

entameeba *m.db (baay.)* Nooc ameebahaa ka mid ah oo qaarkood deriskunool yahay siiba qaybta dheefshiidka ee dadka. "E. Histolytic" wuxu dhexgalaa oo baabi'iyyaa xiidmaha isagoo keena xundhur iyo daloolinta xiidmaha, wuxuuna ku fidi karaa beerka oo ay ku sameysmi karto malax.

eraley *m.db ld eriley (1).*

eralow *m.l ld erilow.*

ered *m.l (-dyo, m.db)* Awood qofka Eebbe siyo oo habaarkiisa iyo ducadiisuba kacdo.

ereg¹ *m.db* Wax cid si ku-meelgaard ah loogu dhiibto.

ereg² *f.g1 (-rgay, -regtay; -rgi)* Ereg u bixin, u dhiibid.

erey *m.l (-yo, m.db)* 1. Dhawaaq kasta oo weer ka mid ah oo macne lagu garto gudbiya; kelmed. 2. Muran aan loo begin.

ereybixi *f.mg2 (-iyay, -isay)* Ereyo cusub samayn.

ereybixin¹ *m.f.db eeg ereybixi.*

ereybixin² *m.db* 1. *(nax.)* Siinta magac u gaar ah laa siyo farsamo; fikrad, cilmiyeed iwm. 2. Wadajirka ereyo u gaar ah hal bed aqoneed ama farsamo.

erey-dareen *m.l (nax.)* Cod muujinaya hadlaha shucuurtiisa sida yaab, naxdin farxad iwm. Tus. "Ba'al", "Alla hayow!".

ereyfur *m.l (nax.)* Wadajirka ereyo u gaar ah hal bed aqoneed ama farsamo, iyadoo erey walba la qeexayo waxa uu yahay.

ergan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la ergay ahaansho (xoolo, alaab iwm).

erganaan *m.f.db eeg ergan. ld erganaansho.*

erganaansho *m.l/dh ld erganaan.*

ergasho *m.f.db eeg ergo.*

ergee *f.g1/mg2 (-geeyay, -geysay)* Farriin, war iwm tol, qolo dawlad iwm u qaadid.

ergey *m.l (-go, m.db)* 1. Qof farriin, war ama arrin gaar ah loo dhiibo oo tol, qolo ama dawlad gaarsiyya. 2. Qof loo doortay inuu dal kale wakiil uga noqdo wadankiisa. Tus. "Saalax waa ergeyga soomaaliya u jooga jimciyadda quruumaha ka dhexeyso".

ergeyn *m.f.db eeg ergee.*

ergeysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* 1. Wax la oggoladay ahaansho (farriin, arrin iwm).

2. Wax ergo loo dhiibto ahaansho (farriin, arrin iwm).

ergeysasho *m.f.db eeg ergeyso.*

ergeysi *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Wax ergo ahaan cid u siin.

ergeysi *m.f.db eeg ergeysi.*

ergeyso *f.mg3 (-stay, -satay)* Ergey dirasho.

ergi *f.lg2* (-iyay, -isay) Xoolo, alaab iwm. in muddo ah cid siin.

ergid *m.f.dh eeg ereg²*.

ergin *m.f.dh eeg ergi. ld ergis*.

ergis *m.l ld ergin*.

ergisan *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax la ergey ahaansho.

ergisasho *m.f.dh eeg ergiso*.

ergisnaan *m.f.dh eeg ergisan. ld ergisnaansho*.

ergisnaansho *m.l/dh ld ergisnaan*.

ergiso *f.g3* (-stay, -satay) Xoolo alaab iwm ereg u dhiibasho ama u qaadasho.

ergo¹ *m.dh.w* 1. *eeg ergey*. 2. Dhambaal nabad lagu doonayo.

ergo² *f.g3* (-gaday, -gatay) Ereg u qaadasho ama u dhiibasho (wax).

ergoo *f.mg3* (-ooday, -ootay) Ergo aadid.

ergood *m.f.l eeg ergoo*.

eri¹ *m.l 1. ld ari*. 2. Cayrinta la cayriyo xoolo, dad, baabuur iwm.

eri² *m.l ld eryid*.

eri³ *f.g1/2* (-ryay, -riday/risay; -ryi) 1. Wax cayrin. 2. Nafley meel ay ku noolayd in ay joogto u diidid. 3. Ku e.: dalool wax ku librin.

eridhaban *m.l.u* Hal dhashay oo ilmihii laga reebay. *ld eeridhaban*.

eriley *m.dh* (-yo, *m.l/dh*) 1. *ld eraley*. Naag qaylo badan oo dad la dhaqankeedu xunyahay. 2. Dadka ariga dhaqda.

erilow *m.l* (-wyo, *m.dh*) Nin qaylo badan oo dad la dhaqankiisu xunyahay. *ld eralow*.

erin *m.dh ld eryid*.

erkeg¹ *m.l* (-nno *m.dh*) *ld irkig¹*.

erkeg² *f.mg1* (-gay, -gtay) *ld irkig²*.

erkegid *m.dh ld irkigid*.

erkegsan *f.mg4* (-naa, -nayd) *ld irkigsan*.

erkegsanaan *m.dh ld irkigsanaan*.

erkegsanaansho *m.l/dh ld irkigsanaan*.

eryad *m.l ld eryasho*.

eryasho *m.f.dh eeg eryo*. *ld eryad*.

eryid *m.f.dh eeg eri³*. *ld eri²*, *erin*.

eryo *f.g3* (-yaday, -yatay) Wax ordayo cayrin.

eryoo *f.g3* (-ooday, -ootay) Wax ordaya cayrsasho.

eryood *m.f.l eeg cryoo*.

etooloji *m.l* (*baay*) Barashada bayoolajiga asawga xayaawaanka.

exaysyo *f.g3* (-stay, -satay) Dan awgeed wax u doorasho (cid).

ey¹ *m.l ld eey¹*.

ey² *m.dh ld eey²*.

eydjin *m.dh* (-imo, *m.l*) 1. Xanuun daran oo saableyda wareema; oof. 2. Noocyada geela mid ka mid ah. 3. Meesha qodaxdu muddo nabar ka samaysan. 4. Tollin gacmeed ka horreeya tolliinka harqaanka.

eydhis *m.l* (*daaw*.) (AIDS) Cudur uu keeno fiirus wuxuuna ku yimaadaa fiiruska oo baabi'ya qaybhoosaad ka mid ah unugyada "linfosaytis" la yiraahdo taaso keenta hoos u dhicid difaaca jirka. E.ku, sida badan, wuxu ka mid yahay cudurrada galmada.

eyfaad¹ *m.l* Arrin murugsan daawo u helid. *ld eyfaad¹*.

eyfaad² *f.g1* (-day, -dday) Dhibaato culus awgeed la dalaabid. *ld eyfaad²*.

eyfaadid *m.f.dh eeg eyfaad²*. *ld eyfaadid*.

eyfaadsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax eyfaad ku dhacay ahaansho (qof). *ld eyfaadsan*.

eyfaadsanaan *m.dh ld eyfaadsanaansho*, **eyfaadsanaan**, **eyfaadsanaansho**.

eyfaadsanaansho *m.l/dh ld eyfaadsanaan*.

eymaanyo *m.l* 1. Nooc kallunka ka mid ah oo hoosta isaga dhejiya maraakiibta, qubada iwm si uu cunto uga helo. 2. Nooc boolaboolada ka mid ah.

eynaad *m.l* (*bot*) Geed leh caleemo yaryar, qodxo gaagaaban, ur silloon iyo asal guduudan; tarraxo. *ld eynoon*.

eynfaad¹ *m.l ld eyfaad¹*.

eynfaad² *f.mg1* (-day, -dday) *ld eyfaad²*.

eynfaadid *m.dh ld eyfaadid*.

eynfaadsan *f.mg4* (-naa, -nayd) *ld eyfaadsan*.

eynfaadsanaan *m.dh ld eyfaadsanaan*.

eynfaadsanaansho *m.l/dh ld eynfaadsanaan*.

eyni *m.l* Cumri; qeyr; da'.

eynoon *m.l ld eynaad*.

eysin¹ *m.l* (-nno, *m.dh*) Wiilka walaashu dhasho.

eysin² *m.dh* (-nno, *m.dh*) Gabadha walaashu dhasho.

F

f (fa') *m.db* Xarafka lixaad ee xuruufta afka soomaaliga, waana shibbane.

faa' *m.db (c.nafl.)* Shimbir yar oo dhoor iyo daba dheer leh oo qoollayda in yar ka weyn.

faad *f.mg1 (-day, -dday)* Cunto, cabbid, daawo iwm nafaqo iwm waxtarkii ay lahayd raagid awgeed lumin.

faaddir *m.ll/dh (-riin, m.db)* Bil soon nin aan soonayn.

faaddirad *m.db* Bil soon haweenay af-furan.

faaddirnimo *m.db* Faaddir ahaansho.

faadid *m.f.db eeg faad.*

faadir *m.l (-riin, m.db) ld faaddir.*

faadumo *m.db* Farta u dhaxeysha faryarada iyo fardhexaadda.

faaf¹ *m.l 1.* Meesha wabiyadu iyo daadadku ku fatahaan. 2. *ld faafid.*

faaf² *f.mg1 (-fay, -ftay)* Biyo, cudur, war iwm meel ku baahid. *ld faah², faax².*

faafi *f.g2 (-iyay, -isay)* War, cudur iwm meel si ballaaran ugu baahin. *ld faahi, faaxi (2).*

faafid *m.f.db eeg faaf².* *ld faaf¹ (2), faah¹, faahid, faax¹ (2), faaxid.*

faafin¹ *m.f.db eeg faafi.* *ld faafis, faahin, faahis, faaxin, faaxis.*

faafin² *m.dh* F. rasmii ah: wareegto rasmii ah.

faafis *m.l ld faafin¹.*

faafreeb *m.l* Guddiga baara filimada, jaraa'ikha, buugaagta iyo riwaayadaha inta aan loo bandhigin dadweynaha.

faafsto *m.db* Ceel maaxda oo dowlis lagaga cabbo.

faag *f.g1 (-gay, -gtay)* 1. Dhul iyadoo aan hoos loo dhereyn qodid. 2. Geed, koor iwm laga qorayo qaabayn.

faagad *m.l ld faagasho.*

faagasho *m.f.db eeg faago.* *ld faagad.*

faagid *m.f.db eeg faag.*

faago *f.g/mg3 (-gtay, -gatay)* 1. (*f.g*) Dibi jixinaya raaf dhul ku jiidid. 2. (*f.g*) Dhul hoos u qodid. 3. (*f.mg*) Ka f.: in yar ka fogaasho.

faah¹ *m.l ld faaf¹ (2), faafid.*

faah² *f.mg1 ld faaf².*

faahfaah *m.l.kh* F. ah: sii caddays (hadal iwm); waxkasheeg; faallo.

faahfaahi *f.g2 (-iyay, -isay)* Si buuxda arrin u sharaxid.

faahfaahin *m.f.db eeg faahfaahi.* *ld faahfaahis.*

faahfaahis *m.l ld faahfaahin.*

faahfaahsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la faahfaahiyeh ahaansho.

faahfaahsanaan *m.f.db eeg faahfaahsan.* *ld faahfaahsanaansho.*

faahfaahsanaansho *m.ll/dh ld faahfaahsanaan.*

faahi *f.mg2 (-iyay, -isay)* Cid magaceed, war iwm baahin. *ld faafi.*

faahid *m.f.db ld faafid.*

faahin¹ *m.l (-miin m.db)* Qof fahmo badan.

faahin² *m.f.db ld faafin¹.*

faahis *m.l ld faafin¹.*

faa'id *f.g1 (-day, -dday) ld faa'iid.*

faa'idaddoon *m.l.kh ld faa'iiddaddoon.*

faa'idee *f.mg2 (-deeyay, -deysay) ld faa'iidee.*

faa'ideyn *m.f.db ld faa'iideyn.*

faa'ideysad *m.l ld faa'iideysasho.*

faa'ideysasho *m.dh ld faa'iideysasho.*

faa'ideysi *m.l ld faa'iideysasho.*

faa'ideyso *f.mg3 (-stay, -satay) ld faa'iideyso.*

faa'ideys *m.dh ld faa'iideys.*

faa'ido *m.db (-ooyin, m.l) ld faa'iido.*

faa'iid *f.g1 (-day, -dday)* Munaafacaad dhereed ah oo wax loo hawl galay ka helid. *ld faa'id.*

faa'iiddaddoon *m.l.kh* F. ah: qof u halgamaya inuu faa'iid0 helo. *ld faa'iiddaddoon, faa'iiddoddoon.*

faa'iidee *f.mg2 (-deeyay, -deysay)* U f.: cid faa'iido u tarid. *ld faa'iidee.*

faa'iideyn *m.db eeg faa'iidee.* *ld faa'iideyn.*

faa'ideysad *m.l ld faa'iideysasho.*

faa'ideysasho *m.dh eeg faa'iideyso.* *ld faa'ideysasho, faa'ideysad, faa'ideysasho, faa'ideysi, faa'iideys.*

faa'ideysi *m.l ld faa'iideysasho.*

faa'iideyso *f.mg3 (-stay, -satay)* 1. Wax kororsasho (cid). 2. Ka f.: si dhagari ku jirto cid dan uga fushad. *ld faa'iideyso*.

faa'iidid *m.f.dh eeg faa'iid. ld faa'iidid.*

faa'iido *m.dh (-oozin, m.l)* 1. Munaafacaad dheeraad ah oo wax loo hawl galay laga helo. 2. Badeeca marka la gado, inta raasumaalkii hore ku kororta. *ld faa'ido, feydo¹*.

faa'iiddoon *m.l.kh ld faa'iiddoon.*

faajafaajo *m.dh* Qof ladan isaga oo aan dan lahayn tago meelo kala duwan, ama waxaan muhim ahayn lacag ku kharajgarayo.

faajafajoo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Qof ladan oo waxan muhim ahayn lacag badan ku kharajgarayn, xarrago ama faakihaysi dartii.

faajafajood *m.f.l eeg faajafajoo.*

faajeer *m.l (-rro m.dh)* Nin bakhayl ah oo aan xilkas ahayn.

faajir *m.l (-riin/-rro, m.dh)* Nin wax diintu xaaraantimaysay sameeya.

faajirad *m.dh* Naag wax diinta xaaraantimaysay samaysa.

faajirimo *m.dh* Faajir ahaansho.

faakharad *m.dh* Dabayl ka dhacda xeebaha badweynat Hindiya xilliga dayrrta.

faakihaysad *m.l ld faakihaysasho.*

faakihaysasho *m.f.dh eeg faakihayso. ld faakihaysad, faakihaysi.*

faakihaysi *m.l ld faakihaysasho.*

faakihayso *f.mg3 (-stay, -satay)* Raaxo waqtii isku dhaafin.

faal *m.l* Farsamo loo adeegsado kuul, aleel, turub, dhulxarriiqid iwm oo lagu mala'awaalo wax dhacay ama dhici doona.

faalal¹ *m.l (-llo, m.dh)* 1. Agagaar, hareer. 2. Socod aan meel lagu tegin. 3. *ld faalalid.*

faalal² *f.mg1 (-alay, -ashay)* 1. Dhul ku kor faafid. 2. Lugabaxsi meel aan fogeyn ku tegid.

faalalid *m.f.dh eeg faalal². ld faalal¹ (3).*

faallow *m.l (-wyo, m.dh)* 1. Nin faalka yaqaan. 2. Sixirrow. *ld faalshow, faashow.*

faalan *f.mg1 (-lmay, -lantay; -lmi) ld falan².*

faalaxgooddii¹ *m.l ld falaxgooddiiyid.*

faalaxgooddii² *f.mg1/2 (-iyay, -iday/-isay; -iyi) ld falaxgooddii².*

faalaxgooddin *m.dh ld falaxgooddiiyid.*

faalaxgooddis *m.l ld falaxgooddiiyid.*

faalaxgooodiyid *m.dh ld falaxgooodiyid.*

faali *f.mg2 (-iyay, -isay)* Faal dhigid.

faalig *fg1 (-gay, -gtay)* 1. Si aan nidaamsanayn wax u feteshid. 2. Si aan nidaamsanayn wax u cunid. *ld faalug.*

faaligid *m.f.dh eeg faalig. ld faalugid.*

faalij *m.l Xubnaqalal.*

faalikad *m.dh (-do, m.l)* Jirrid geed weyn oo go'an oo dhismo loogu talaggalay.

faalin *m.f.dh eeg faali. ld faalis.*

faalis *m.l ld faalin.*

faaliye *m.l (-yayaal m.l/dh)* Faallallow.

faallayn *m.f.dh eeg faalllee.*

faalle *m.l ld faallo.*

faallee *f.g2 (-leeyay, -laysay)* Faallo wax ka bixin.

faallo *m.dh (-oozin, m.l)* Faahfaahin lagaga hadlayo dhacdoo, meel, wax iwm. *ld faalle.*

faalloo *f.mg3 (-ooday, -ootay)* Ka f.: wax faallo ka bixin.

faallood *m.f.l eeg faalloo.*

faalmid *m.dh ld falmid.*

faalshow *m.l ld faalallow.*

faaltow *m.l* 1. Markab aan waqtii u go'an lahayn oo kolkuu imaanayo iyo mar kale la kala aqoon. 2. Qof dawdar ah oo hadba meel aan laga filayn taga. 3. Dibi banjoog ah.

faalug *f.g1 (-gay, -gtay) ld faalig.*

faalugid *m.f.dh ld faaligid.*

faambi¹ *m.l* 1. Si aan habboonayn oo wax loo cuno. 2. Qasidda wax nidaamsan la isku qaso. *ld faambiyid.*

faambi² *f.g1/2 (-iyay, -iday/isay; -iyi)* 1. Si aan habboonayn wax u cunid. 2. Wax nidaamsan isku qasid.

faambin *m.dh ld faambiyid.*

faambiyid *m.f.dh eeg faambi². ld faambi¹, faambin.*

faan¹ *m.l* Hadal aan dhab ahayn oo cid lagu ammaano.

faan² *m.dh (-no, m.l)* 1. Ilig dheer. 2. Foolasha maroodiga ee dhaadheer midkood.

faan³ *f.mg1 (-nay, -ntay)* Hadal aan dhab ahayn isku ammaanid.

faanfaan¹ *m.l* 1. Fal kibir ku jiro oo cid muujiso si loogu ammaano. 2. *ld faanfaanid.*

faanfaan² *f.mg1 (-nay, -ntay)* Fal kibir ku jiro muujin si loogu ammaano.

faanfaanid *m.f.dh eeg faanfaan². ld faanfaan¹ (2).*

faani *f.g2 (-iyay, -isay)* Faan ka sheegid.

faanid *m.f.dh eeg faan³.*

faanin *m.f.dh eeg faani. ld faanis.*

faanis *m.l ld faanin.*

faansan *f.mg4 (-naa, -nayd)* La ammaanay ahaansho (qof).

faansanaan *m.f.dh eeg faansanaan. ld faansanaansho.*

faansanaansho *m.l/dh ld faansanaan.*

faantax *m.dh ld fantax.*

faanto *m.dh* Xaar lo'aad oo qoyan.

---

faanuuus <i>m.l ld feynuuus.</i>	faarsad <i>m.l ld faarsasho.</i>
faaqid¹ <i>m.l ld faaqidid.</i>	faarsan <i>f.mg⁴ (-naa, -nayd)</i> Wax la faariyey ahaansho (caano).
faaqid² <i>f.g1 (-day, -dday)</i> Shay dhumay oo la raadinayo wax kale ka dhex baarid.	faarsanaan <i>m.f.db eeg faarsan.</i> <i>ld faarsanaansho.</i>
faaqidaad <i>m.dh 1. Faallo. 2. ld faaqidid.</i>	faarsanaansho <i>m.l/dh ld faarsanaan.</i>
faaqidid <i>m.f.db eeg faaqid².</i> <i>ld faaqid¹, faaqidaad (2).</i>	faarsasho <i>m.f.db eeg faarso.</i> <i>ld faarsad, faarsi faarsi¹ m.l ld faarsasho.</i>
faar¹ <i>m.l Caano, dawo, rinji iwm intooda adkaata marka ay kala baxaan.</i>	faarsi² <i>m.l Noocyada kallunka ka mid ah.</i> <i>ld faardi.</i>
faar² <i>f.g/mg1 (-ray, -rtay)</i> 1. <i>(f.mg) Caano, dawo iwm bur iyo u biyo u kala bixid.</i> 2. <i>(f.g) ld far².</i>	faaroso <i>f.mg³ (-saday, -satay)</i> 1. Caano faar u yeelasho. 2. Caano faar ka gurasho.
faarad <i>m.dh (-do, m.l)</i> Qalab yar oo gacan buuxis ah oo dhexda ku leh xalleefato loo isticmaalo turxaanbixinta iyo sulux ka dhigidda alwaaxda; raando.	faarugsasho <i>m.dh ld faarumaysasho.</i>
faaradayn <i>m.f.db eeg faaradee.</i>	faarugsi <i>m.l ld faarumaysasho.</i>
faaradee <i>f.g2 (-deeyay, -daysay)</i> Alwaax faarad ama raando ku simid.	faarugso <i>f.mg³ (-saday, -satay)</i> <i>ld faarumaysoso.</i>
faaran <i>f.mg⁴ (-naa, -nayd)</i> <i>ld faran².</i>	faarumayn <i>m.f.db eeg faarumee.</i>
faaranhayt <i>m.l (fis.)</i> Qiyaasta heerkulka ee uu keenay fisigisyyahan Jarmal ah oo la yiraahdo Gabriyeel Faaranayt (1686 - 1736) waxaana looga isticmaalaa waddama Ingiriisiga ku hadla. Barta barafowga iyo tan karka ee biyuhu waxay kala yihiiin 32 iyo 212 sida ay u kala horreyaan.	faarumaysad <i>m.l ld faarumaysasho.</i>
faarasho <i>m.dh ld farasho.</i>	faarumaysasho <i>m.f.db eeg faarumayso.</i> <i>ld faarugsasho, faarugsi, faarumaysad, faarumaysasho,</i>
faarax¹ <i>m.l ld farax¹.</i>	faarumaysi <i>m.l ld faarumaysasho.</i>
faarax² <i>f.mg1 ld farax².</i>	faarumayso <i>f.mg³ (-stay, -satay)</i> 1. Hal la lisayo lugaha dambe kala bixin. 2. Qof meel dheer iska tusid iyadoo aan loo baaqin. <i>ld faarugso.</i>
faaraxsan <i>f.mg⁴ (-naa, -nayd)</i> <i>ld faraxsan.</i>	faarumee <i>f.g2 (-meeyay, -maysay)</i> U f.: hal la maalayo haaneedin. Tus. "Hashii baa Cali faarumeeyey".
faaraxsanaan <i>m.dh ld faraxsanaan.</i>	faaruq¹ <i>m.l/kh F. ah:</i> weel aan wax ku jirin ama meel aan wax oollin.
faaraxsanaansho <i>m.l/dh ld faraxsanaan.</i>	faaruq² <i>f.g1 (-qay, -qday)</i> Wax maran, wixii ku jiray laga saaray.
faardi <i>m.l ld faarsi.</i>	faaruqi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> 1. Weel wax ku jira ka marin. 2. Meel wax yaallin ka marin.
faarfaar¹ <i>m.l ld farfar¹.</i>	faaruqid <i>m.f.db eeg faaruq².</i>
faarfaar² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> <i>ld farfar².</i>	faaruqin <i>m.f.db eeg faaruqi.</i> <i>ld faaruqis.</i>
faarfaarid <i>m.dh ld farfarid.</i>	faaruqis <i>m.l ld faaruqin.</i>
faari <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Caano, dawo iwm faar u yeelid.	faaruqnimo <i>m.dh</i> Faaruq ahaansho.
faarid <i>m.dh 1. ld faarniin.</i> <i>eeg faar².</i> 2. <i>ld farid.</i>	faas¹ <i>m.l (-sas, m.l)</i> Qalab bir ah oo godinta u eg oo loo isticmaalo geeda gooynta. <i>ld faash¹.</i>
faarin <i>m.f.db eeg faari.</i>	faas² <i>f.g1 (-say, -stay)</i> Faas wax ku goyn. <i>ld faash².</i>
faarixid <i>m.dh ld farxid.</i>	faash¹ <i>m.l ld faas¹.</i>
faarmaan <i>m.l (-nno, m.dh)</i> Qori dheer oo xooggan oo shiraaca doonta kor ka haya, markuu furanyayah, marka kalena lagu duubo.	faash² <i>f.g1 (-shay, -shtay)</i> <i>ld faas².</i>
faarnaan <i>m.dh ld farnaan.</i>	faashad¹ <i>m.dh (-do, m.l)</i> Gabal dhar oo cad oo lagu duubo meelaha dhaawacan ee jirka.
faarnaansho <i>m.l/dh ld farnaan.</i>	faashad² <i>m.f.db eeg faasho.</i>
faarniin <i>m.l ld faarid (1).</i>	faashid <i>m.dh ld faasid².</i>
faaro <i>f.g3 (-rtay, -ratay)</i> <i>ld faro¹ (1).</i>	faasho <i>f.mg³ (-shaday, -shatay)</i> Faal dhigasho.
faarofaare <i>m.l Ceel roobku biyeeyo, marka xareedu dhammaataana la qodo oo maaxda.</i>	faashow <i>m.l ld faalallow.</i>
faaroobid <i>m.f.db eeg faarow.</i>	faasid¹ <i>m.l (-diin, m.dh)</i> Qof sameeya waxyaalah foosha xun ee diintu reebtay.
faarow <i>f.mg1 (-roobay, -rowday; -roobi)</i> Caano, dawo iwm faar yeelasho.	faasid² <i>m.f.db eeg faas².</i> <i>ld faashid.</i>

faasiq *m.l (-qiin/-qyo, m.dh)* Qof fisqi badan sameeya. *ld faasuuq.*

faasiqnimo *m.dh* Faasiq ahaansho. *ld faa-suunimo.*

faasuuq *m.l ld faasiq.*

faasuuqnimmo *m.dh ld faasiqnimo.*

faataa *m.l ld faataadhugle.*

faataadhugle *m.l (-layaal m.l/dh)* Qof faan badan oo sheegta wax uusan ahayn. *ld faataa.*

faataadhuglee *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Faataadhugle samayn. *ld faataalee.*

faataadhugleyn *m.f.db eeg faataadhuglee.* *ld faataalayn.*

faataalayn *m.dh ld faataadhugleyn.*

faataalee *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* *ld faataa-dhuglee.*

faataxayn *m.f.db eeg faataxee.*

faataxaysad *m.l ld faataxaysasho.*

faataxaysasho *m.f.db eeg faataxayso.* *ld fataxaysad, faataxaysi.*

faataxaysi *m.l ld faataxaysasho.*

faataxayso *f.mg3 (-stay, -satay)* Faataxo akhrisasho.

faataxee *f.mg2 (-xeeyay, -xaysay)* Faataxo akhriyid.

faataxo *m.dh (-ooyin, m.l)* Suuradda ugu horreysa kitaabka Qur'aanka kariimka.

faax¹ *m.l* 1. Nacas. 2. *ld faafid.* 3. *ld feex.*

faax² *f.mg1 (-xay, -xday)* *ld faaf².*

faaxi *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Bur, badar iwm khumiirin. 2. *ld faafi.*

faaxid *m.dh ld faafid.*

faixin *m.dh ld faafin¹.*

faaxis *m.l ld faafin¹.*

faay¹ *m.dh ld faayid.*

faay² *f.mg1 (-yay, -yday)* Caafimaad qabid.

faayid *m.f.db eeg faay².* *ld faay¹.*

fac *m.l (-cac, m.l)* 1. Da'. 2. F. ah: dad isku da' ah oo isku waqtii nool, jiil. 3. *ld faacad.*

facaad *m.dh ld fac (3).*

facaayil *m.l.w eeg fici.*

facaysad *m.l ld facaysasho.*

facaysasho *m.f.db eeg facayso.* *ld facaysad, facaysi, filaysad, filaysasho, filaysi..*

facaysi *m.l ld facaysasho.*

facayso *f.g3 (-stay, -satay)* Wax ama qof iskala fac dhigid. *ld filayso.*

fackallo *m.dh* Qof nuguur ama dabeecad xun oo aan lala dhaqmi karin.

faclayn *m.f.db eeg faclee.* *ld facle (2).*

facle *m.l* 1. Orod afarqaadle ah oo aan xawli dheer lahayn oo ay ugaarta iyo xooluhu sameeyaan marka ay barwaqaysanyihii. 2. *ld faclayn.*

faclee *f.mg2 (-leeyay, -laysay)* Facle samayn.

facshar¹ *m.l (-rro, m.dh)* 1. Ceeb iyo sharafdhac weyn. 2. *ld facsharid.* 3. Kashifaad. *ld faxshar¹.*

facshar² *f.g1 (-ray, -rtay)* Facshar ku samayn; ceebeyn. *ld faxshar².*

facsharan *f.mg1 (-rmay, -rantay, -rmi)* Qof la facsharay noqosh. *ld faxsharan.*

facsharid *m.f.db eeg facshar².* *ld facshar1 (2), faxshar¹, faxsharid.*

facsharmid *m.f.db eeg facsharan.* *ld faxsharmid.*

fad *m.l (-dad, m.l)* 1. Daruur yar. 2. Wax yar oo meel ka soo go'ay. 3. *ld fas.*

fadal *m.l (-llo, m.dh)* Raad noole oo dhulka qoday ama diisay.

fadallayn *m.f.db eeg fadallee.*

fadallee *f.mg2 (-leeyay, -laysay)* Fadal samayn. *ld fadli².*

fadaq *m.l.kh* F. ah: qof badnaa da' yar oo aan xasilloonayn.

faddaaando *m.dh* 1. Wax shaki leh ama aan caqligal ahayn. 2. Dillaac dhaawac caallifasan. 3. Marin laga bixiyey deyr ama qoqob. 4. *ld faddaro.*

faddarayn *m.f.db eeg faddaree.*

faddaraysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax la faddareeyey ahaansho.

faddaraysnaan *m.f.db eeg faddaraysan.* *ld faddaraysnaansho.*

faddaraysnaansho *m.l/dh ld faddaraysnaan.*

faddare *m.l.kh* 1. F. ah: qof ku dhaqma wax aan diinta Islaamka iyo dhaqanku oggoleyn; nijaas. 2. F. ah: wax nijaasi gaartay. *ld faddaro.*

faddaree *f.g2 (-reeyay, -raysay)* Wax faddaro ka dhigid, wax baabi'in.

faddaro *m.dh.kh ld faddare.*

faddaroobid *m.f.db eeg faddarow².* *ld faddarow¹.*

faddarow¹ *m.l ld faddaroobid.*

faddarow² *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Wax, faddaro noqosho.

faddhac¹ *m.l.kh* F. ah: go'idda wax cadad ka go'aan ee uu yeesho meelo daloola.

faddhac² *f.mg1 (-cay, -cday; -dhici)* Wax, cadad meelo daloola u yeela ka go'id.

faddhicid *m.f.db eeg faddhac².*

faddo *m.dh* 1. Meel dhulka kale in yar ka sareysa, bannaan oo la dego waqtiga roobabawda. 2. Taag.

fadeexad *m.dh ld fadeexo.*

fadeexayn *m.f.db eeg fadeexee.*

fadeexee *f.g2 (-xeeyay, -xaysay)* Cid fadeexo ku samayn; dacaayadeyn.

fadeexo *m.db* (-ooyin, *m.l*) Fal xun oo aan qarsoonayn; ceeb, facsharo.

fadeexobid *m.f.db* eeg fadeexow.

fadeexow *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi) Fadeexo la kulmid.

fadfad¹ *m.l.u* Godgod yaryar oo cudurka furuqu ku reebo jirka nafleyda; furuqdhaw, furuqdhoon.

fadfad² *f.mg1* (-day, -ddy) 1. Jir nafley humbululuqid. 2. Raashin karaya tiqid.

fadfadid *m.f.db* eeg fadfad².

fadgoo *m.db* *ld* **fadgooyo**.

fadgooyo *m.db* 1. Qiimagoo lagaga deyanayo gataha u horeeya waxa uu bixyo. 2. Hanti yar oo xoolo gooyo ahaan qof loo siyo. 3. Waxtar horaadka laga helo shay kharaj ku baxay. 4. Cadad waaweyn oo wax loo googooyo. *ld* **fadgoo**.

fadhaq-dareen *m.l* (*daaw.*) Miqaqo dareen-wadaha ee unugga dareenwade, kuwaasi oo u gudbiyo gujooyinka dareen wade jidhka unugga dareen wadaha.

fadhi¹ *m.l* (-iyo, *m.dh*) 1. Qaabka iyo xaalada qof salka dhulka ku haya. 2. (-iyo, *m.dh*) Rug la degganyahay. Tus. "Fadhigeygu waa Afgooye". 3. Lo' tiradeedu boqol gaartay. 4. Shir muhim ah. Tus. "Fadhigii shalay la galay go'aan wax-ku-ool ah ayaa ka soo baxay". 5. Caano f. ah: caano garoor ah; eedaq. 6. Qolka f.ga: qol loogu taloggalay in la fadhiisto. 7. *ld* **fadhiyid**.

fadhi² *f.mg1/2* (-iyay, -iday/isay; -iyi) 1. Salka meel dhigid. 2. Rasmi ahaan meel u degid.

fadhibarad *m.l* Ilmo yar oo bilaabay fadhi.

fadhibarasho *m.f.db* eeg fadhibaro.

fadhibaro *f.mg3* (-rtay, -ratay) Ilmo yar gaarid waqtii uu fadhiisto isagoon cidi hayn.

fadhiid *m.l.kh* F. ah: ilmo cudur, nafaqaxumo awgeed waqtigii uu socon lahaa aan socon.

fadhiidnimo *m.db* Fadhiid ahaansho.

fadhiisad *m.l* *ld* **fariisasho**.

fadhiisasho *m.f.db* *ld* **fariisasho**.

fadhiisi *f.g2* (-iyay, -isay) *ld* **fariisi**.

fadhiisin¹ *m.db* *ld* **fariisin¹**.

fadhiisin² *m.l* *ld* **fariisin²**.

fadhiiso *f.g3* (-stay, -satay) *ld* **fariiso**.

fadhin *m.db* *ld* **fadiyid**.

fadhiyid *m.db* eeg fadhi². *ld* **fadih¹**, **fadhin**.

fadiil *m.db* (-llo, *m.db*) Liifad.

fadiilad *m.db* Wax dar Ilaah lo bixyo; sadaqo. *ld* **fadiilo**.

fadiilo *m.db* *ld* **fadiilad**.

fadli¹ *m.l* *ld* **falli**.

fadli² *f.mg2* (-iyay, -isay) *ld* **fadallee**.

fadlin *m.db* *ld* **fadallayn**.

fadqalal *m.db* (-llo, *m.db*) Ficil rabsho badan iyo buuq iwm oo si wadajir ah, ay sameeyaan dad badan gaar ahaana meel fagaara ah.

fadqalallayn *m.f.db* eeg fadqalallee.

fadqalallee *f.g2* (-leeyay, -laysay) Fadqalallo samayn.

fadqalallo *m.db* (-ooyin, *m.l*) Qasidda meel xasilloonideeda iyo nabaddeeda la qaso; arbushid; rabsho.

faduul *m.db* Maag, daandaansi.

faduuli¹ *m.l.kh* F. ah: qof wax aan loo dirsan ama aan raalli looga ahayn ama aan daniba ugu jirin, iska dhexgal; aabi iyo faduul badan.

faduuli² *f.g2* (-iyay, -isay) Cid faduul ku samayn.

faduulin *m.f.db* eeg faduuli². *ld* **faduulin**.

faduulis *m.l* *ld* **faduulin**.

fag¹ *m.db.sh.r* F. dheh: orod!

fag² *f.g1* (-gay, -gray) Dhul si aan dheereyn u qodid.

fagaag *m.l* Meel bannaan oo degaan ama aqal hortiis ah.

fagaaragee *f.g2* (-geeyay, -geysay) Wax meel fagaare ah ku soo bandhigid.

fagaarageyn *m.f.db* eeg fagaaragee.

fagaarayn *m.f.db* eeg fagaaree.

fagaare *m.l* (-rayaal, *m.l/dh*) Meel dad badani isugu soo baxay oo ciyaar iwm lagu hayo.

fagaaree *f.mg2* (-reeyay, -raysay) U f.: fagaare u samayn.

fagaas *m.l* (-syo, *m.db*) Bir ama qori la geliyo afka fardaha iyo baqlaha marka la xakamaynayo.

fagagsi *m.l* *ld* **tagagsi**.

fagal *m.l* *ld* **fadal**.

fagan *f.mg1* (-gmay, -gantay; -gmi) 1. Wax qodmay noqosho. 2. Wax duugoobay noqosho.

fagasho *m.f.db* eeg fago.

fagax *m.db.sh.r* 1. Orodka ugu dhaqsaha badan ee naflaydu samayso. 2. Orod ka mid ah ciyarah fudud ee lagu tartamo oo ah 100 m.

fagid *m.f.db* eeg fag². *ld* **fagis**.

fagiiji *f.mg2* (-iyay, -isay) Ku f. indhaha: libiqsi la aan indhaha wax ku eegid.

fagiijin *m.f.db* eeg fagiiji. *ld* **fagiijis**.

fagiijis *m.l* *ld* **fagiijin**.

fagis *m.db* *ld* **fagid**.

faglayn *m.db* *ld* **fadallayn**.

faglee *f.mg2* (-leeyay, -leysay) *ld* **fadallee**.

fagmid *m.f.db* eeg fagan.

fago *f.g3* (-gtay, -gatay) Qof iskiis wax u qodasho.

- fahamsan *f.g4* (-naa, -nayd) Qof wax gartay ahaansho. *ld fahnsan.*
- fahamsanaan *m.f.dh eeg* fahamsan. *ld fahamsanaansho, fahansanaan, fahansanaansho.*
- fahamsanaansho *m.l/dh ld* fahamsanaan.
- fahamsii *f.lg2* (-iiyay, -iisay) Qof wax ka dhaad hicin. *ld fahansii.*
- fahamsiin *m.f.dh eeg* fahamsii. *ld fahamsiis, fahansiin, fahansiis.*
- fahamsiis *m.l ld fahansiin.*
- fahan *f.g1* (-hmay, -hantay) Wax garasho.
- fahasan *f.g4* (-naa, -nayd) *ld fahamsan.*
- fahansanaan *m.dh ld fahamsanaan.*
- fahansanaansho *m.l/dh ld fahamsanaan.*
- fahansii *f.lg2* (-iiyay, -iisay) *ld fahamsii.*
- fahansiin *m.dh ld fahamsiin.*
- fahansiis *m.l ld fahamsiin.*
- fahle *m.l* Socod xarrago ku jirto.
- fahlee *f.mg2* (-leeyay, -leysay) Socod xarrago leh socoshoo.
- fahley *m.f.dh eeg* fahlee. *ld fahleys.*
- fahleys *m.l ld fahley.*
- fahmad *m.dh ld fahmo.*
- fahmaddaran *f.mg4* (-rnaa, -rnayd) Wax xanuun aan weynayn hayo ahaansho.
- fahmaddarnaan *m.f.dh eeg* fahmaddaran. *ld fahmaddarnaansho.*
- fahmaddarnaansho *m.l/dh ld fahmaddarnaan.*
- fahmaddarro *m.dh* Xanuun aan weynayn.
- fahmajab¹ *m.l* Dareenka ku dhaca qof wax weyn filanaayey oo waayey; niyadjab, qalbijab.
- fahmajab² *f.mg1* (-bay, -btay; -jebi) Qof wax uu u hanweynaa waayey raallinnimodarro dareemid.
- fahmajebi *f.g2* (-iyay, -isay) Cid fahmajab ku ridid.
- fahmajebid *m.f.dh eeg* fahmajab².
- fahmajebin *m.f.dh eeg* fahmajebi.
- fahmaysad *m.dh ld fahmaysasho.*
- fahmaysan *f.mg4* (-snaa, -snayd) Wax farxad, fudayd iyo firfircooni dareensan ahaansho.
- fahmaysasho *m.f.dh eeg* fahmayso. *ld fahmaysad, fahmaysi.*
- fahmaysi *m.l ld fahmaysasho.*
- fahmaysaan *m.f.dh eeg* fahmaysan. *ld fahmaysnaansho.*
- fahmaysnaansho *m.l/dh ld fahmaysnaan.*
- fahmayso *f.mg3* (-stay, -satay) Qof wax farxad iyo firfircooni gelyiwa samayn.
- fahmid *m.f.dh eeg* fahan.
- fahmo *m.dh* 1. Garashada si sahlan wax loo garto. 2. Farxad iyo firfircooni. *ld fahmad.*
- fahrasad *m.dh ld fahraso.*
- fahraso *m.dh* Kitaabka, meesha lagu qoro fasallada iyo kiiba bogga laga helo; tusmo.
- fajaas¹ *m.l* 1. F. ah: nabar weyn oo samaysma marka qof xoog loogu dhufto yaambo, faas iwm. 2. *ld fajaasid.* *ld fujaas¹.*
- fajaas² *f.g1* (-say, -stay) Qalab bir ah oo af leh wax ku faasid. *ld fujaas².*
- fajaasid *m.f.dh eeg* fajaas². *ld fajaas¹ (2), fujaas¹, fujaasid.*
- fajac¹ *m.l* Amankaag; ashqaraar; yaab.
- fajac² *f.mg1* (-cay, -cday; -jici) Si aad ah wax ula yaabid.
- fajacsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax fajac hayo ahaansho.
- fajacsanaan *m.f.dh eeg* fajacsan. *ld fajacsanaansho.*
- fajacsanaansho *m.l/dh ld fajacsanaan.*
- fajar *m.l* Waaberiga qorraxdu inta aysan soo bixin. *ld fajir.*
- fajayn *m.f.dh eeg* fajee. *ld fajays.*
- fajays *m.l ld fajayn.*
- faje *m.l* (daaw.) Cudur xariirta lafdhabarta ku dhaca oo keena gasarka ama tuurta. *ld fajo, fujo.*
- fajeciso *m.dh ld fajeciso.*
- fajee *f.g2* (-jeeyay, -jaysay) 1. Wax faraha ku taabasho. 2. Wax faraha ku daliigid.
- fajici *f.g2* (-iyay, -isay) Cid fajac ku ridid.
- fajicid *m.f.dh eeg* fajac².
- fajicin *m.f.dh eeg* fajici.
- fajiciso *m.dh.kh* F. ah: dhacdoo amankaag iyo argagax leh. *ld fajeciso, fejeciso.*
- fajiiste *m.l* (-tayaal, *m.l/dh*) Qof aamminsan aragtida Fashiisamka. *ld fashiiste.*
- fajiistennimo *m.dh* Fajiiste ahaansho. *ld fashiistennimo.*
- fajir *m.l ld fajar.*
- fajo *m.dh* Oogada dadka oo faraha aad loogu mudmudo oo loogu garaaco, si jirku u baraarugo, dhiigguna qummaati ugu wareego. *ld fujo (2).*
- fakad *m.l* 1. F. ah: qof meel uu joogey fasax la'aan ka tegey; baxsad. 2. *ld fakasho.*
- fakar¹ *m.l ld feker¹.*
- fakar² *f.mg1* (-ray, -rtay) *ld feker².*
- fakarid *m.dh eeg* fakar².
- fakarsan *f.mg4* (-naa, -nayd) *ld fekersan.*
- fakarsanaan *m.dh ld fakersanaan.*
- fakarsanaansho *m.l/dh ld fakersanaan.*
- fakarsii *f.mg2* (-iiyay, -iisay) *ld fekersii.*
- fakarsiin *m.dh ld fekersii.*
- fakasho *m.f.dh eeg* fako. *ld fakad, fikad, fikasho.*

fakato *m.dh* Nooc digirta ka mid ah oo marka ay geedka ku bislaato qarxata.

fakayoon *m.l* 1. Qof dhiifoon. 2. Dabayl.

faki *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Cid halis ka badbaadin. 2. Wax waasac ka dhigid. 3. Wax meel si xoog leh u qabsaday ka sii deyn. *ld fiki.*

fakiiran *f.mg4 (-rmaa, -rnayd)* *ld faqdiirran.*

fakiirnaan *m.f.dh ld faqdiirnaan.*

fakiirnaansho *m.l/dh ld faqdiirnaan.*

fakin *m.f.dh eeg faki.* *ld fikin.*

fako *f.mg3 (-kaday, -katay)* 1. Si xoog leh u ordid. 2. Wax gacmo ka farabaxsasho. 3. Meel ama wax ka baxsasho. 4. Halis ka badbaadid. *ld fiko.*

fal¹ *m.l (-lal, m.l)* 1. Wax qabad; samays. 2. Ficil. 3. Sixir. 4. *ld falid.*

fal² *m.l (nax.)* Qayb ka mid ah koox naxweedda isbedbeddesha, waxayna tilmaantaa wax la sameeyo ama wax la ahaado. Tus. “Guuleed wuu yimid”, “Sucaad way kortay”. F. gudbe: waxaa lagu magacaabaa fal u baahan layeeli toosan si uu u hawlgalo sida “arag”, “cun”, “taabo”. Tus. “Sabriye aaya tufaaxa cunay”; f. magudube: fal aan oggolaanayn in uu si toos ah u yeesho layeeli sida “soco”, “buub”, “weynow”. Tus. “Ismahaan baa soo socota”, “Ismahaan baa u soo socota dugsiga”; f. sifo: waxaa jira falal aan muujinayn waxa uu qabto yeeluhu, balse muuijya xaaladda uu ku suganyahay iyo sifadiisa; falalkani waxay mar waliba ay ku tiirsanyihiiin fal “ahaansho”. Tus. “Gabadhu way wanaagsantahay”.

fal³ *f.g1 (-alay, -ashay)* 1. Wax samayn. Tus. “Arrintan anigaa falay”. 2. Wax sixrid. 3. Beer qodid. Tus. “Beertii baan soo falay”. 4. Dhul bannayn. Tus. “Ciisaa dhabbe falay”. 5. Harag jilcin.

falaad¹ *m.l (-ddo/-dyo, m.dh)* 1. Fal aan ujeeddo lahayn oo waqtiga lagu lumiyio. 2. Anshax, dhaqan.

falaad² *f.mg1 (-day, -dday)* Hawl aan ujeeddo laga lahayn oo waqtiga lagu luminayo qabasho.

falaadid *m.f.dh eeg falaad².*

falaadxumaan *m.f.dh eeg falaadxun.* *ld falaadxumaansho, falaadxumo.*

falaadxumaansho *m.l/dh ld falaadxumaan.*

falaadxumo *m.dh* 1. Dhaqan xumo. 2. *ld falaadxumaan.*

falaadxun *f.mg4 (-umaa, -umayd)* Wax dhaqan xun ahaansho.

falaaji *f.g2 (-iyay, -isay)* Dhoobo, dambas iwm walaaqid.

falaaliso *m.dh ld fulaaliso.*

falaanfal¹ *m.l Sixir. ld falaanful¹.*

falaanfal² *f.g2 (-lay, -ashay)* Cid sixrid. *ld falaanful².*

falaanfalan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Wax falaanfal lagu sameyay ahaansho. *ld falaanfulan.*

falaanfalan *m.dh ld falanfalxo.*

falaanfalist *m.f.dh eeg falaanfal².* *ld falaanfulid.*

falaanfallow *m.l ld falanfallow.*

falaanfalaana *m.f.dh eeg falaanfalan.* *ld falaanfalaanaansho, falaanfulnaan, falaanfulnaansho.*

falaanfalaanaansho *m.l/dh ld falaanfalaana.*

falaanfalxo *m.dh ld falanfalxo.*

falaanful¹ *m.l ld falaanfal¹.*

falaanful² *f.g1 (-ulay, -ushay)* *ld falaanfal².*

falaanfulan *f.mg4 (-ulnaa, -ulnayd)* *ld falaanfalan.*

falaanfulid *m.dh ld falaanfalist.*

falaanfullow *m.l (-wyo, m.dh)* *ld falanfallow.*

falaanfulnaan *m.dh ld falaanfalaana.*

falaanfulnaansho *m.l/dh ld falaanfalaana.*

falaanji *f.g2 (-jyay, -jisay)* Dhoobo, dambas iwm walaaqid.

falaanjin *m.f.dh eeg falaanji.* *ld falaanjis, falaanjiyid, falaaji.*

falaanjis *m.l ld falaanjin.*

falaanjiyid *m.dh ld falaanjin.*

falaas *m.l* 1. Nooc ka mid ah cayaaraha turubka oo qof kasta oo cayaaraya saddex xabbo la siyo. 2. Tarmuus.

falag *m.l ld feleg.*

falag¹ *m.dh ld falko.*

falag² *f.g1 (-lgay, -lagtay)* *ld falki.*

falagsad *m.l ld falkasho.*

falagsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld falkan².*

falagsanaan *m.dh ld falkanaan.*

falagsanaansho *m.l/dh ld falkanaan.*

falagsasho *m.dh ld falkasho.*

falagsi *m.l ld falkasho.*

falagso *f.g3 (-saday, -satay)* *ld falko².*

falan¹ *m.l* 1. F.kay, f.kaa iwm: dartay, dartaa iwm. 2. “F.kiisi gal”: “Arrintiisi gal”.

falan² *f.mg1 (-lmay, -lantay; -lmi)* 1. Wax sixran noqosh. 2. Beer wax la falay noqosh. 3. Dhul wax la banneeyey noqosh.

falan³ *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Wax la falay ahaansho.

falanfallow *m.l (-wyo, m.dh)* Qof falka yaqaan. *ld falaanfallow, falaanfullow.*

falanfalxo *m.dh* Geed quwaax leh xabag loo isticmaalo wax udginta. *ld falaanfalax, falaanfalxo.*

falanqayn *m.f.db eeg falanqee. ld falanqo.*

falanqee *f.g2 (-qeeyay, -qaysay)* Arrin si dhab ah uga doodid; arrin u kuurgelid, arrin gudo gelid.

falanqo *m.db ld falanqayn.*

falasho *m.f.db eeg falo.*

falaxfalax *m.l 1. Geed quwaax faleenka ka mid ah oo leh beeyo marka la shido udgoon. 2. Beeyada laga guro geedka falaxfalaxa. 3. Qof firfircoor. 4. Qof bilicsan.*

falaxgoooddi¹ *m.l ld falaxgoooddiyyid.*

falaxgoooddi² *f.mg1/2 (-iyay, -iday/-isay; -iyi)* Booloxooth samayn; u bootayn; faatadhusglayn. *ld faalaxgoooddi², foolaxgoooddi².*

falaxgoooddin *m.db ld falaxgoooddyid.*

falaxgoooddis *m.l ld falaxgoooddiyyid.*

falaxgoooddiyyid *m.f.db eeg falaxgoooddi². ld faalaxgoooddi¹, faalaxgoooddin, faalaxgoooddis.*

fale¹ *m.l (-layaal, m.l/dh)* Walax kimikeed oo isbeddel keena.

fale² *m.l (-layaal, m.l/dh) (nax.)* Yeelaha weerta.

faleebbo *m.db (-ooyin, m.l) (daaw.)* Hoore ka kooban, dawo, cusbo, fitimiinno, sonkor oo qof cunto qaadan waayey lagu mudo.

faleen *m.l Dhirta dhasha beeyada.*

falfal¹ *m.l 1. Hilib cad, ama cadad waaweyn oo biyo lagu kariyey. 2. Jid laangooyo lagu sameeyey. 3. Sixir.*

falfal² *m.db.sh.r Dhaqdhaqaqa hore karkaraya.*

falfal³ *f.g1 (-elay, -ashay)* 1. *(f.g)* Cid sixir ku samayn. 2. *(f.mg)* Hoore wax karkaray noqosho.

falfalid *m.f.db eeg falfal³.*

falfalliir¹ *m.l 1. Digir dubkii laga qaaday oo aad loo kariyey. 2. (m.u) Jeexjeexa qori qallalan yeesho.*

falfalliir² *f.g1 (-ray, -rtay)* Wax sida qori iwm falfalliir u yeelid.

falfalliiran¹ *f.mg1 (-rmay, -rantay; -rmi)* Wax falfalliir leh noqosho.

falfalliiran² *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax falfalliir leh ahaansho.

falfalliirid *m.f.db eeg falfalliir².*

falfalliirmid *m.f.db eeg falfalliiran¹.*

falfalliirnaan *m.f.db eeg falfalliir². ld falalliirnaansho.*

falfalliirnaansho *m.l/dh ld falfalliirnaan.*

falfalkumaan *m.f.db eeg falfalkun. ld falfalkumaansho, falfalkumi, falfalkumo (2).*

falfalkumi *m.db ld falfalkumaan.*

falfalkumo *m.db 1. Dhaqan xun oo dadku yeesho. 2. ld falfalkumaan.*

falfalkun *f.mg4 (-umaa, -umayd)* Falid aan dhaqan wanaagsanayn ahaansho. *ld falkun.*

falgal taxan *m.l (-llo ..., m.db) (kiim.)* Falgal iswada oo maxsuulka tallaabada hore uu curiyo tallaabada xigta.

falgal-geddismi-kara *m.l (kiim.)* Falgalka kiimikaad ee labada dhinacba u socon kara. Guud ahaan, falgaleyasha iyo maxsuulladu waxa ay isku yihiin iskuurij dheellitiran.

falgalkeene *m.l (-nno, m.db) (kiim.)* Iskudhis la falgala mid kale (oo ah ka la danaynayo). Ereygan, f., waxa badanaaba lagu isticmaalaa kiimikallada shaybaarka ee caadiga ah sida: naatriyam haydarogsaydh, haydarokoloorig asiidh, iwm ee loo adeegsado tijaabada iyo saafidda.

farid *m.f.db eeg fal². ld fal¹ (4), falniin.*

falkaab *m.l (nax.)* Erey ku kordhiya faahfaahin micnaha falka, sida: “soo”, “sii”, “wada”, iwm.

falkaaliye *m.l (nax.)* Fal loo adeegsado in uu fal kale oo qaab masdar leh ka kaaliyo xagga habka, muuqalka, ammirka, qofka, tirada iwm; waxaa ka mid ah “jir”, “doon”, “leh”; waxaana loo adeegsadaa ammin iyo hab go'an. Tus. “Kubbadi buu cayaari jiray”.

falkamid *m.f.db eeg falkan!*

falkan¹ *f.mg1 (-amay, -antay)* Wax la falkay noqosho (harrar, derin iwm).

falkan² *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la falkay ahaansho (harrar, derin iwm). *ld falagsan.*

falkanaan *m.f.db eeg falkan². ld falagsanaan, falagsanaansho, falkanaansho.*

falkanaansho *m.l/dh ld falkanaan.*

falkasho *m.f.db eeg falko². ld falagsad, falagsasho, falagsi.*

falki *f.g2 (-iyay, -isay)* Falko samayn. *ld falag².*

falkid *m.db ld falkin.*

falkin *m.f.db eeg falki. ld falkid, falkis.*

falkis *m.l ld falkin.*

falko¹ *m.db (-ooyin, m.l)* 1. Daar, derin iwm oo caw ka samaysan oo aan midab lagu xardhin. 2. *ld falag¹.*

falko² *f.g3 (-aday, -atay)* Falag samaysasho. *ld falagso.*

fallaadh-cireed *m.l (-dyo, m.db) (fiis.)* Kaaha saxar tamaraysan oo soo gaadha dhulka kana yimaada cirka. Wuxuu ay badanaaba ka koobanihiin borootoono leh xaddiyo yaryar oo bu'o culus ah. Wuxuu kale oo ku jira footoono iyo nooc ka mid ah niyuutaroonada dhexdhexaadka ah.

fallaadho-qotin-tabane <i>m.l (-ayaal, m.l/dh)</i> (<i>fis.</i>) Durdur elektaroono oo ka soo baxa qotin tabanaha tuubbada madhan ee leh qotin tabane iyo qotin togan.	fallaaro <i>f.g3 (-rtay, -ratay)</i> Wax fallaaro ka jeexasho.
fallaag ah.	fallis¹ <i>m.l</i> 1. Tartan lagu tartamo qiiimakordhin, badeeco la naadinayo. 2. <i>ld fallisid.</i>
fallaagad <i>m.dh (-do, m.l)</i> Naag fallaago noqotay.	fallis² <i>f.g1 (-say, -stay)</i> Ku f.: badeeco la naadinayo qiime la gaarsiiyey wax ku kordhin.
fallaagannimo <i>m.dh</i> Fallaago ahaansho.	fallisid <i>m.f.dh eeg fallis². ld fallis¹ (2).</i>
fallaagayn <i>m.f.dh eeg</i> fallaagee.	fallooci <i>m.l/dh</i> 1. Dabci xun oo qof dadka ka dhix saarta. 2. F. ah: qof dabci xun oo aan dadka la heshiin karin.
fallaagee <i>f.g/mg2 (-geeyay, -geysay)</i> 1. (<i>fg</i>) Cid fallaago noqosho.	falmid <i>m.f.dh eeg falan². ld faalmid.</i>
Cid fallaago ka dhigid. 2. (<i>fmg</i>) Cid fallaago noqosho.	falnaan <i>m.f.dh eeg falan². ld falnaansho.</i>
fallaageyn <i>m.f.dh eeg</i> fallaagee. <i>ld fallaageys.</i>	falnaansho <i>m.l/dh ld falnaan.</i>
fallaageys <i>m.l ld fallaageyn.</i>	falnaq <i>m.l (-qyo, m.dh) (daaw.)</i> Hawl uu fuliyo, ogaanla'aan, xiriirkha ugu fudud ee unug maskaxeed iyo muruq. Sidaas darteed dareenka xannunka leh sida irbad mudid waxay keeneysa dhaqaaq deg-deg ah oo faraha lala boodo inta maskaxdu ayan amar u soo dirin muruqii ay saameysan.
fallaagnimo <i>m.dh ld fallaaganimo.</i>	falmiin <i>m.l ld falid.</i>
fallaago <i>m.l.u</i> 1. Dad hubaysan oo dawlad ka fakaday oo duur ku jir ah; burcad. 2. Nin f. ah: qof ka mid ah dad hubaysan oo burcad ah.	falo <i>f.g3 (-ashay, -alatay)</i> Cid beer qodasho, beer falasho.
fallaagoobid <i>m.f.dh eeg</i> fallaagow.	falooriin <i>m.dh (-nno, m.dh) (kiim.)</i> Curiye neef ah, aadna u firfircoon midabkiisuna yahay hurdi cagaaran kana tirsan haloojiinada (ururka VII ee tusaha kalgalka curiyyaasha).
fallaagow <i>f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)</i> Fallago noqosho.	falsafad <i>m.dh ld falsafado.</i>
fallaar <i>m.dh (-ro, m.l)</i> 1. Bir yar, dhuuban, afka gammuun looga daabo, qaansooyinka laga gamo oo loo adeegsado dagaalka iyo ugaarsiga. 2. Nudo dhuudhuuban oo iftiinka qorraxda keena.	falsafada <i>xaqiqaaraadiska</i> <i>m.dh (fals.)</i> Falsafada ku salaysan helitaanka xaqqiqaada oo ka baxsan mala awaalka.
fallaar gaama <i>m.l (-rro ..., m.l)</i> (<i>fis.</i>) Kaah birlab danabeeb ay si joogto ah u bixiyaan walxo kahfala marka ay walaxdu ku jirto kalaguurbu'eed.	falsafad <i>m.dh (-fado, m.l)</i> 1. Barashada xaqqiqaada jiritaanka koonka iyo xeerarkiisa. 2. Wax jira figradda laga qabo. <i>ld falsafad.</i>
fallaax <i>m.l (-xyo, m.dh)</i> Qof waji iyo laab furan.	falsamaan <i>m.f.dh eeg</i> falsan. <i>ld falsamaansho, falsami, falsamo.</i>
fallar <i>m.l.t (-rro, m.dh)</i> Wax siddeed meelood oo is le'eg loo qaybshey, meeshood; tumun. Tus. "Hasha la shireystay f. iga sii".	falsamaansho <i>m.l/dh ld falsamaan.</i>
falleer <i>m.d l d falleyr.</i>	falsami <i>m.dh ld falsamaan.</i>
fallyr <i>m.dh (-ro, m.l)</i> Dillaac dhegaha xoolaha summad ahaan loogu yeelo.	falsamo <i>m.dh</i> 1. Farsamo loo sameeyo hab quruxsan oo isha iyo uurku jeclaystaan. 2. <i>ld falsamaan.</i>
falli <i>m.l</i> Nimco iyo khayr dheeraad ah o xag Ilaha laga bixiyo. <i>ld fadli¹.</i>	falsan <i>f.mg4 (-amaa, -amayd)</i> Wax si qurxoon oo la jeclaysto loo sameeyey ahaansho.
falliir¹ <i>m.l (-rro, m.dh)</i> Cad yar oo ka dillaacay dhagax, qori, bir iwm.	falti <i>m.dh</i> 1. Digada lo'da. 2. Dhoobo adag oo dildillac leh.
falliir² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> Qori, bir iwm in yar oo dhuuban ka jeexid.	falxad <i>m.dh</i> Wax la abshireysto oo nasiib wanaagsan.
falliiran¹ <i>f.mg1 (-rmay, -rantay; -rmi)</i> Wax falliirmay noqosho.	falkumaan <i>m.f.dh ld falfalkumaan.</i>
falliiran² <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> Wax falliirmay ahaansho.	falkumaansho <i>m.l/dh ld falfalkumaan.</i>
falliirasho <i>m.f.dh eeg</i> falliirasho.	falkumi <i>m.dh ld falfalkumi.</i>
falliirid <i>m.f.dh eeg</i> falliirid.	falkumo <i>m.dh ld falfalkumo.</i>
falliirmid <i>m.f.dh eeg</i> falliirmid.	falkun <i>f.mg4 (-umaa, -umayd)</i> <i>ld falfalkun.</i>
falliirnaan <i>m.f.dh eeg</i> falliirnaan. <i>ld falliirnaansho.</i>	
falliirnaansho <i>m.l/dh ld falliirnaan.</i>	

fan *m.l ld fən* (2).

fən *m.l* 1. Xirfad bani-aadamku ku soo bandhigo ama ku matalo dareenka uu ka qabo dabeeccadda ama dhacdooyinka nolosha. 2. *ld fan*. Dusha gaadiidka, qaybta hore ama dambe ee alaabta yaryar la saaro.

fanaajiiin *m.db.w eeg* fujaan. *ld faraajiin*.

fanadheer *m.db* Koor aan afrog ahayn.

fanasho *m.f.db eeg* fano.

fanax¹ *m.l* Meesha laba farood oo kasta iska galaan.

fanax² *m.db (-nxo, m.l)* Laba fool oo kala durugsan inta u dhexeysa (ilkaha dadka).

fanayn *m.f.db eeg* fanee. *ld fanaysi, fangelin, fangelis*.

fanaysasho *m.f.db eeg* fanayso.

fanaysi *m.l ld fanayn*.

fanayso *fg3 (-stay, -satay)* Faras la fuushanyahay gadaal ka fuulid.

fandambeed *m.l/db (-dyo, m.db)* Dusha xoolaha la rarto dhankeeda dambe.

fandhaal *m.l (-llo, m.db)* Qaaddo qori ka samaysan.

fandhaallaysan *f.mg4 (-snaa, -snayd)* Wax fandhaal la socdaan ahaansho (xeero).

fandhaallaysnaan *m.f.db eeg* fandhaallaysan. *ld fandhaallaysnaansho*.

fandhaallaysnaansho *m.l/db* *ld fandhaallaysnaansho*.

fandhar *fg1 (-ray, -rtay)* Meel malax ama godaxi ku jirto aayar furid. *ld findhir, findhiri*.

fandharid *m.f.db eeg* fandhar. *ld findhirid, findhirin, findhiris*.

fanee *fg2 (-neeyay, -naysay)* Faras la saaranyahay cid kale fan ka saarid. *ld fangeli*.

fangal¹ *m.l* Faras la fuushanyahay oo fankiisa qof kale la fariisiyo. *ld fangeli*.

fangal² *fg1 (-alay, -ashay; -geli)* Faras la fuushanyahay gadaal ka fuulid. *ld fansaar³*.

fangar¹ *m.db* Meel wax ka go'ay daloolka ay yeelato. *ld fongor¹* (3).

fangar² *fg1 (-ray, -rtay)* Wax dalool u yeelid.

fangaran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax fangar leh ahaansho. *ld fongoran* (2).

fangarid *m.f.db eeg* fangar².

fangarnaan *m.f.db eeg* fangaran. *ld fangarnaansho*.

fangarnaansho *m.l/db ld fangarnaan*.

fangeli *fg2 (-iyay, -isay)* *ld fanee*.

fangelid *m.f.db eeg* falgal². *ld fangal¹*.

fangelin *m.db ld fanayn*.

fangelis *m.l ld fanayn*.

fangi *m.l.u (-iyo, m.db)* (baay.) Koox ka tirsan dhirta yar oo aan lahayn cagaariye.

fanhoraad *m.l (-dyo, m.db)* Dusha xoolaha la rarto dhankeeda hore ee garbaha xiga.

faniin¹ *m.l ld finiin¹*.

faniin² *f.mg1 (-nay, -ntay)* *ld finiin²*.

faniini *fg2 (-iyay, -isay)* *ld finiini*.

faniinid *m.db ld finiinid*.

faniinin *m.db ld finiinin*.

faniinis *m.l ld finiinin*.

faniinto *m.db* Nooc digirta ka mid ah, yaryar oo marka balaggeedu qallalo iskii u qarxada.

fanjar *m.db ld janfar*.

fanjeedi *f.mg2 (-iyay, -isay)* Meel ka tegid.

fanjeedin *m.f.db eeg* fanjeedi. *ld fanjeedis*.

fanjeidis *m.l ld fanjeedin*.

fanji-dile *m.l (-layaal, m.l/db)* (daaw.) Dawo lagu dilo fangaska.

fanjooq *f.mg1 (-qay, -qday)* Dan la'aan meel muddo u taagnaan (cid).

fanjooqi *fg2 (-iyay, -isay)* *ld fanqooji*.

fanjooqid *m.f.db eeg* fanjooq.

fanjooqin *m.f.db ld fanqoojin*.

fanjooqis *m.l ld fanqoojin*.

fanjooqsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la fanjooqiyay ahaansho.

fanjooqsanaan *m.f.db eeg* fanjooqsan. *ld fanjooqsanaansho*.

fanjooqsanaansho *m.l/db ld fanjooqsanaan*.

fannaan *m.l (-niin/-nno, m.db)* 1. Nin masrax ka heesa. 2. Nin fanka ku xeel dheer.

fannaanad *m.db (-do, m.l)* 1. Haweeney masrax ka heesta. 2. Haweeney fanka ku xeel dheer.

fannid¹ *m.l ld fannidid*.

fannid² *fg1 (-day, -dday)* 1. Wax, wax kale ka dhex raadin. 2. Wax heerheer u kala saarid.

fannidaad *m.db ld fannidid*.

fannidid *m.f.db eeg* fannid². *ld fannid¹, fannidaad*.

fano *fg3 (-ntay, -natay)* Meel fuliddeedu dhib tahay, xeelad ku korid.

fanqooji *fg2 (-iyay, -isay)* Wax, wax kale in yar kor uga qaadid. *ld fanjooqi*.

fanqoojin *m.f.db eeg* fanqooji. *ld fanjooqin, fanjooqis, fanqoojin, fanqoojis*.

fanqoojis *m.l ld fanqoojin*.

fanqooq¹ *m.l* 1. Wax meel uu ku dhegganaa ka soo fuqay laakiin weli meel yar ka haysta.

2. Fadhi aan salka dhulka lagu hayn; kadalloob. 3. Wax meeshi ay saarnaayeen in yar kor uga kacay. 4. *ld fanqooqid*.

fanqooq² *f.g/mg1 (-qay, -qday)* 1. Wax meel ay saarnaayeen ama ku dhegganaayeen in yar kor uga kicid. 2. Kadalloob u fariisasho.

fanqooqid *m.f.db eeg* fanqooq². *ld fanqooq¹* (4).

---

fanqooqsad <i>m.l ld</i> fanqooqsasho.	faq ² <i>f.mg1</i> (-qay, -qday; fiqi) Hadal hoos isugu sheegid; shawrid.
fanqooqsasho <i>m.f.dh eeg</i> fanqooqso. <i>ld</i> fanqooqsad, fanqooqsi.	faqdiiran <i>f.mg4</i> (-rnaa, -rnayd) 1. Wax cararaya meel fog ka sii muuqasho. 2. Qof, qof kale oo hawl haya isagoo dul taagan kuurid. <i>ld fakiiran.</i>
fanqooqsi <i>m.l ld</i> fanqooqsasho.	faqdiirnaan <i>m.f.dh eeg</i> faqdiiran. <i>ld fakiirnaan, fakiirnaansho, faqdiirnaansho.</i>
fanqooqso <i>f.mg3</i> (-saday, -satay) Wax lagu fadhiyey in yar kor uga kicid.	faqdiirnaansho <i>m.l/dh ld</i> faqdiirnaan.
fansaar ¹ <i>m.l</i> 1. Alaabo yar oo aan cuslayn oo gaadiidka dheegga laga saaro marka la raraayo. 2. <i>ld fangelid.</i>	faqi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) <i>ld fiqi².</i>
fansaar ² <i>m.l</i> (<i>xis.</i>) Qaanuun xisaabeed ka dhexeya laba urur (xaddi), kaas oo, kutirsane kasta oo ka mid ah ururka hore (horaad) uu ku aado kutrisane keliya oo ka mid ah ururka dambe (dambeed).	faqid <i>m.f.dh eeg</i> faqi ² . <i>ld fiqid.</i>
fansaar ³ <i>f.g1</i> (-ray, -rtay) <i>ld fangal².</i>	faqiir ¹ <i>m.l</i> (-rro/fuqaraa, <i>m.dh</i>) Qof dan yar ah oo aan hanti lahayn; cayr, sabool.
fansaarid <i>m.dh ld</i> fangelid.	faqiir ² <i>f.mg1</i> (-ray, -rtay) Faqiir noqosho. <i>ld faqiirrow, faqiir².</i>
fansaar-is-haysta <i>m.l</i> (<i>xis.</i>) Fansaar aan ku dhicin isbeddel dhaqso ah marka doorsoomaha madax bannaan ee fansaarku uu kordho ama yaraado.	faqiirad <i>m.dh</i> Naag sabool ah.
fansaar-jibbaar <i>m.l</i> (<i>xis.</i>) Fansaarka $f(x) = e^{oo \text{ loo qoro } f(x)} = \exp(x)$. Wuxa kale oo loo isticmaalaan fansaarrada noocan oo kale ah, $ax, oo a ay tahay madoorsoome$. Guud ahaan, waa fansaar leh doorsoomayaal loo jibaaxay jibbaar ahaan.	faqiiri <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Cid faqir ka dhigid. <i>ld faqiirtee.</i>
fansaar-labasaable <i>m.l</i> (<i>xis.</i>) Urur fansaarro oo leh astaamooyin u eg marka dhan laga eego kuwa fansaarrada tirignometeri waxaana lagu magacaabaa sayinka labasaable ($\sinh(x)$), kosaynka labasaable ($\cosh(x)$) iwm. Wuxa la xiriiraan laba saab sida ay fansaarrada tirignometeriga ula xiriiraan goobada.	faqiirid <i>m.f.dh eeg</i> faqiir ² . <i>ld faqiirobid, faqrin, faqriyid.</i>
fansaar-tirigonometari <i>m.dh</i> (-rro ..., <i>m.l</i>) (<i>xis.</i>) Fansaarro leh qiime maangal sida $\sin(x)$, $\cos(x)$ iyo $\tan(x)$ ee laga helo dheehashada qaar ka mid ah saamiyada dhinacyada saddex-xagal qumman.	faqiirin <i>m.f.dh eeg</i> faqiiri. <i>ld faqiirtayn.</i>
fantatiir ¹ <i>m.l ld</i> fantatiirid.	faqiirroobid <i>m.dh ld</i> faqiirid.
fantatiir ² <i>f.g1</i> (-ray, -rtay) Xoog iyo dadaal badan iska doonid; istiilid. <i>ld wantatiir².</i>	faqiirrow <i>f.mg1</i> (-oobay, -owday) <i>ld faqiir².</i>
fantatiirid <i>m.f.dh eeg</i> fantatiir ² . <i>ld fantatiir¹, wantatiir¹, wantatiirid.</i>	faqiirtayn <i>m.f.dh eeg</i> faqiirtee.
fantax <i>m.dh</i> (-xyo, <i>m.l</i>) 1. Meel yar oo ka banaan wax qarkiis. 2. Leebka meesha boqonka laga saaro ee qabsata.	faqiirtee <i>f.g2</i> (-teeyay, -taysay) <i>ld faqiiri.</i>
fanteel <i>m.dh.kh</i> F. ah: dallaal (meel).	faqin <i>m.dh ld</i> fiqin.
fanteeli <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Meel firaaqo ka dhigid.	faqis <i>m.l ld</i> fiqin.
fanteelin <i>m.f.dh eeg</i> fanteeli.	faqrad <i>m.dh</i> Qayb kastoo ka mid ah qaybo qoraal.
fanto <i>m.dh</i> (<i>daaw.</i>) Cudur jirka ku dhaca oo nabarro dhacaan iyo malax lihi ka soo yaacaan oo goggooyaan.	faqri ¹ <i>m.l</i> 1. Hanti la'aan. 2. F. ah: qof aan hanti lahayn.
faq ¹ <i>m.l</i> Hadal hoos la isugu sheegid.	faqri ² <i>f.g1/2</i> (-iyay, -iday/-isay; -iyi) <i>ld faqiir².</i>
	faqrin <i>m.dh ld</i> faqiirid.
	faqrinnimo <i>m.dh</i> Faqri ahaansho.
	faqriyid <i>m.dh ld</i> faqiirid.
	faquuq ¹ <i>m.l</i> 1. Takoor; karatiil; karaantil. 2. <i>ld faquuqid.</i>
	faquuq ² <i>f.g1</i> (-qay, -qday) Wax ama qof takoored.
	faquuqan <i>f.mg4</i> (-qnaa, -qnayd) Nafley intii ay la nooleyd wax ka takooran ahaansho.
	faquuqid <i>m.f.dh eeg</i> faquuq ² . <i>ld faquuq¹</i> (2).
	faquuqnaan <i>m.f.dh eeg</i> faquuqan. <i>ld faquuqnaansho.</i>
	faquuqnaansho <i>m.l/dh ld</i> faquuqnaan.
	far ¹ <i>m.dh</i> (-ro, <i>m.l</i>) 1. Xubnaha dhuudhuban oo ciddiyuhu ku yaallaan oo gacmaha iyo cagaha dadku ku dhammaadaan middood. 2. Hab loo qoro af. 3. Jeex biyo mareaen ah. 4. Fandhaal 5. Xuruuf loo adeegsado qorista afka. 6. Hab farshaxan oo wax loo sameeyo.
	far ² <i>f.g1</i> (-ray, -rtay) 1. Meel, jir iwm qalab caarad dhuuban ku qodid. 2. Cid farriin u dhiibid. 3. Cid amar siin.

faraaci¹ *m.l* Habeenka dayaxu xiddigta faraacidla fadhiyo.

faraaci² *m.dh* Xiddigaha raqaha midkood.

faraajin *m.dh.w* eeg fujaan.

faraar *m.l ld faraar.*

faraasilad *m.dh (-do, m.l)* Shay wax lagu miisamo oo culayskiisu u dhigmo 16 kiilo ama 28 rodol. *ld faraasilo.*

faraasilo *m.dh (-ooyin, m.l) ld faraasilad.*

faraati *m.l (-iyoo, m.dh)* 1. Shay farta la gashado xarrago darteed. 2. Ilmasidha afkiisa (minka).

faraatikeen *m.l* Keenidda ilmasidka geelu foodda soo muujiyo.

farabbadan¹ *m.dh ld farammaggooggo.*

farabbadan² *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax badan ahaansho.

farabbadi *m.dh ld farabbadnaan.*

farabbadnaan *m.f.dh eeg farabbadan. ld farabbadi, farabbadnaansho, farabbadni.*

farabbadnaansho *m.l/dh ld farabbadnaan.*

farabbadni *m.dh* Badnaanta wax tiradoodu badantahay. *ld farabbadnaan.*

farabar¹ *m.l* 1. Carbin, agabar. 2. *ld farabarid.*

farabar² *f.g1 (-ray, -rtay)* Neef ugub oo curtay maalis oggolaysiin.

farabbarad *m.l 1. Qof wax dhigasho bilaabay. 2. Qof farshaxannimo bilaabay.*

farabbaran *f.mg4 (-ranaa, -rnayd)* Wax la farabaray ahaansho.

farabbarasho *m.f.dh eeg farabaro. ld farabarad.*

farabbarid *m.f.dh eeg farabbar². ld farabbar¹ (2).*

farabbaro *f.g3 (-rtay, -ratay)* Neef curtay agabarasho.

farabbax¹ *m.l.kh F. ah: qof asluub xun, madax adag oo laga quustay. ld farakabbax, farakalabbax (1).*

farabbax² *f.mg1 (-xay, -xday; -bixi)* Qof wax laga quustay oo aan la saxi karin noqosho.

farabbaxsad *m.l ld farabbaxsasho.*

farabbaxsasho *m.f.dh eeg farabbaxso. ld farabbaxsad, farabbaxsi.*

farabbaxsi *m.l ld farabbaxsasho.*

farabbaxso *f.mg3 (-saday, -satay)* 1. Cararid. 2. Ka f.: wax la hayey gacan ka fakasho. 3. U f.: qof inuu la dagaallamo qof kale u fakasho.

farabbixid *m.f.dh eeg farabbax².*

farac¹ *m.l (-cyo, m.dh)* 1. Durriyad. 2. Laan hay'adeed, bangi, xisbi iwm oo meel ka furan.

farac² *m.l (-cyo, m.dh) (nax.)* Habdhac uu erey uga soo farcamo mid kale. Tus. "fur + e -> fure".

farac-hunguri *m.l (daaw.)* Mid ka mid ah dhuumaha hawada ee sambabka. Hunguri cadku wuxuu u qaybsamaa laba f. h. oo waaweyn, iyada oo sambab waliba mid leeyahay kuwaas oo u sii kala qaybsama f. h. yaal yaryar, kaddibna noqda farac hunguri yarayaal.

farad *m.dh (bot.)* Timir laf yar oo aad u macaan oo leh midab guduud madow xigeen ah.

faraddaanyo *m.dh ld faratoonyo.* Faraha lugaha oo iin gaartey awgeed korka iska fuula.

faradduub *m.l Khasab.*

faradduug *m.l* Wax yar oo abaalmarin ahaan loo siiyo hawl la qabtay.

faradh *m.l (-dho, m.dh) (fiis.)* Summad F. Halbeegga Caalamiga (H.C.) ee madhxinta, waxana loo qeexaa madhxinta madhxiiye kasbaday saldanab 1 kuulam, marka keyd taraqiisa la gaarsiiyey 1 foolt. F. waa halbeeg ka weyn istiicmaalka caadiga ah, waxana la qaataa jajabkiisa oo ay ka mid yihiin biiko-f. (PF) iyo maykaro f. (μ F).

faradhaq¹ *m.l ld faraxal¹.*

faradhaq² *f.mg1 (-qay, -qday) ld faraxal².*

faradhaqad *m.l ld faraxalasho.*

faradhaqan *f.mg4 (-qnaa, -qnayd) ld faraxalan.*

faradhaqasho *m.dh ld faraxalasho.*

faradhaqid *m.dh ld faraxalid.*

faradhaqnaan *m.dh ld faraxalnaan.*

faradhaqnaansho *m.l/dh ld faraxalnaan.*

faradhaqo *f.mg3 (-qday, -qatay) ld faraxalo.*

faradheere *m.l* Geed xididkiisa xoolaha loo qodo oo ay ku dhacarsadaan.

farafarayn *m.f.dh eeg farafaree. ld farafarays.*

farafarays *m.f.dh ld farafarayn.*

farafaree *f.mg2 (-reeyay, -raysay)* Wax fara ku taataabasho.

farafootamid *m.f.dh eeg farafootan².*

farafootan¹ *m.l Nooc legdinta ka mid ah.*

farafootan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Qof, qof kale la legdamid.

faraggal *m.l 1. (daaw.)* Cudur faraha gala oo u yeela dhaawacyo aad u xanuun badan. 2. *ld farammar. ld fargal (2).*

faraggeli *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax si toos ah wax uga qabasho.

faraggelin *m.f.dh eeg faraggeli. ld faraggelis.*

faraggelis *m.l ld faraggelin.*

faraggirir *m.l* Gacanta dhabarkeeda oo cid lagu dhufuto. *ld faragogor, farajirjir.*

faraggorgor *m.l 1. Ciyaar carruureed. 2. Fiidda geeduhu ka fufaan. 3. Faraggirir.*

faraggoys <i>m.db (-syo, m.)</i> Nooc shimbiraha hilbunka ka mid ah; dafo.	farakuhayn <i>m.db</i> 1. Shaqo socota oo markaas gacanta lagu hayo. 2. Qabashada si joogto ah hawl loo qabto. <i>ld farakuhays.</i>
faraggubyo <i>m.db</i> 1. Faraha gacanta ama lugta oo gubta. 2. Abaal marin yar oo la siyyo qof cunto kariyey.	farakuhays <i>m.l ld farakuhayn.</i>
faraggubyoo <i>f.mg3 (-ooday, -ootay)</i> Faraha ka gubasho.	faral <i>m.lkh f.</i> ah: wax qasab ay qofka ku tahay in uu sameeyo (diinta).
faraggubyood <i>m.fl eeg</i> faraggubyoo.	faraley <i>m.db ld Farammaggooggoo;</i> <i>ld farooley.</i>
faraguuto <i>m.db (-ooyin, m.)</i> Wax yar oo far iyo suul lagu qaadi karo.	farallaab <i>m.l</i> In yar oo lacag ah oo hoos laysugu dhiibbo.
farahal ¹ <i>m.l</i> Biyaha lagu farahasho.	farammaggaadho <i>m.db</i> Caro dhawaan; sabirdarro. <i>ld farammaggaarto.</i>
farahal ² <i>f.mg1 (-alay, -ashay)</i> U f.: gacmaha qofka mayrid.	farammaggaarto <i>m.db ld farammaggaadho.</i>
farahalasho <i>m.f.dh eeg</i> farahalo.	farammaggooggoo <i>m.db (c.nafl.)</i> Bahal jaadad badan leh oo badda ku nool oo leh jir buufimo yar la moodo iyo siddeed lugood ama gacmood oo dhuudhuuban oo hoos u jeeddada ku leh gooboyin yaryar oo wax ku dhega ama nuuga. <i>ld farammuggo, faraley (1), farabbadan.</i>
farahalid <i>m.f.dh eeg</i> farahal ² .	farammar <i>m.l</i> 1. Wax gacanta la geliyo ama lagu duubo marka hawl adag la qabanayo. 2. <i>ld faraggal.</i>
farahalo <i>f.mg3 (-ashay, -alatay)</i> Gacmaha iska mayrid.	farammaran <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> 1. Qof aan hanti lahayn ahaansho. 2. Wax farammar leh ahaansho (qof). 3. Qof aan gacanta wax ugu jirin ahaansho (hub, lacag iwm).
farajannayn <i>m.f.dh eeg</i> farajannee.	farammarnaan <i>m.f.dh eeg</i> farammaran. <i>ld farammarnaansho.</i>
farajannaysad <i>m.l ld farajannaysasho.</i>	farammarnaansho <i>m.l/dh ld farammarnaan.</i>
farajannaysasho <i>m.l/dh eeg</i> farajannayso. <i>ld farajannaysad, farajannaysi, farajucsad, farajucs</i>	farammarooji <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Ka f.: qof wax gacanta ugu jirey xoog uga qaadir. <i>ld farammaroori.</i>
farajannaysi <i>m.l ld farajannaysasho.</i>	farammaroojin <i>m.f.dh eeg</i> farammarooji. <i>ld farammaroorin.</i>
farajannayso <i>f.mg3 (-stay, -satay)</i> Faraha xubnahooda juccasho. <i>ld farajucso.</i>	farammarooqsad <i>m.l ld farammarooqsasho.</i>
farajannee <i>f.g2 (-neeyay, -naysay)</i> Xubnaha faraha jucin.	farammarooqsasho <i>m.f.dh eeg</i> farammarooqso. <i>ld farammarooqsad, farammarooqsi, faraammaroorsad, fa</i>
farajirjir <i>m.l ld faraggirgir.</i>	farammarooqsi <i>m.l ld farammarooqsasho.</i>
farajucsad <i>m.l ld farajannaysasho.</i>	farammarooqso <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> Ka f.: qof wax gacanta ugu jirey xoog uga qaadasho. <i>ld farammarooro.</i>
farajucusasho <i>m.dh ld farajannaysasho.</i>	farammaroori <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>ld farammarooji.</i>
farajuci <i>m.l ld farajannaysasho.</i>	farammaroorin <i>m.dh ld farammaroojin.</i>
farajucso <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> <i>ld farajannayso.</i>	farammaroorsad <i>m.l ld farammarooqsasho.</i>
farakabbax <i>m.l.kh ld farabbax¹.</i>	farammaroorsasho <i>m.dh ld farammarooq-</i>
farakacayaar ¹ <i>m.l</i> Isjiidjiid ama legdan aan dhab ahayn oo dheeldheel loo sameeyo.	sasho.
farakacayaar ² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Isjiidjiid ama legdan aan dhab ahayn dheeldheel u samayn.	farammaroorsi <i>m.l ld farammarooqsasho.</i>
farakacayaarid <i>m.f.dh eeg</i> farakacayaar ² .	farammaroorno <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> <i>ld farammarooro.</i>
farakalabbax <i>m.l ld</i> 1. <i>ld. farabbax^{1,2}.</i> <i>ld. farakalabbixid.</i>	farammaroori <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> <i>ld farammarooji.</i>
farakalabbixid <i>m.dh</i> Faro ka qaadidda cid faraha laga qado; dayrin. <i>ld farakalabbax (2).</i>	farammaroorin <i>m.dh ld farammaroojin.</i>
farakannax ¹ <i>m.l ld farkannax¹.</i>	farammaroorsad <i>m.l ld farammarooqsasho.</i>
farakannax ² <i>f.mg1 (-xay, -xday)</i> <i>ld farkannax.</i>	farammaroorsasho <i>m.dh ld farammarooq-</i>
farakannaxsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>ld farkannaxsan.</i>	sasho.
farakannaxsanaan <i>m.dh ld farkannaxsanaan.</i>	farammaroorsi <i>m.l ld farammarooqsasho.</i>
farakannaxsanaansho <i>m.l/dh ld</i> farakannaxsanaan.	farammaroorno <i>f.g3 (-saday, -satay)</i> <i>ld farammarooqso.</i>
farakannixid <i>m.dh ld farkannixid.</i>	farammayr <i>m.l ld faraxal¹.</i>
farakh <i>m.l (-khyo/furuukh, m.dh)</i> Ilma aan meher xalaal ah ku dhalan; wacal; garac.	farammayrasho <i>m.dh ld faraxalasho.</i>
	farammayro <i>f.mg3 (-rtay, -ratay)</i> <i>ld faraxalo.</i>

farammuggo *m.db ld farammagooggo.*
faran¹ *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* *ld fartoos.*
faran² *f.mg4 (-maa, -nayd)* 1. Wax farriin la faray ahaansho. 2. Wax fandharan ahaansho (nabar).
farandulle *m.l Orod labada gacmood iyo labada addin dadku ku ordo.* *ld firindiglo.*
farandullee *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Lugo iyo gacmo wada jira ku ordid (dad). *ld firindiglee.*
farandulleyn *m.f.db eeg farandullee.* *ld farandulleyes, firindigleyn, firinndigleys.*
farandulleyes *m.l/ld farandulleyn.*
faranfar *m.l (-rro, m.dh) (c.nafl.)* Naasley yar, god uu dhulka ka qotay ku nool oo leh laba ilig oo dhaadheer iyo af dhuuban. *ld ferenfer.*
farafardayn *m.f.dh eeg faranfardee.*
farafardee *f.mg2 (-deeyay, -daysay)* 1. Faranfardo samayn, birlinbirqayn. 2. Kor u boodbooodid (siiba kallunka marka biyaha laga soo saaro).
faranfardo *m.db Orod boodbooodid leh oo ay sameeyaan xoolaha iyo carruurtu xilliyada barwaqaqada ah.*
faranji *m.l.kh ld ferenji.*
faranjiyad *m.dh.kh ld ferenjiyad.*
frankaboolo *m.db (-ooyin, m.l)* Waraq boosto ee yar oo lagu dhejiyo baqshadaha dushooda.
faraq¹ *m.l (-qyo, m.dh)* 1. Daliigo yaryar oo badan oo laamaha geeduuhu yeeshaan; raamo. 2. Dun soohan ama wax u eg oo maryaha dacalkooda iyo alaabadii kaloo la qurxina hayo loo yeelo oo laga lullulo; bul; taarash.
faraq² *m.l (xis.)* Inta ay laba xaddi is-dheeryihii amma jawaabta la helo marka laba xaddi amma tibaax la kala gooyo. *ld farqi.*
faraqaad *m.l 1. Qaadidda raadka faraha siiba kuwa gacanta iyada oo lagu sameeynayo xaanshi iwm dushooda si dembi iwm ee uu qofku galay loo raadsho.* 2. *ld farqaadid.*
faraqaad¹ *m.l.u 1. Dagaal lays farasaaro.* 2. Tuugo aan weynayn. 3. Qof baara faraha dadka dembiyada lagu soo eeddeeyo. 4. *ld farqaadid.*
faraqaad² *f.mg1 (-day, -dday)* U f.: cid dagaal ku billabid.
faraqaadid *m.f.db eeg faraqaad².* *ld faraqaad¹ (4).*
faraqabsi *m.l 1. Ul yar, dhagax iwm oo la qaato si aan loo fara marraan.* 2. Lacag yar oo cid safreyso la siyo.

faraqaris *m.l Cabbir da'mada roobka lagu cabbiro oo rays-qotonku faraha dhexdooda le'egyahay. ld faraqarrar¹ (3).*
faraqarrar¹ *m.l 1. Fantaxda u dhaxeya faraha naflyda. 2. Cudur faraha dhexdooda ku dhaca oo dhaliya dhaawac xanuun badan.* 3. *ld faraqaris.*
faraqarrar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Faraha dhexdooda nabarro ku yeelasho.
faraqarrarid *m.f.db eeg faraqarrar².*
faraqarrarsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax faraqarraray ahaansho.
faraqarrarsanaan *m.f.db eeg faraqarrarsan. ld faraqarrarsanaansho.*
faraqarrarsanaansho *m.l/ld ld faraqarr-sanaan.*
faraqsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax faraq leh ahaansho.
faraqsanaan *m.f.db eeg faraqsan. ld faraq-sanaansho.*
faraqsanaansho *m.l/ld ld faraqsanaan.*
faraqxirasho *m.f.db eeg faraqxiro.*
faraqxiro *f.mg3 (-rtay, -ratay)* Ku f.: saaxiibniimo awgeed cid ula socosho.
fasas *m.l (-rdo/-rso, m.l)* 1. *(c.nafl.)* Naasley qurxan, dheereysa, afar addin leh, guudka iyo qanaanta halab dheer oo jilicsan ku leh oo loo adeegasado fuulidda, rarashada iyo falashada beeraha. 2. Fardaha kooda lab.
farasaar¹ *m.l 1. Dagaal laba qof ka dhex dhaca oo aan wax weyn lays gaarsiin. 2. Lacag yar oo horumarin ahaan la isu siyo.* 3. *ld farasaarid.*
farasaar² *f.g1 (-ray, -rtay)* Dagaal aan weyneyn cid u geysasho.
farasaarid *m.f.db eeg farasaar².* *ld farsaar¹ (3).*
farasayr *f.mg1 (-ray, -rtay)* Ku f.: si kama dambays ah wax u diidid.
farasayrid *m.f.db eeg farasayr.*
farasho *m.f.db eeg faro.* *ld faarasho.*
farasmagaale *m.l/ld farasmagaalo.*
farasmagaalo *m.dh Bartamaha magaalada.* *ld farasmagaale.*
faratoonyo *m.dh ld faraddaanyo.*
farax¹ *m.l Dareen nayaayiro iyo naallo leh.* *ld faarax¹.*
farax² *f.mg1 (-rxay, -raxday; -rxi)* *ld faarax².*
faraxal¹ *m.l Biyo yar oo faraha lagu dhaqo.* *ld faradhaq¹, farammayr.*
faraxal² *f.mg1 (-alay, -ashay)* Cid gacmo u dhaqid. *ld faradhaq².*
faraxalad *m.l/ld faraxalasho.*
faraxalan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* Wax farahiisu dhaqanyihii ahaansho. *ld faradhaqan.*

faraxalasho <i>m.f.db eeg</i> faraxalo. <i>ld</i> faradhaqad, faradhaqasho, farammayrasho, faraxalad	fardadhaari <i>m.l (-iyo, m.db)</i> Nin fardaha aad u yaqaan.
faraxalid <i>m.f.db eeg</i> faraxal ² . <i>ld</i> faradhaqid.	fardadhcisi <i>m.l</i> Nooc ciyaaraha dhallinyarada ka mid ah.
faraxalnaan <i>m.f.db eeg</i> faraxalan. <i>ld</i> faradhaqnaan, faradhaqnaansho, faraxalnaansho.	fardafuu ¹ <i>m.l</i> 1. Aqoon loo adeegsado sida fardaha loo fuulo. 2. F. ah: qof ku xeel dheer sida fardaha loo fuulo.
faraxalnaansho <i>m.l/db ld</i> faraxalnaan.	fardafuu ² <i>f.g1 (-uulay, -uushay)</i> Faras dusha ka korid.
faraxalo <i>f.mg3 (-ashay, -alatay)</i> 1. Biyo faro ku dhaqasho. 2. Ka f.: hawl lagu guda jirey ebyid. <i>ld</i> faradhaqo, farammayro.	fardafuulid <i>m.f.db eeg</i> fardafuu ² . <i>ld</i> fardafuulid.
faraxsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax farax dareemaya ahaansho. <i>ld</i> faaraxsan, farxaansan.	fardafuulis <i>m.db ld</i> fardafuulid.
faraxsanaan <i>m.f.db eeg</i> faraxsan. <i>ld</i> faaraxsanaan, faaraxsanaansho, faraxsanaansho.	fardhexo <i>m.db</i> Farta u dhexeysa murugsatada iyo kayarada.
faraxsanaansho <i>m.l/db ld</i> faraxsanaan.	fardo <i>m.l.w eeg</i> faras.
faraxumee <i>f.g2 (-meeyay, -meysay)</i> Qof dumar ah oo aan kugu mehersanayn si qasab ah ugu tegid.	fardooley ¹ <i>m.db.u</i> 1. Rag fardo leh ama fuli yaqaan. 2. Ciidan hubaysan oo fardaha ku dagaala.
faraxumeyn <i>m.f.db eeg</i> faraxumee. <i>ld</i> faraxumo (2).	fardooley ² <i>m.db.u (taar)</i> Qarniyadii dhewe waxaa loo yihiin askari, badanaa ka dhasha dabaqadda sare, una shaqeeya boqorka ama taliya waqtiyada dagaalka.
faraxumo <i>m.db</i> 1. Tuugo iyo wax qaadqaad. 2. <i>ld</i> faraxumeyn.	faree <i>f.g2 (-reeyay, -raysay)</i> Cunto, cabid iwm faro dhex gelin.
faraxunsho <i>m.db</i> 1. Summad xoolaha lagu dhigo oo raadka xuunshada u eg. 2. Qof fulay ah. 3. Geed abaareed, leh laamo dhuudhuuban oo la cuno.	farfar ¹ <i>m.l</i> 1. F. ah: meel biyo dhow oo laasaka laga qoto; xaarxaar. 2. Furuqdhnoon. <i>ld</i> faarfaar ¹ .
farayar <i>f.mg4 (-raa, -rayd)</i> Wax aan tiro badnayn ahaansho.	farfar ² <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> Dix biyo ka gureen iwm qodqodid. <i>ld</i> faarfaar ² .
farayaraan <i>m.f.db eeg</i> farayar. <i>ld</i> farayaraansho, farayari, farayaro.	farfarid <i>m.f.db eeg</i> farfar ² . <i>ld</i> faarfaarid.
farayaraansho <i>m.l/db ld</i> farayaraan.	fargad ¹ <i>m.l ld</i> fargasho.
farayaraysasho <i>m.f.db eeg</i> farayarayso. <i>ld</i> farayaraysi.	fargad ² <i>m.db (-do, m.l)</i> Keebka buntukha.
farayaraysi <i>m.l ld</i> farayaraysasho.	fargal <i>m.l</i> 1. (<i>-llo, m.db</i>) <i>ld</i> fargashi. 2. <i>ld</i> faraggal.
farayarayo <i>f.mg3 (-stay, -satay)</i> Ku f.: wax si wanaagsan u farsamayn.	fargan <i>m.l (-nno, m.db)</i> 1. Qori yar, farraaro leh oo labadiisa farraar isugu xiranyihiin cijir laga gamo quruurux, fud iwm; farlaash. 2. Ciyaar carruureed.
farayari <i>m.db ld</i> farayaraan.	fargannax ¹ <i>m.l ld</i> farkannax.
farayaro <i>m.db ld</i> farayaraan.	fargannax ² <i>f.mg1 (-xay, -xday)</i> <i>ld</i> farkannax ² .
farayn <i>m.f.db eeg</i> faree. <i>ld</i> farays.	fargannaxsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>ld</i> farkannaxsan.
farays <i>m.l ld</i> farayn.	fargannaxsanaan <i>m.db ld</i> farkannax-sanaan.
farbarasho <i>m.db</i> 1. Barashada qoridda iyo akhrinta ee af. 2. Aqoonta qaabbilsan qurxinta habka qoridda.	fargannaxsanaansho <i>m.l/db ld</i> farkannax-sanaan.
farbaro <i>f.mg3 (-rtay, -ratay)</i> 1. Qof wax dhigasho billaabid. 2. Qof farshaxannimo billaabid.	fargannixid <i>m.db ld</i> farkannixid.
farcamid <i>m.f.db eeg</i> farcan ² .	fargashi <i>m.l</i> Kaatun, faraanti. <i>ld</i> fargal (1).
farcan ¹ <i>m.l</i> 1. Abbayaalkii laga soo unkamay. 2. Badasho; tarmid.	fargasho <i>m.f.db eeg</i> fargo. <i>ld</i> fargad ¹ , fergad, fergasho, firgad, firgasho.
farcan ² <i>f.mg1 (-amay, -antay; -ami)</i> 1. Wax tarmay noqosho. 2. Ka f.: wax meel ka soo unkamay noqosho.	fargax <i>m.l</i> Foolbeenaad, fooldiin (hasha geela).
	fargeeto <i>m.db (-ooyin, m.l)</i> 1. Shay maacunka ka mid ah, faro leh oo loo adeegsado in wax lagu cuno. 2. Faraley.
	fargo <i>f.mg3 (-gaday, -gatay)</i> 1. Nafley sii dhimaynaysa galgalasho. 2. Nafley la hayo, si

ay u baxsato awgeed dhaqdhaqaaq xoog leh samayn. <i>ld fergo, firgo.</i>	farma' <i>m.db.sh.r</i> Si kedis iyo degdeg ah oo loo boodo ama loo ordo. <i>ld farmac.</i>
farid <i>m.f.db eeg far².</i> <i>ld faarid.</i>	farmajo <i>m.db</i> Cunto laga sameeyo caano la garooriyey lana qallajiyay.
fariid <i>m.l</i> 1. Nin karti iyo caqli badan; diric. 2. (<i>fk</i>) Waa tahay, waa hagaag.	farmac <i>m.db.sh.r</i> <i>ld farma'</i> .
fariiad <i>m.db.kh</i> F. ah: haweeney karti iyo caqli badan.	farmashiye <i>m.l</i> (<i>-yayaal, m.l/db</i>) Dukaanka daawoooyinka lagu iibyo. <i>ld farmasi.</i>
fariidnimo <i>m.db</i> Fariid ahaansho.	farmasi <i>m.l ld farmashiye.</i>
fariin <i>m.l</i> Qalab baabuurka ku samaysan oo loogu talaggalay inuu joojiyo ama hakiyo socodka baabuurka.	farmi¹ <i>m.l</i> Culaab la saaro maraakiibta markay faaruqa tahay si loo dheellitiro culayskooda.
fariisad <i>m.l ld fariisasho.</i>	farmi² <i>f.g</i> (-iyay, -iday; -iyi) Markab faaruq ah si miisaankiisa la isugu dheellitiro culays saarid.
fariisasho <i>m.f.db eeg</i> fariiso. <i>ld fadhiisad, fadhiisasho, fariisad.</i>	farmid <i>m.db</i> <i>ld fartoomid.</i>
fariisi <i>f.g</i> (-iyay, -isay) 1. Wax salka dhul u dhigid. 2. Cid fadhi ku soo dhaweyn. 3. Ka f.: cid shaqo ka joojin. 4. Caano iwm garoorin. <i>ld fadhiisi.</i>	farmiyid <i>m.f.db eeg</i> farmi ² .
fariisin¹ <i>m.f.db eeg</i> fariisi. <i>ld fadhiisin¹.</i>	farmuq <i>f.g</i> (-qay, -qday) Cid wax ku tuhmid.
fariisin² <i>m.l</i> 1. Meel xoolo ama dad la dejiyey. 2. Hantida ugu horreysa ee macallin quraan laga siyo arday markaas loo keenay. 3. Dhanka laga fariisto lo'da marka la lisayo. 4. Mingis-seeridda marxaladda labaad. <i>ld fadhiisin².</i>	farmuqid <i>m.f.db eeg</i> farmuq.
fariiso <i>f.g/mg</i> (-stay, -satay) 1. (<i>f.g</i>) Salka meel saarid. 2. (<i>f.mg</i>) Dareere garoorid. 3. (<i>f.mg</i>) Ka f.: wax ka joogsasho. <i>ld fadhiiso.</i>	farnaan <i>m.f.db eeg</i> faran ² . <i>ld farnaansho.</i>
farjaawi <i>f.mg</i> (-iyay, -isay) <i>ld jaawi².</i>	farnaansho <i>m.l/db</i> <i>ld farnaan.</i>
farjaawin <i>m.db</i> <i>ld jaawin.</i>	faro <i>f.g/lg</i> (-rtay, -ratay) 1. Wax fandharasho. 2. Cid farriin u dhiibasho.
farjaawis <i>m.l</i> <i>ld jaawin.</i>	faroleey <i>m.db</i> Qalab bir ah oo daab dheer oo qori ah leh oo beeraha looga shaqeyeo. <i>ld faraley (2).</i>
farjaw <i>m.l</i> <i>ld jaawo.</i>	farow <i>m.l</i> (-wyo, <i>m.db</i>) 1. Gammaan dibadeed, leh midab isugu jira diillimo caddaan iyo madow ah oo laga helo Afrika kaliya. 2. Xoolaha aadka u cayila. 3. Xararka raraada lagu dhigo jaad ka mid ah.
farjawi <i>f.mg</i> (-iyay, -isay) <i>ld jaawi².</i>	farqi¹ <i>m.l</i> Kala duwanaanta laba wax ama ka badan leeyihii. <i>ld faraq.</i>
farjawiin <i>m.db</i> <i>ld jaawin.</i>	farqi² <i>f.g</i> (-iyay, -isay) Wax faraq u yeelid.
farjewis <i>m.l</i> <i>ld jaawin.</i>	farqin <i>m.f.db eeg</i> farqi ² . <i>ld farqis.</i>
farkannax¹ <i>m.l</i> Dareen cabsi leh oo qofka ku dhaliya in uu wax gacmahiisa ku jira xukumi kari waayo. <i>ld farkannax¹, fargannax¹.</i>	farqis <i>m.l</i> <i>ld farqin.</i>
farkannax² <i>f.mg</i> (-xay, -xday) Dareen cabsi leh oo qofka ku dhaliya in uu wax gacmahiisa ku jira xukumi kari waayid. <i>ld farkannax², fargannax².</i>	farraar <i>m.l/db</i> (-rro, <i>m.db</i>) Labada ganood ee ul, hangool, iwm hal cirif ku leeyahay midkood. <i>ld faraar.</i>
farkannaxsan <i>f.mg</i> (-naa, -nayd) Wax farkannax hayo ahaansho. <i>ld farakannaxsan, fargannaxsan.</i>	farraarre <i>m.l</i> Meereeyeyaasha u dhexeeyaa dhulka iyo cirjeexda midkood; Mariikh.
farkannaxsanaan <i>m.f.db eeg</i> farkannaxsan. <i>ld farakannaxsanaan, farakannaxsanaansho, fargannaxsa</i>	farriin <i>m.dh</i> (-iimo, <i>m.l</i>) Hadal aan qorray oo qof loo dhiibo si uu u gaarsiyo qof kale; adeeg.
farkannaxsanaansho <i>m.l/db</i> <i>ld farkannax-sanaan.</i>	farriiq¹ <i>m.l</i> 1. Butaaco, firdhad, finnin. 2. Tarriiq, dillaac.
farkannixid <i>m.f.db eeg</i> farkannax ² . <i>ld farakannixid, fargannixid.</i>	farriiq² <i>f.g/mg</i> (-qay, -qday) 1. (<i>f.g</i>) Dareere yar meel ka soo dhiijin. 2. (<i>f.mg</i>) Dareere yar meel ka soo dhiiqid.
farkuddoon <i>m.l/kh</i> F. ah: wax si loo helo adagtahay; dhif, naadir.	farriiqid <i>m.f.db eeg</i> farriiq ² .
	farriiqo <i>m.db</i> <i>ld farriiq¹ (1).</i>
	farsamabarad <i>m.l</i> (-dyo, <i>m.db</i>) Qof xirfad baranaya.
	farsamadhaari <i>m.l/kh</i> F. ah: qof farsamo aad u yaqaan.

farsamaxumaan <i>m.db eeg farsamaxun. ld farsamaxumaansho, farsamaxumi, farsamaxumo.</i>	faruurnaan <i>m.f.db eeg faruuran². ld faruurnaansho.</i>
farsamaxumaansho <i>m.ll/db ld farsamaxumaan.</i>	faruurnansho <i>m.ll/db ld faruurnaan.</i>
farsamaxumi <i>m.db ld farsamaxumaan.</i>	faruurxir ¹ <i>m.l 1. Xarig yar oo layskula xiro faruurga awrta iyo hoggaanka. 2. ld faruuxirid.</i>
farsamaxumo <i>m.db ld farsamaxumaan.</i>	faruurxir ² <i>f.g1 (-ray, -rtay) Awr xarig faruur kaga xirid.</i>
farsamaxun <i>f.mg4 (-umaa, -umayd)</i> Wax farsamo gacanta lagu sameeyo iin lahaansho.	faruurxiran <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> Wax faruur laga xirey ahaansho (awr).
farsamayaqaan <i>m.l (-nno, m.db)</i> Qof farsamo gaar ah oo gacanta laga qabto aqoon u leh.	faruurxirid <i>m.f.db eeg faruuxir². ld faruuxir¹ (2).</i>
farsamayaqaannimo <i>m.db</i> Farsamayaqaan ahaansho.	faruurxirnaan <i>m.f.db eeg faruuxiran. ld faruuxirnaansho.</i>
farsamayn <i>m.f.db eeg farsamee.</i>	faruurxirnaansho <i>m.ll/db ld faruuxirnaan.</i>
farsamaysan <i>f.mg4 (-snaa, -snayd)</i> Wax la farsameeyeh ahaansho.	farxaan <i>m.l.kh F. ah: qof farxadi hayso.</i>
farsamaysnaan <i>m.f.db eeg farsamaysan. ld farsamaysnaansho.</i>	farxaanad <i>m.dh.kh Haweeney farxadi hayso.</i>
farsamaysnaansho <i>m.ll/db ld farsamaysnaan.</i>	farxaansan <i>f.mg4 (-naa, -nayd) ld faraxsan.</i>
farsamee <i>f.g2 (-meyay, -maysay)</i> Hawl tab iyo aqoon u baahan qabasho.	farxaansanaan <i>m.dh ld faraxsanaan.</i>
farsamo <i>m.db (-ooyin, m.l)</i> Aqoon iyo tab lagu qabto hawlgaameed.	farxaansanaansho <i>m.ll/db ld faraxsanaan.</i>
farshaxan <i>m.l 1. Fanka qoridda, aslidda, soohidda, falkinta iwm. 2. Qof fanka qoridda, aslidda iwm aad u yaqaan.</i>	farxad <i>m.dh ld farax¹.</i>
farshaxannimo <i>m.db</i> Farshaxan ahaansho.	farxamid <i>m.f.db eeg farxan¹.</i>
farshiid <i>m.db</i> Dhalo aad u yar oo subagga, salidda iwm lagu cabbiro.	farxan ¹ <i>f.mg1 (-xamay, -xantay; -xmi)</i> Miro kuwa kale ku darsan noqosho.
farsho <i>m.db</i> Waab alaaboo kala geddisan lagu iibyo. <i>ld firsho (1).</i>	farxan ² <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Miro wax kale ku darsan ahaansho.
farsug <i>f.mg1 (-gay, -gtay)</i> Farqoraal sixtaankeeda sugid.	farxanaan <i>m.f.db eeg farxan². ld farxanaansho.</i>
farsug <i>f.mg1 (-gay, -gtay)</i> Arday in looxa macallinku cashar ugu qoro sugid.	farxanaansho <i>m.ll/db ld farxanaan.</i>
farsugid <i>m.f.db eeg farsug.</i>	farxi <i>f.g/mg2 (-iyay, -isay)</i> Ka f.: cid farxad gelin.
farsugid <i>m.f.db eeg farsug.</i>	farxit <i>m.f.db eeg farax². ld faarxit.</i>
fartoomid <i>m.f.db eeg faratoon. ld farmid.</i>	farxin <i>m.f.db eeg farxi.</i>
fartoon <i>f.mg1 (-oomay, -oontay; -oomi)</i> Sidii loo baahnaa amar u qaadasho (qof). <i>ld faran¹.</i>	farxumaan <i>m.f.db eeg farxun. ld farxumaansho.</i>
faruuri ¹ <i>m.l Cirir.</i>	farxumaansho <i>m.ll/db ld farxumaan.</i>
faruuri ² <i>m.db (-ro/-ryo, m.l)</i> 1. Labada bushumood oo afka nafleyda middood. 2. <i>(daaw.)</i> Kala jeex faruurga sare ku samaysma iin awgeed.	farxumi <i>m.db 1. Hab qoraal-gacmeed oo qof wax u qoro oo ay adagtahay si loo akhriyo. 2. Hab aan quruxsanayn oo qof u sameeyo farshaxan. ld farxumo.</i>
faruur ³ <i>f.g1 (-ray, -rtay)</i> 1. Hoore (sida biyaha iwm) marin u dillaacin. 2. Bushin dillaacin.	farxumo <i>m.db ld farxumi.</i>
faruuran ¹ <i>f.mg1 (-rmay, -rantay; -rmi)</i> Wax meel weyn dillaacsaday noqosho (hoore).	farxun <i>f.mg4 (-umaa, -umayd)</i> 1. Qof qoraal-gacmeediisa si loo akhriyo ay adagtahay ahaansho. 2. Qof farshaxannimadiisu aanay wanaagsanayn ahaansho.
faruuran ² <i>f.mg4 (-rnaa, -rnayd)</i> Wax faruur dillaacsan leh ahaansho.	faryaro <i>m.db Gacmaha iyo lugaha farahooda midda ugu yar.</i>
faruurd <i>m.f.db eeg faruur³.</i>	fas <i>m.l (-sas, m.l)</i> 1. <i>ld fad (3).</i> Dhagxaanta qaaliga ah cad laga gooyo oo fargashiyada lagu dhejiyo si ay u yeeshaan qurux. 2. Waraaqaha turubka inta tobanje ka sarreysa. 3. Warqad turub oo aan la qaban karin.
faruurm <i>m.f.db eeg faruuran¹.</i>	fasaaxad <i>m.db Hadal kari ogaan; codkarnimo. ld fasaaxo.</i>
	fasaaxo <i>m.db ld fasaaxad.</i>

fasahaad¹ *m.db* 1. Dawga toosan oo laga leexo. 2. Kibir.

fasahaad² *f.mg1* (-day, -dday) 1. Dawga toosan ka weecasho. 2. Kibrid.

fasahaadi *f.g2* (-iyay, -isay) 1. Dawga toosan ka weecin. 2. Cid kibrin.

fasahaadid *m.f.db eeg* fasahaad².

fasahaadin *m.f.db eeg* fasahaadi. *ld* **fasahaadis**.

fasahaadis *m.l ld* **fasahaadin**.

fasahaadsan *f.mg4* (-sanaa, -sanayd) Wax fasahaaday ahaansho.

fasahaadsanaan *m.f.db eeg* fasahaadsan. *ld* **fasahaadsanaansho**.

fasahaadsanaansho *m.l/ld ld* **fasahaadsanaan**.

fasakh¹ *m.l* Furidda haweeney laga furo saygeeda isaga oo aan ogeyn ama ka raali ahayn. *ld* **fasakhid**.

fasakh² *f.g/mg1* (-khay, -khday) 1. (*f.g*) Haweeney saygeeda oo aan ogeyn ama raali ka ahayn furid (qaall). 2. (*f.mg*) Dhar iwm liibixid. *ld* **fasaq²**.

fasakhan¹ *f.mg1* (-khmay, -khantay; -khmi) Wax liinbayax noqosho (dhar iwm). *ld* **fasaqan¹**.

fasakhan² *f.mg4* (-khnaa, -khnayd) Wax la fasakhay ahaansho. *ld* **fasaqan²**.

fasakhasho *m.f.db eeg* fasakho. *ld* **fasaqasho**.

fasakhid *m.f.db eeg* fasakh². *ld* **fasakh¹**, **fasaq¹**, **fasaqid**.

fasakhmid *m.f.db eeg* fasakhan¹. *ld* **fasaqmid**.

fasakhnaan *m.f.db eeg* fasakhan². *ld* **fasakhnaansho**, **fasaqnaan**, **fasaqnaan-sho**.

fasakhnaansho *m.l/ld ld* **fasakhnaan**.

fasakho *f.g3* (-khday, -khatay) Haweeney saygeeda oo aan ogeyn ama ka raalli ahayn iska furid. *ld* **fasaqo**.

fasal *m.l* (-llo, *m.db*) 1. Qaybaha buug lee-yahay midkood. 2. Heerarka waxbarashada dugsiga midkood. 3. Xilli wax la beeri karo. 4. Dalagga hal xilli beer ka soo go'a.

fasaleeti *m.l* (-iyo, *m.db*) 1. Maro yar oo afka lagu tirto. 2. Maro yar oo midabo leh oo haweenku madaxa saartaan; masar. *ld* **safaleeti**.

fasaq¹ *m.l ld* **fasakhid**.

fasaq² *f.g/mg1* (-qday, -qatay) *ld* **fasakh²**.

fasaqan¹ *f.mg1* (-qnaa, -qnayd) *ld* **fasakhan¹**.

fasaqan² *f.mg4* (-qnaa, -qnayd) *ld* **fasakhan²**.

fasaqasho *m.db ld* **fasakhasho**.

fasaqid *m.f.db eeg* **fashaq²**.

fashaqin *m.f.db eeg* **fashaqi**. *ld* **fashaqis**.

fashaqis *m.l ld* **fashaqin**.

fashaqsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax fashaqay ahaansho.

fashaqsanaan *m.f.db eeg* **fashaqsan**. *ld* **fashaqsanaansho**.

fashaqsanaansho *m.l/ld ld* **fashaqsanaan**.

fashiilq *m.l* Shuu.

fashiiste *m.l ld* **fajiiste**.

fashiistennimo *m.db ld* **fajiistennimo**.

fashil¹ *m.l ld* **fashalid**.

fashil² *f.mg1* (-ilay, -ishay) *ld* **fashal²**.

fashilaad *m.db ld* **fashalid**.

fashilan¹ *f.mg1* (-lmay, -lantay; -lmi) *ld* **fashalan¹**.

fashilan² *f.mg4* (-lnaa, -lnayd) *ld* **fashalan²**.

fasas¹ *m.l* 1. (*daaw*) Caallir dhaawac yeesho. 2. F. ah: neef si wada jir ah loo qasho, qofkii lahaana hadhow si wadajir ah loogu gudo.

fasas² *f.mg1* (-say, -stay) (*daaw*) Dhaawac caallirid.

fasasi *f.g2* (-iyay, -isay) (*daaw*) Dhaawac caallirin.

fasasid *m.f.db eeg* fasas².

fasasin *m.f.db eeg* fasasi.

fasaso *f.g3* (-stay, -satay) Fasas qaybsasho.

fasax¹ *m.l* 1. Oggolaan. 2. Nasasho hawlaha iyo dugsiyada lagaga nasto.

fasax² *f.g1* (-xay, -xday; -sixi) 1. Oggolaansho siin. 2. Hawl ka nasin (cid).

fasaxid *m.f.db ld* **fasixid**.

faseexad *m.db* Bir yar oo layskula dhejiyo qalbacyada, albaabada, daaqadaha iwm.

fashal¹ *m.l* 1. Guuldarro. 2. *ld* **fashalid**.

fashal² *f.g/mg1* (-alay, -ashay) 1. Guuldarro la kulmid. 2. *ld* **fashali**. *ld* **fashil²**.

fashalaad *m.db ld* **fashalid**.

fashalan¹ *f.mg1* (-lmay, -lantay; -lmi) Wax fashal la kulmay noqosho. *ld* **fashilan¹**.

fashalan² *f.mg4* (-lnaa, -lnayd) Wax fashal la kulmay ahaansho. *ld* **fashilan²**.

fashali *f.g2* (-iyay, -isay) Fashal ku ridid. *ld* **fashili**.

fashalid *m.f.db eeg* fashal². *ld* **fashal¹** (2), **fashalaad**, **fashil¹**, **fashilaad**, **fash**

fashalmid *m.f.db eeg* fashalan¹. *ld* **fashilmid**.

fashalnaan *m.f.db eeg* fashalan². *ld* **fashalnaansho**, **fashilnaan**, **fashilnaan-sho**.

fashalnaansho *m.l/ld ld* **fashalnaan**.

fashaq¹ *m.l/kh* 1. Qoyaan. 2. F. ah: wax aad u qoyan.

fashaq² *f.mg1* (-qay, -qday) Wax aad u qoyid.

fashaqi *f.g2* (-iyay, -isay) Dhar iwm biyo ku dhex ridid.

fashaqid *m.f.db eeg* **fashaq²**.

fashaqin *m.f.db eeg* **fashaqi**. *ld* **fashaqis**.

fashaqis *m.l ld* **fashaqin**.

fashaqsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax fashaqay ahaansho.

fashaqsanaan *m.f.db eeg* **fashaqsan**. *ld* **fashaqsanaansho**.

fashaqsanaansho *m.l/ld ld* **fashaqsanaan**.

fashiilq *m.l* Shuu.

fashiiste *m.l ld* **fajiiste**.

fashiistennimo *m.db ld* **fajiistennimo**.

fashil¹ *m.l ld* **fashalid**.

fashil² *f.mg1* (-ilay, -ishay) *ld* **fashal²**.

fashilaad *m.db ld* **fashalid**.

fashilan¹ *f.mg1* (-lmay, -lantay; -lmi) *ld* **fashalan¹**.

fashilan² *f.mg4* (-lnaa, -lnayd) *ld* **fashalan²**.

fashili f.g2 (-iyay, -isay) *ld* fashali.
 fashilid *m.db ld* fashalid.
 fashilin *m.db ld* fashalin.
 fashilmid *m.db ld* fashalmid.
 fashilnaan *m.db ld* fashalnaan.
 fashilnaansho *m./ldh ld* fashalnaan.
 fasiix *m.l.kh* 1. F. ah: qof hadalka si fican u jeedin yaqaan. 2. Hadal bayaan ah oo si qeexan loo yiri.
fasiixnimo *m.db* Fasiix ahaansho.
fasil¹ *m.l* Tolidda la tolo shaar, surweel iwm si loo gashado. *ld fasir¹* (2).
fasil² *f.g1* (-ilay, -ishay) Shaar, surweel iwm si loo gashan karo u tolid. *ld fasir²* (2).
fasilaad *m.db ld* fasiraad.
fasilan *f.mg4* (-lnaa, -lnayd) Wax la fasilay ahaansho. *ld fasiran* (2).
fasilid *m.f.db eeg* fasil². *ld fasirid*.
fasilnaan *m.f.db eeg* fasilan. *ld fasilnaansho*, fasirnaan, fasirnaansho.
fasilnaansho *m./ldh ld* fasilnaan.
fasir¹ *m.l ld* Fasiraad; **fasil¹**.
fasir² *f.g1* (-ray, -rtay) 1. Wax laga hadlayo faahfaahin ka bixin. 2. *ld fasil²*.
fasiraad *m.db* Micne; laqbo; caddeyn. *ld fasilaad*, **fasir¹** (1).
fasiran *f.mg4* (-rnaa, -rnayd) 1. Wax la fasiray ahaansho. 2. *ld fasilan*.
fasirasho *m.f.db eeg* fasiro.
fasirid *m.db eeg* fasir². *ld fasilid*.
fasirnaan *m.db ld* fasilnaan.
fasirnaansho *m./ldh ld* fasilnaan.
fasiro *f.g3* (-rtay, -ratay) Wax fasir u helid.
fasixid *m.f.db eeg* fasax². *ld fasaxid*.
fataal¹ *m.l (-llo, m.db)* Nin aan wax tashiilan.
fataal² *f.mg1* (-alay, -ashay) Ku f.: hanti ku ciyaarid.
fataalad *m.db (-do, m.l)* Haweeney aan hantida tashiilin.
fataalid *m.f.db eeg* fataal².
fataalnimo *m.db* Fataal ahaansho.
fataan *m.l (-nno, m.db)* Qof dadka isku dira; fidnoole; diradiroole.
fataanad *m.db* Haweeney dadka isku dirta.
fataax¹ *m.l ld* fitaaxid.
fataax² *f.mg1* (-xay, -xday) *ld* fitaax².
fataaxi *f.g2* (-iyay, -isay) *ld* fitaaxi.
fataaxid *m.db ld* fitaaxid.
fataaxin *m.db ld* fitaaxin.
fataaxsan *f.mg4* (-naa, -nayd) *ld* fitaaxsan.
fataaxsanaan *m.db ld* fitaaxsanaan.
fataaxsanaansho *m./ldh ld* fitaaxsanaan.
fatah¹ *m.l ld* fatihid.
fatah² *f.g/mg1* (-hay, -hday; -tih) 1. (*f.g*) Wax meel ku jira ka daadin. 2. (*f.mg*) Ku f.: cid si

xisaab la'aan ah wax u siin. 3. (*f.mg*) Biyo meel ku faafid.
fatahaad *m.db* Jabsashada ay biyo, bad, webi iwm ay jabsadaan xaydaankii ay ku jireen.
fatahan¹ *f.mg1* (-hmay, -hantay; -hmi) Wax la fatahay noqosho.
fatahan² *f.mg4* (-hnaa, -hnayd) Wax la fatahay ahaansho.
fatahmid *m.f.db eeg* fatahan¹.
fatahnaan *m.f.db eeg* fatahan². *ld fatahnaansho*.
fatahnaansho *m./ldh ld* fatahnaan.
fatash¹ *m.l* Baaritaan meel ama wax lagu sameeyo. *ld fatish¹, fetesh¹*.
fatash² *f.g1* (-shay, -shtay) Meel ama wax baaritaan ku sameyn. *ld fatish², fetesh²*.
fatashid *m.f.db ld* fatishid, feteshid.
fatasho *f.g3* (-shtay, -shatay) Wax, wax kale ka dhex baarasho. *ld fatisho, fetesho*.
fati *m.l* 1. Dhiriq lo'aad. 2. Wax aad u badan oo aan ciddina wax ka waayeyn.
fatihid *m.f.db eeg* fatah². *ld fatah¹*.
fatiil *m.l (-llo, m.db)* Liifad. *ld fatiilad*.
fatiilad *m.db ld* fatiil.
fatish¹ *m.l ld* fatash¹.
fatish² *f.g1* (-shay, -shatay) *ld* fatash².
fatishid *m.db ld* fatashid.
fatisho *f.g3* (-ishtay, -ishatay) *ld* fatasho.
fatuurad *m.db (-do, m.l)* Baabuur yar oo gudaha ku leh kuraas jilicsan oo lagu fariisto, dhinacyadana albaabo iyo muraayado. *ld fatuuro*.
fatuuro *m.db (-oojin, m.l)* *ld* fatuurd.
fatuux *m.l* Tamuux, bataax, bacad.
fatwo *m.db (-oojin, m.l)* Jawaabta mufti ka baxsho arrin diin ku saabsan oo adag.
fawee *f.g2* (-weeyay, -weysay) Maro fawo u yeelid.
faweyn *m.f.db eeg* fawee.
fawna *m.db ld* foona.
fawo *m.db* 1. Dun midab leh oo dharka qurxiso. 2. *ld fuwo*.
fax¹ *m.db.sh.r* F. ka dheh: dhidid, nabro iwm si lama filaan ah hal mar ay soo wada baxaan.
fax² *f.mg1* (-xay, -xday) Dhidid, nabro iwm si lama filaan ah hal mar ay soo wada bixid.
faxal¹ *m.l (bot.)* Rimaygacmeed lagu sameeyo geedaha aan labaabshaha ahayn sida timirta iyadoo la goynaayo khaylka lab oo marka la qallajiyo lala dhaco khaylka dheddig oo geediisii ku yaal.
faxal² *m.l (-llo, m.db)* (baay.) 1. Xubuub cufan oo ka kooban gaamaytyada lab ee iniinta geedka, kuwaas oo ka baxa iyaga oo farabadan kiishfaxalka. 2. Labada laab ee sare

---

ee faxal-sidaha geedka kuwaas oo had iyo jeer midabkoodu yahay hurdi, laab waliba waxa uu ka koobanyahay laba kiishfaxal oo ay ku dhex jiraan boodh faxal badani, kuwaas oo soo baxa marka faxalku qarxo.	fayiig ² <i>f.mg1 (-gay, -gtay)</i> Ku f.: wax indho ku baniixin.
faxal³ <i>f.g1 (-xlay, -xashay; -xli)</i> (bot.) Faxal sameyn.	fayiigid <i>m.f.dh eeg fayiig²</i> .
faxalside <i>m.l (-dayaal, m.l/dh)</i> (<i>baay</i>) Mid ka mid ah qaybaha taranka ee lab ee ubaxa. Waxay ka koobantahay qayb sare oo bacriinsami kartaa (faxal) oo ku dul taalla liif dheer oo ma dhaleys ah.	fayiigsad <i>m.l ld fayiigsasho</i> .
faxan <i>f.mg4 (-xnaa, -xnayd)</i> Wax deeq badan ahaansho.	fayiigsasho <i>m.f.dh eeg fayiigso. ld fayiigsad, fayiigsi.</i>
faxane <i>m.l</i> <i>Deeq</i> badane (Ilaah).	fayiigsi <i>m.l ld fayiigsasho</i> .
faxdi <i>m.l (-iyo, m.l/dh)</i> 1. <i>Deeq</i> . 2. <i>Qof deeqsi ah</i> .	fayiigo <i>f.mg3 (-saday, -satay)</i> Indho binixsi samayn.
faxid <i>m.f.dh eeg fax². ld faxis</i> .	fayii <i>m.dh ld feex</i> .
faxis <i>m.l ld faxid</i> .	fayl¹ <i>m.l (-lal, m.l)</i> 1. Gal. 2. Kaabiga ugu sarreya ceel afkiisa.
faxlid <i>tallow</i> <i>m.l (-wyo, m.dh)</i> Gudbinta faxalka ee laga soo qaado faxalsidaha geed loona gudbiyo fur ubo-ubaxda geed kale.	fayl² <i>m.dh (-lo, m.l)</i> Boqonta lugta.
faxlid¹ <i>m.f.dh eeg faxal³</i> .	faylaggoo <i>fg2 (-gooyay, -goysay)</i> 1. Nafley boqongoyn. 2. Cid khasaare ballaaran u geyasho.
faxlid² <i>m.dh</i> (bot.) Dariiqadda uu faxalku kuitago sibiisha fur ubo-ubax.	faylaggoyn <i>m.f.dh eeg faylaggoo</i> .
faxnaan <i>m.f.dh eeg faxan. ld faxnaansho</i> .	faylam <i>m.l (-yo, m.dh)</i> (<i>baay</i>) Heer loo isticmaalo kala soocidda noolaha kaas oo ka kooban hal ama in ka badan oo isku dhow oo dir. Faylamka waxa ka mid ah borotosoowa, borifera, nimatoodha, artaraboodho, moolaska iyo koordhaata.
faxnaansho <i>m.l/dh ld faxnaan</i> .	faylasuuuf <i>m.l (-fyo, m.dh)</i> Nin cilmiga falsafada yaqaan.
faxshar¹ <i>m.l ld facshar¹</i> .	faylduub¹ <i>m.l</i> Qaab loo xiro neef si aanu u cararin iyadoo boqonta xarig looga dhuujinayo.
faxshar² <i>fg1 (-ray, -rtay)</i> <i>ld facshar²</i> .	faylduub² <i>fg1 (-bay, -btay)</i> Neef si uusan u cararin boqonta xarig kaga giijin.
faxsharid <i>m.dh ld facsharid</i> .	faylduuban <i>f.mg4 (-naa,-nayd)</i> Neef, wax la faylduubay ahaansho.
faxsharmid <i>m.dh ld facsharmid</i> .	faylduubid <i>m.f.dh eeg faylduub²</i> .
fay¹ <i>m.l (-yo, m.dh)</i> 1. Kabihii waayadii hore haweenku qaadan jireen afkooda hore oo godan caaraddiisa. 2. Caarad; gees.	faylduubnaan <i>m.f.dh eeg faylduuban. ld faylduubnaansho</i> .
fay² <i>f.mg1 (-aaday, -ayday)</i> Xaalad caafimaadqab ku sugnaansho; ladnaansho.	faylduubnaansho <i>m.l/dh ld faylduubnaan</i> .
fayaabi <i>m.dh ld fayoobaan</i> .	fayo <i>m.dh</i> Caafimad, jiro la'aan, bedqabid. <i>ld fayad</i> .
fayad <i>m.dh ld fayo</i> .	fayodhowr <i>m.l (daaw.)</i> Cilmiga caafimaadka iyo aqoonta ilaalinta caafimaadka gaar ahaan horumarinta nadaafadda.
fayadaysan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax fay qaba ahaansho (xoolo ama dad).	fayoobaan <i>m.f.dh eeg fayow. ld fayaabi, fayoobaansho, fayoobi</i> .
fayadaysnaan <i>m.f.dh eeg fayadaysan. ld fayadaysnaansho</i> .	fayoobaansho <i>m.l/dh ld fayoobaan</i> .
fayadaysnaansho <i>m.l/dh ld fayadaysnaan</i> .	fayoobi <i>m.dh ld fayoobaan</i> .
fayadhawr <i>m.l (daaw.)</i> Qayb ka mid ah cilmiga dhakhtarnimo oo lagu barto ka hortaggaa cudurrrada. <i>ld fayodhowr</i> .	fayow <i>f.mg4 (-oobaa, -oobayd)</i> Wax caafimaad qaba ahaansho.
fayaqab¹ <i>m.l</i> 1. Xaalad jirro la'aaneed oo lagu suganyahay. 2. <i>ld fayaqabid</i> .	fayraq <i>m.l (-qyo m.dh)</i> Maro si dhuudhuub ah loo jeexay jeex ka mid ah.
fayaqab² <i>f.mg1 (-bay, -btay)</i> Xaalad caafimaadqab ku sugnaan.	fayras <i>m.l (-syo, m.dh)</i> (<i>daaw.</i>) Saxar aad u yar oo aan lagu arki karin weyneyo fudud ama aan lagu shaandhayn karin shaandho, laakiinse awood u leh, inuu ku dhalo kuna dheefsado unug kale dhexdiisa.
fayaqabid <i>m.f.dh eeg fayaqab². ld fayaqab¹ (2)</i> .	fays <i>m.dh</i> Catir.
fayiig¹ <i>m.l</i> Daymo aan indhaha aad loo kala qaadeyn iyadoo la fiirinayo wax fog ama iftiin xoog badan oo indhaha ka horyimaada.	

faytamiin *m.l.u (-no, m.dh) (baay.)* Mid ka mid ah iskudhisaya oorgaanikada ah ee noolayaashu uga haahanyihiin xaddi yar si ay cafinmaadkoodaa u suaan. *ld fitamiin*

fax *m.dh ld feex.*

febraayo *m.dh* Bisha labaad ee sanadka miilaadiga ah.

feddo *m.dh (-ooyin, m.l)* Dhul sare oo siman.

feded *m.l (-ddo, m.dh)* Wax cabsi awgeed uga cararid.

fededi *f.g2 (-iyay, -isay)* Qof in uu cabsi awgeed wax uga cararo gayeysiin.

fededid *m.f.dh eeg* feded.

fededin *m.f.dh eeg* fededi.

federal *m.l ld federaali.*

federali *m.l (siyaa.)* Midow dhex mara gobollo madaxbannaan oo mid waliba leedahy sharcigeeda gudaha, laakiin uu ka dhxeeyo dastuur kaliya. *ld federaal.*

federalnimo *m.dh* Federaal ahaansho.

feed *m.dh* Dhul sare oo fidsan.

feedh *m.dh (-dho, m.l) (daaw.)* Mid ka mid ah lafaha dhuudhuuban oo xoodan, kuwaas oo sameeyaa qafis daboola ilaaliyana wadnaha iyo sambabada. Feedhuu waxay u samaysanyihiin lammaane ku xidhan taxanaha lafdhabarta xammaaratada, shimbiraha iyo naasleyda) ilaa iyo kalkanta oo xagga hore ah.

feegaar¹ *m.l* 1. Far la iska qoro iyadoo aan dan laga lahayn. 2. Farbarasho qof sameeyo.

feegaar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* 1. Far aan dan laga lahayn qorid. 2. Farbarasho samayn.

feegaarid *m.f.dh eeg* feegaar².

feejig *f.mg4 (-gaa, -gayd)* *ld feeyig.*

feejiigaan *m.dh ld feeyigaan.*

feejiigaansho *m.l/ldh ld feeyigaansho.*

feejigan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld feeyig.*

feejignaan *m.dh ld feeyignaan.*

feejignaansho *m.l/ldh ld feeyignaan.*

feen *m.l/ldh* Cadad yaryar oo ku hara laf hilib laga cunay.

feenad *m.l ld feenasho.*

feenasho *m.f.dh eeg* feeno. *ld feenad.*

feeni *f.g2 (-iyay, -isay)* Laf feen ka dhammayn.

feenin *m.f.dh eeg* feeni.

feeno *f.g3 (-ntay, -natay)* Laf hilib ku haray ka dhammaysasho.

feer *m.l (-rar, m.l)* Dhufashada wax lagu dhufto gacanta oo duuban.

feer¹ *m.dh (-ro, m.l)* 1. Lafaha dhuudhuuban, xooggan ee ku xeeran dhawraarintana u ah uur ku jirta naafleyda inteeda sare. 2. Hareer; gees, dhinac. 3. (w) Qaaxo.

feer² *f.g/mg1 (-ray, -rtay)* 1. (f.g) Fara duuban wax ku dhufasho. 2. (f.g) Tin iwm shanleyn. 3. (f.g) Wax dalliig u dillaacin. 4. (f.mg) Roob da'ay joogsasho.

feeraar *m.l* Kala fogaan, kala durugsanaan.

feeraari *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax kala durgin. *ld firaari.*

feeraarin *m.f.dh eeg* feeraari. *ld feeraaris, firaarin, firaaris.*

feeraaris *m.l/ld feeraarin.*

feeraarsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la feeraariy ahaansho. *ld firaarsan.*

feeraarsanaan *m.f.dh eeg* feeraarsan. *ld feeraarsanaansho, firaarsanaan, firaarsanaansho.*

feeraarsanaansho *m.l/ldh ld feeraarsanaan.*

feeracaso *m.dh* Balag digir oo qoyaankii ka baxay si ficanne aan u qallalin.

feerad *m.l ld feershoo.*

feerafuglayn *m.dh* Hiqiqlays.

feerafuglee *f.mg2 (-leeyay, -leeysay)* Hiqiqlays.

feerafuglo *m.dh* Hiqiq.

feeragashi¹ *m.l (-yo, m.dh)* Funaanad; garan ama shaati.

feeragashi² *m.dh* Derin, raar iwm oo weyn oo aqal soomaaliga labada docood ama mid laga geliyo marka la dhisayo.

feeran *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax la feeray ahaansho.

feershoo *m.f.dh eeg* feero. *ld feerad.*

feercalaan *m.dh (-nno, m.l)* Feerah midda ugu yar uguna dambaysa.

feerid *m.f.dh eeg* feer³.

feernaan *m.f.dh eeg* feeran. *ld feernaansho.*

feernaansho *m.l/ldh ld feernaan.*

feero¹ *m.dh (-ooyin, m.l)* Qalab bir ah, gacan la qabto leh, oo dharka lagu kaawiyadeeyo; kaawiyad.

feero² *m.l.w eeg* feer¹; qaaxo.

feero³ *f.g3 (-rtay, -ratay)* 1. Timo shanlo ku habaysasho. 2. Caw, mayrax iwm jeexjeexasho.

feertamid *m.f.dh eeg* feertan².

feertan¹ *m.l* 1. Ciyaar laba qof feer ay ku tartamaan. 2. Isdhaafsashada laba qof feer ku dagaallamaan.

feertan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* 1. Laba qof feer ku tartamid. 2. Feer ku dagaallamid.

feertin *m.l ld feytin.*

feeryahan *m.l (-nno, m.dh)* Nin xeeladaha feerka yaqaan.

feetin *m.l (-nno, m.dh)* Qori qallalan oo caarad dhuuban leh oo wax muda. *ld feertin, feytin.*

feex *m.dh (-xo, m.) (daaw.)* Buro carjaw ah, oogada nafreyda ka soo baxda jug hore oo gaarteey awgeed. *ld faax¹ (3), fayiix, fix².*

feeyig *f.mg⁴ (-gaa, -gayd)* 1. Wax digtoon ahaansho. 2. Wax dhiillo hayso ahaansho. *ld feejig, feejigan, feeyigan, foojig, foojigan.*

feeyigaan *m.f.dh eeg feeyig. ld feejigaan, feejigaansho, feejignaan, feejignaansho feeyigaansho m./dh ld feeyigaan.*

feeyigan *f.mg⁴ (-naa, -nayd) ld feeyig.*

feeyignaan *m.dh ld feeyigaan.*

feeyignaansho *m./dh ld feeyigaan.*

feefs *m.l (-syo, m.dh)* Maro calal ama cutub mayrax ah oo lagu tirtiro weelasha la culo; catir, cidaad.

fejiciso *m.dh ld fajiciso.*

feker¹ *m.l (afkaar, m.dh)* 1. Garasho. 2. Wax qofka maskaxdiisa ku soo dhaca oo uu iskula hadlo. *ld fakar¹, fikir¹.*

feker² *f.mg¹ (-ray, -rtay)* 1. Fikrad raadin. 2. Wax maan ku hayn. *ld fakar², fikir².*

fekerid *m.f.dh eeg feker². ld fakarid, fikrid.*

fekersan *f.mg⁴ (-naa, -nayd)* Wax fekeraya ahaansho. *ld fakarsan, fikrsan.*

fekersanaan *m.f.dh eeg fekersan. ld fakarsanaan, fakarsanaansho, fekersanaansho, fikir*

fekersanaansho *m./dh ld fekersanaan.*

fekersii *f.mg² (-iyay, -isay)* Ka f.: qof feker ku abuurid. *ld fakarsii, fikrsii.*

fekersiin *m.f.dh eeg fekersii. ld fakarsiin, fikrsiin.*

fekrad *m.dh (-do, m.) Ra'yi. ld fikrad.*

feleg *m.l 1. Cilmil al f.: xiddigaha wareeggooda iyo sida ay dadka u saameeyaan. 2. Xiddig weyn. 3. (-gyo, m.dh) Ayaandarro, dhibaato, hoog, masiibo. ld falag.*

fennid *f.g¹ (-day, -dday)* Wax feteshid.

fennidid *m.f.dh eeg fennid.*

fenooloji *m.l Sayniska ku shuqul leh raadka ay ku yeeshaan isbeddelka xilliyadu xoolaha iyo dhirtaba.*

ferdan *f.mg¹ (-naa, -nayd)* Wax fered ku dhacay ahaansho (qof).

ferdanaan *m.f.dh eeg ferdan. ld ferdanaansho.*

ferdanaansho *m./dh ld ferdanaan.*

ferdibax¹ *m.l Iyadoo ruuxaan la adeegsanayo qof wax ka dahsoon loo sheego.*

ferdibax² *f.mg¹ (-xay, -xday)* U f.: ruuxaan isku soo dejin si qof wax ka dahsoon loogu sheego.

ferdibbixid *m.f.dh eeg ferdibax².*

ferdid *m.f.dh eeg fered².*

fered¹ *m.l 1. Wax wanaagsan oo khayr leh. Tus. "Fered Alla ha kuu furo". 2. Ínkaar, habaar.*

fered² *f.g¹ (-rday, -redday)* Qof inkaar la helid.

ferenfer *m.l ld faranfar.*

ferenji *m.l Nin cad oo aan muslin ahayn.*

ferenjiyad *m.dh.kh Haweeney cad oo aan muslin ahayn.*

fergad *m.l ld fargasho.*

fergasho *m.dh ld fargasho.*

fergo *f.mg³ (-gaday, -gatay) ld fargo.*

feterinari *m.l Xanaanada xoolaha.*

fatesh¹ *m.l ld fatash¹.*

fatesh² *f.g¹ (-shay, -shtay) ld fatash².*

fateshid *m.dh ld fatashid.*

fatesho *f.g³ (-shtay, -shatay) ld fatasho.*

feyd *f.g¹ (-day, -dday)* 1. Wax, wax ku gudban ka weecin. 2. Wax, wax ku daboolan ka qaadiid.

feydad *m.l ld feydasho.*

feydan *f.mg⁴ (-dnaa, -dnayd)* Wax la feydey ahaansho.

feydasho *m.f.dh eeg feydo². ld feydad.*

feydid *m.f.dh eeg feyd.*

feydnaan *m.f.dh eeg feydan. ld feyd-naansho.*

feydnaansho *m./dh ld feydnan.*

feydo¹ *m.dh ld faa'iido.*

feydo² *f.g³ (-ytag, -ydatay)* Qayb jirka ka mid ah maro ka qaadiid.

feygamuur *m.dh Nooc kaboo soomaaliga ka mid ah oo leh suun dambe iyo mid faraha dushooda saaran, labo maqaar oo adag oo cagta labadeed dhinac kor uga tagaan iyo indhal ay gasho far dhixaadda lugta.*

feynuus *m.l (-syo, m.dh)* Qalab guryaha lagu iftiinsado leh sal gaas lagu shubo, gal quraarad ah iyo liifad holacda. *ld faanuuus.*

feytin *m.l ld feertin, feetin.*

fibrin *m.l (baay.)* Borotiinta aan milmin ee samaysa miisa yaryar ee laga helo meelaha dhaawacma, kuwaas oo aasaas u ah xinjirowga dhiigga.

fibrinojiin *m.l* Borotiinta ku milan balaasmada dhiigga, taas oo marka si habboon loo firfcooniyo isu beddesha miiqqaq fibrin oo aan milmayn.

ficil¹ *m.l 1. ld ficilo.* Dareen cid loogu hiillinayo. 2. (*afcaal, m.dh/faacaayil, m.l*) Waxqabad.

ficil² *m.l (afcaal, m.dh) faacaayil, m.l (nax.) Fal.*

ficilo *m.dh ld ficil¹*

ficiloo *f.mg³ (-ooday, -ootay)* U f.: ficilo samayn.

ficlood <i>m.f.l eeg</i> ficloo.	fig ¹ <i>m.dh ld fiq.</i>
ficltamid <i>m.f.dh eeg</i> ficlitan ² . <i>ld</i> ficltan¹ (2).	fig ² <i>m.dh (-gyo, m.dh)</i> (jool.) Meesha fiigan ee buurta, ee ka dul taagan dhulka ku wareegsan ama buurta inteeda kale.
ficltan ¹ <i>m.l</i> 1. Daren tartan xin lihi ku jiro oo cid ku dhaca ama muujiso. 2. <i>ld</i> ficltamid.	figee <i>f.g2</i> (-geeyay, -geysay) Cid iyadoo caloosha dhulka loo dhigayo garbadduub u xirid.
ficltan ² <i>f.mg1</i> (-amay, -antay; -ami) U f.: tartan dareen xin lihi ku jiro ku kicid ama muujin.	figeyn <i>m.f.dh eeg</i> figee. <i>ld</i> figeys.
fid <i>f.mg1</i> (-day, -dday) Wax meel ku baahid.	figeys <i>m.l ld</i> figeyn.
fiddayn <i>m.f.dh eeg</i> fiddee.	figeysan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax la figeeyey ahaansho.
fidde <i>m.l</i> Werdi loo akhriyo dadka dhinta. <i>ld</i> fiddow, fidyo.	figeysnaan <i>m.f.dh eeg</i> figeysan. <i>ld</i> figeys-naansho.
fiddee <i>f.g2</i> (-deeyay, -deysay) U f.: qof dhintay werdi u akhriyid.	figeysnaansho <i>m.l/dh ld</i> figeysnaan.
fiddi <i>m.l (-iyo, m.dh)</i> Ul yar, dhuubar oo lagu ciyaaro shacdurka.	figle <i>m.l</i> Kor u taaggidda wadaan biyeysan si xoog iyo xeelad leh kor loogu taago.
fiddow <i>m.l ld</i> fidde.	figlee <i>f.g2</i> (-leeyay, -leysay) Figle samayn.
fidhkhik <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) <i>ld</i> firkhi.	figleyn <i>m.f.dh eeg</i> figlee. <i>ld</i> figleys.
fidhkhikin <i>m.dh ld</i> firkhin.	figleys <i>m.l ld</i> figleyn.
fidji <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) 1. Wax baahin. 2. Wax kala bixin.	fiic <i>m.l/kh</i> F. ah: qof karti iyo hufnaan ku sifoobey.
fidid <i>m.f.dh eeg</i> fid. <i>ld</i> fiditaan.	fiican <i>f.mg4</i> (-cnaa, -cnayd) 1. Wax wanaagsan ahaansho. 2. Ku f.: wax si gaar ah wax ugu wanaagsan ahaansho.
fidin <i>m.f.dh eeg</i> fidji. <i>ld</i> fidis.	fiicnaan <i>m.f.dh eeg</i> fiican. <i>ld</i> fiicnaansho.
fidis <i>m.l ld</i> fidin.	fiicnaansho <i>m.l/dh eeg</i> fiicnow. <i>ld</i> fiicnaan.
fiditaan <i>m.l ld</i> fidid.	fiicnayn <i>m.f.dh eeg</i> fiicnee.
fidmad <i>m.dh ld</i> fidno.	fiicnee <i>f.g2</i> (-neeyay, -naysay) Wax wanaagsan ka dhigid.
fidmawade <i>m.l ld</i> fidnawale.	fiicnow <i>f.mg3</i> (-naaday, -naatay) Wax wanaagsan noqoshoo.
fidmawale <i>m.l ld</i> fidnawale.	fid ¹ <i>m.l (-dad, m.l)</i> Ammintu u dhexeysa maqrabka illaa cishaha.i
fidmayn <i>m.dh ld</i> fidnayn.	fiid ² <i>m.dh.u</i> 1. Buur, laan iwm meesha ugu sarreysa. 2. Ubax.
fidmee <i>f.g2</i> (-meeyay, -meysay) <i>ld</i> fidnee.	fiidaaddow <i>m.l/fk</i> Waqtiga aasku madoobaado.
fidmo <i>m.dh ld</i> fidno.	fiidcarre <i>m.l (-ayaal, m.l/dh)</i> Fiid-horaad. <i>ld</i> fiidcarre.
fidmoole <i>m.l ld</i> fidnoole.	fiidcarraysad <i>m.l ld</i> fiidcarraysasho.
fidnad <i>m.dh ld</i> fidno.	fiidcarraysasho <i>m.f.dh eeg</i> fiidcarrayso. <i>ld</i> fiidcarraysad, fiidcarraysi.
fidnawade <i>m.l ld</i> fidnawale.	fiidcarraysi <i>m.l ld</i> fiidcarraysiasho.
fidnawale <i>m.l (-layaal, m.l/dh)</i> Qof dadka isku dira oo fidna ku dhex beera. <i>ld</i> fidmawade, fidmawale, fidnawade.	fiidcarrayo <i>f.mg3</i> (-stay, -satay) Fiidka hore arrin qabsasho.
fidnayn <i>m.f.dh eeg</i> fidnee. <i>ld</i> fidmayn.	fidcarre <i>m.l ld</i> fidcaarre.
fidnee <i>f.g2</i> (-neeyay, -naysay) Fidno ku abuurid. <i>ld</i> fidmee.	fiid-dambe <i>m.l</i> Xilliga u dhexeya maqrabka illaa cishaha.
fidno <i>m.dh</i> 1. Colaad iyo isneebaan dad dhex taal, rabsho, qalaanql. 2. Nin f. badan: fidnawale.	fiid-dhacsad <i>m.l ld</i> fiid-dhacsasho.
fidnoole <i>m.l (-layaal, m.l/dh)</i> Qof dadka isku dira oo colaad dhex dhiga.	fiid-dhacsasho <i>m.f.dh eeg</i> fiid-dhacso. <i>ld</i> fiid-dhacsad, fiid-dhacsi.
fidro <i>m.dh (dii)</i> Seko dadka laga bixiyo oo ay waajib ku tahay in uu bixiyo qof kasta oo muslin ah oo awooda dhammaadka bisha Ramadaan.	fiid-dhacsi <i>m.l ld</i> fiid-dhacsasho.
fidsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax la kala bixiyey ahaansho.	fiid-dhacso <i>f.mg3</i> (-saday, -satay) Geed ubax daadin.
fidsanaan <i>m.f.dh eeg</i> fidsan. <i>ld</i> fidsa-naansho.	fiidgoosad <i>m.l ld</i> fiidgoosasho.
fidsanaansho <i>m.l/dh ld</i> fidsanaan.	
fidsasho <i>m.f.dh eeg</i> fidso.	
fidso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) Wax kala baxsasho.	
fidyo <i>m.dh ld</i> fidde.	

fiidgoosasho *m.f.db eeg* fiidgooso. *ld*
fiidgoosad, fiidgoosi.

fiidgoosi *m.l ld* fiidgoosasho.

fiidgooso *f.mg3 (-stay, -satay)* Fiid hawl qabasho.

fiidgooyo *m.db* Hawl la qabto fiid-horaadka. *ld* fiid-horor.

fiid-horaad *m.l* Fiidka intiisa hore.

fiid-horor¹ *m.l* 1. Weerar dad lagu qaaday waqtii fiid ah. 2. *ld* **fiid-gooyo**.

fiid-horor² *fg1 (-ray, -rtay)* 1. Waqtii fiid ah dad weerar ku qaadir. 2. Fiid-horaad wax qabasho.

fiid-hororid *m.f.db eeg* fiid-horor².

fiidi *f.mg2 (-iyay, -isay)* 1. Geed ubax bixin. 2. U f.: xoolo, fiid daajin.

fiidimo *m.db* Cuntada fiidkii la cuno; casho.

fiidin *m.f.db eeg* fiidi.

fiidmaal¹ *m.l* Maalidda xoolaha fiidkii la maalo.

fiidmaal² *fg1 (-aalay, -aashay)* Xoolo fiid maalid.

fiidmaalid *m.f.db eeg* fiidmaal².

fidmeer *m.db* Haad naasleyda ka mid ah, cayaanka ku nool leh, baalal xuub adag oo ay wax ku dareento oo habeenkii duusha; kibili.

fidnimo *m.db, fk* Waqtii fiid ah.

fidraac¹ *m.l* Guurada habeenka qaybtiiisa hore la sameeyo. *ld* **fiidraacid**.

fidraac² *f.mg1 (-cay, -cday)* Fiid-horaad guurid.

fidraacid *m.f.db eeg* fiidraac². *ld* **fiidraac¹**.

fiidsad *m.l ld* **fiidsasho**.

fiidsasho *m.f.db eeg* fiidso. *ld* **fiidsad, fiidsi**.

fiidsi *m.l ld* **fiidsasho**.

fiidso *f.mg3 (-saday, -satay)* Waqtii fiid ah maararroobid.

fiig¹ *m.l ld* **fiigid**.

fiig² *f.mg1 (-gay, gтай)* 1. Neef qalo la cararid. 2. Irdhoobid.

fiigaal *m.l kh ld* **fiigtaal**.

fiigacarar¹ *m.l ld* **fiigacararid**.

fiigacarar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Carar aan meel loo socdo la aqoon cararid; fiigid; baydadid.

fiigcararid *m.f.db eeg* fiigcarar². *ld* **fiig-carar¹**.

fiigid *m.f.db eeg* fiig². *ld* **fiig¹**.

fiigsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la fijjiyey ahaansho.

fiigsanaan *m.f.db eeg* fiigsan. *ld* **fiigsanaansho**.

fiigsanaansho *m.l db ld* **fiigsanaan**.

fiigtaal *m.l kh* 1. F. ah: neef tood ama fiige ah oo ay adagtahay in la maalo. 2. F. ah: neef didsan oo aan la qaban karin. *ld* **fiigaal**.

fiijaan *m.l (-nno, m.db) ld* **fujaaan**.
fiiji *f.mg2 (-iyay, -isay)* Fooryid.
fiiji *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax didid.
fiijin *m.f.db eeg* fiiji. *ld* **fiijis**.
fiijin *m.f.db eeg* fiiji. *ld* **fiijis**.
fiijis *m.l ld* **fiijin**.
fiijis *m.l ld* **fiijin**.
fiil *m.l* Midab cad oo geela iyo farduhu yeshaan.

fiillo *m.db (-ooyin, m.)* Aqal weyn oo gooni u go'an oo deyd leh.

fiilo *m.db* 1. Daliigo bir ama naxaas ama macdan kale ka samaysan oo korontada la raacsyo. 2. (*muus.*) Xargaha shareerada.

fiin *m.db* 1. Jaad ka mid ah shimbiraha oo leh qaylo dheer oo meel fog laga maqlo, dadkuna rumaysanyahay inay ka digto colaad ama roob badan; galaw, dhebed. 2. Geed, buur iwm. meeshooda ugu sarreysa. 3. Kuul yaryar oo haweenku xirto.

fiin barbaar *m.db* Findoob.

fiindhayn *m.f.db eeg* fiindhee. *ld* **fiindhays, fiindho**.

fiindhays *m.l ld* **fiindhayn**.

fiindhee *f.g2 (-dheeyay, -dhaysay)* 1. Sabuul qob ka qaadir. 2. Wax kala shaandhayn.

fiindho *m.db ld* **fiindhayn**.

fiiq¹ *m.l (-qyo, m.db)* 1. Caarad, af. 2. Qalista indhaha. 3. Qashin. 4. Meesha u sarreysa wax dheer.

fiiq² *m.db ld* **fuuq²**.

fiiq³ *f.g/mg1 (-qay, -qday)* 1. (*f.g*) Wax diir ka qaadir. 2. (*f.g*) Wax caarad dhuubar u yeelid. 3. (*f.g*) Indho qalid. 4. (*f.g*) Meel xaaqid. 5. (*f.mg*) Far ku f., gacan ku f.: wax dhuubar wax ku tilmaamid.

fiiqan¹ *f.mg1 (-qmay, -qantay; -qmi)* 1. Wax dubka laga qaaday noqosho. 2. Wax caarad dhuubar loo yeelay noqosho.

fiiqan² *f.mg4 (-qnaa, -qnayd)* 1. Wax dubka laga qaaday ahaansho. 2. Wax caarad dhuubar loo yeelay ahaansho. 3. Wax indhaha laga qalay ahaansho. 4. Wax qashin laga xaaqay ahaansho.

fiiqasho *m.f.db eeg* fiiqo.

fiiquid *m.f.db eeg* fiiq³.

fiiqmid *m.f.db eeg* fiiqan¹.

fiiqnaan *m.f.db eeg* fiiqan². *ld* **fiiqnaansho**.

fiiqnaansho *m.l db ld* **fiiqnaan**.

fiiqo *f.g3 (-qday, -qatay)* 1. Wax dub ka qaadasho. 2. Wax caarad dhuubar u yeelasho. 3. Meel qashin ka xaarasho.

fiiqsad *m.l ld* **fiiqsasho**.

fiiqsasho *m.f.db eeg* fiiqso. *ld* **fiiqsad, fiiqsi**.

fiiqsi *m.l ld* **fiiqsasho**.

fiiqsi <i>f.g2</i> (-iiyay, -iisay) Hoore cid aayar kabbisiin.	fiirsad <i>m.l ld fiirsasho</i> .
fiiqsiin <i>m.f.db eeg fiiqsiin</i> .	fiirsasho <i>m.f.db eeg fiirso. ld fiirsad, fiarsi.</i>
fiiqso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) Hoore aayar kabbasho.	fiarsi <i>m.l ld fiirsasho.</i>
fiiqtamid <i>m.f.db eeg fiiqtan². ld fiiqtan¹ (3)</i> .	fiirso <i>f.g3</i> (-saday, -satay) 1. Wax meel ka dayasho. 2. U f.: wax si fiican uga fekerid.
fiiqtan¹ <i>m.l</i> 1. Kabbaysi aayar-aayar ah oo caano loo wadaago. 2. Si tartiib ah oo caano loo dhamo. 3. <i>ld fiiqtamid</i> .	fiirus <i>m.l (baay.)</i> Noole yaryar oo aan lagu arkari mikariskoobka caadiga ah oo keena cudurro halis u ah xoolaha, dadka iyo geedaha.
fiiqtan² <i>f.g1</i> (-amay, -antay; -ami) 1. Kabbaysi aayar-aayar ah caano u wadaagid. 2. Si tartiib ah caano u dhamid.	fiish <i>m.l</i> 1. Daaf. 2. Malaxda ka timaad indhaha marka daafku dhaco.
fiiqtin <i>m.l (-inno, m.db)</i> Qori af dhuuban oo wax mudi kara.	fiisika <i>m.db ld fiisiko.</i>
fiiqtukaale <i>m.l</i> Fiiqsi caano laga dhergey lagu sameeyo iyadoo lagu soo noqno-qanayo.	fiisikis <i>m.l ld fiisiko.</i>
fiiqtukaalee <i>f.mg2</i> (-leeyay, -leysay) Fiiqtukaale samayn.	fiisiko <i>m.db</i> Barashada xeerarka suga dhismaha uunka marka loo eego maatarka iyo tamarta ee ay ka koobantahay. Caado ahaan, barashada waxa loo qaybin jirey qaybo: kul, ileys, jabaq, danab iyo birlabnimo, iyo mekaaniko. <i>ld fiisika, fiisikis, fisika, fisikis, fisiko.</i>
fiiqtukaaleyn <i>m.f.db eeg fiiqtukaalee.</i>	
fiiqtukaaleysad <i>m.l ld fiiqtukaaleysasho.</i>	
fiiqtukaaleysasho <i>m.f.db eeg fiiqtukaaleyso. ld fiiqtukaaleysad.</i>	
fiiqtukaaleysyo <i>f.g3</i> (-stay, -satay) Caano si fiiqtukaale ah u dhamid.	fiistola <i>m.l (-layaal, m./db)</i> Isudalooshamid aan caadi ahayn ee labo xubnoon oo uurkujirtada ka mid ah ama xubin jirka dibeddiisa.
fiir¹ <i>m.l</i> Nacayb loo muuijyo nafley meel ku cusub.	fiito <i>m.db</i> 1. Ubax aan weli dillacino isku duuban. 2. Caws cosob ah oo aan la daaqin. 3. Dhaawac biskoon waayey. 4. Cudur idhaa irmaan naasaha ka gala.
fiir² <i>f.g1</i> (-ray, -rtay) Nafley meel ku cusub nacayb u muujin.	fiix¹ <i>m.l</i> 1. Firfir subag ah oo marka caanaha la lulo dul sabbeeyo. 2. Fuf. 3. Dufan yar oo ka dhashiima laf qorrax taal. 4. <i>ld fiixid</i> .
fiiradarro <i>m.db</i> Caqli gaabni, fahmayaro.	fiix² <i>m.db ld feex.</i>
fiiradheer <i>f.mg4</i> (-raa, -rayd) Wax garasho wanaagasan ahaansho (qof).	fiix³ <i>f.mg1</i> (-xay, -xday) 1. Caano firfir yeelasho. 2. Wax sida dhidid, biyo iwm meel ka soo kor bixid. 3. Geed fufid.
fiiradheeraan <i>m.f.db eeg fiiradheer. ld fiiradheeraansho, fiiradheeri.</i>	fiixi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) 1. Caano firfir ka keenid. 2. Wax ka dhididin. 3. Geed fuf yeelasho.
fiiradheeraansho <i>m.l/db ld fiiradheeraan.</i>	fiixid <i>m.f.db eeg fiix³. ld fiix¹ (4).</i>
fiiradheeri <i>m.db ld fiiradheeraan.</i>	fiixin <i>m.f.db eeg fiixi.</i>
fiiraggaaban <i>f.mg4</i> (-bnaa, -bnayd) Wax feker yar ahaansho (qof).	fijaan <i>m.l ld fujaan.</i>
fiiraggaabi <i>m.db ld fiiraggaabnaan.</i>	fikad <i>m.l ld fakasho.</i>
fiiraggaabnaan <i>m.f.db eeg fiiraggaaban. ld fiiraggaabi, fiiraggaabnaansho, fiiraggaabni.</i>	fikasho <i>m.db ld fakasho.</i>
fiiraggaabnaansho <i>m.l/db ld fiiraggaabnaan.</i>	fiki <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) <i>ld faki.</i>
fiiraggaabni <i>m.db ld fiiraggaabnaan.</i>	fikin <i>m.db ld fakin.</i>
fiiri <i>f.g/mg2</i> (-iyay, -isay) 1.(f.g) Wax eegid. 2. (f.g) Wax ka fekerid. 3. (f.mg) Isu f.: waxyaabo isbarbardhidig. 4. (f.mg) Ka f.: wax, wax kale ka ilaaalin. 5. (f.mg) Ka f.: cid wax ka sixid. 6. (f.mg) Ku f.: wax, wax kale ku tijaabin. 7. (f.mg) U f.: cid wax u raadin.	fikir¹ <i>m.l ld feker¹.</i>
fiirid <i>m.f.db eeg fiir².</i>	fikir² <i>f.mg1</i> (-ray, -rtay) <i>ld feker².</i>
fiirin <i>m.f.db eeg fiiri.</i>	fikirid <i>m.db ld fekerid.</i>
fiiro <i>m.db</i> 1. Daymo, eegmo. 2. Feker. 3. F. gaar: wax si gaar ah in loo eego loo baahanyahay.	fikirsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) <i>ld fekersan.</i>
	fikirsanaan <i>m.db ld fekersanaan.</i>
	fikirsanaansho <i>m.l/db ld fekersanaan.</i>
	fikirsi <i>f.mg2</i> (-iiyay, -iisay) <i>ld fekersii.</i>
	fikirsiin <i>m.db ld fekersiin.</i>
	fiko <i>f.mg3</i> (-kaday, -katay) <i>ld fako.</i>
	fikrad <i>m.db ld fekrad.</i>

fil¹ *m.l* 1. Wadarta sano ee noole jiro. 2. Da', cimri. 3. La f.: isku da'ah; isku gu'yal jira.

fil² *f.mg1 (-ilay, -ishay)* 1. F./u f.: wax malayn. 2. Wax rajayn.

filaarii *m.l' (daaw.)* Deriskunool ka tirsan qaypta "nematodeka" wuxuuna wax yeelleeyaa soohyada xiriirinta iyo linfaatikada.

filad *m.l ld filasho.*

filan *f.mg4 (-lnaa, -lnayd)* 1. Ku f.: wax, wax kale deeqa ahaansho. 2. Isku f.: wax aan cid wax uga baahnayn ahaansho.

filanwaa *m.l.fk* Dhacdo yaab iyo amankaag leh oo aan la sugeyn. *ld filawaa.*

filasho *m.f.dh eeg filo.* *ld filad, filitaan (2).*

filawaa *m.l.fk ld filanwaa.*

filaysad *m.l ld facaysasho.*

filaysasho *m.f.dh ld facaysasho.*

filaysi *m.l ld facaysasho.*

filayso *f.g3 (-stay, -satay)* *ld facayso.*

filbax¹ *m.l* Bixinta la bixiyo saami cid lagu laaha.

filbax² *f.g1 (-xay, -xday)* Saami cid lagu laaha bixin.

filbixid *m.f.dh eeg filbax².*

fldaraan *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* Wax foolxun ahaansho.

fldarnaan *m.f.dh eeg* fldaran. *ld fldarnaansho.*

fldarnaansho *m.l/dh ld fldarnaan.*

fldarро *m.dh* Foolxumo.

filfil *m.dh* Miro yaryar, madmadow leh dhadhan kulul oo uu dhalo geed faalala oo ka baxa dhulka kulul.

filfili *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax filfil ku darid. 2. Cid dhibaato gaarsiin.

filfilin *m.f.dh eeg filfili.*

filfillaa *m.l* Xabag cadaadeed, weli aan adkaan oo marka la cuno lagu dibbiro.

filgin¹ *m.l ld filgin.*

filgan² *f.mg1 (-nay, -ntay)* Wax la filgay ahaansho.

filgasho *m.f.dh eeg filgo.*

filgid *m.f.dh eeg filig².*

filgin *m.l (-immo, m.dh)* 1. Qori xooggan oo afka loo dhuubo si wax loogu qodo. 2. Guntin ay wax ku guntadaan haweenka oo ah dacal hoosaadka googaradda. *ld filgan¹.*

filgo *f.g3 (-gaday, -gatay)* Wax meel ka baarasho.

filid *m.f.dh eeg fil².* *ld filitaan (1).*

filig¹ *m.l* 1. Qalab yar oo inta sun lagu shubo cayaanka lagu buufiyo. 2. Sun hoore ah oo cayaanka lagu buufiyo.

filig² *f.g1 (-gay, -gtay)* 1. Wax nidaamsanaa kala daadin. 2. Wax iska filqid.

filim *m.l ld filin*

filin *m.l (-mmo/aflaam, m.dh)* 1. Daliig dheer, dhuuban, xalleefsan oo dusha laga mariyo maaddo dareemi og iftiinka oo wax lagu sawiro. 2. Muuqallo sawirro ah, dhaqdhaqaqa hadala oo la daawado. 3. Fagaaraha lagu daawado aflanta; shaneemo. *ld filim.*

filiq *f.g1 (-lqay, -liqday; -lqi)* Wax sayrin.

filiqsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la filqay ahaansho. *ld firiqsan.*

filiqsanaan *m.f.dh eeg* filiqsan. *ld filiqsanaansho, firiqsanaan, firiqsanaansho.*

filiqsanaansho *m.l/dh ld filiqsanaan.*

filiqsanaanta-qawmiyadaha *m.dh (juqr.)* Barashada sayniseed ee fliqsanaanta goboleed ee faracyada ama jinsiyadaha bani-aadamka iyo dhaqamadooda.

filitaan *m.l ld Filid; ld filasho.*

fillamid *m.f.dh eeg fillan².* *ld fillan².*

fillan¹ *m.l ld fillamid.*

fillan² *f.mg1 (-amay, -antay; -ami)* Ku f.: dhib ama hawl ama wax la bixinayo, dad badan wadaajin, u qaybin; xisaabtamid.

filnaan *m.f.dh eeg filan.* *ld filnaansho.*

filnaansho *m.l/dh eeg filnow.* *ld filnaan.*

filnaysii *f.g2 (-iiyay, -iisay)* Ku f.: wax, wax kale deeqsiin.

filnaysiin *m.f.dh eeg filnaysii.*

filnow *f.mg3 (-naaday, -naatay)* Ku f.: wax, wax kale baahi tiri kara noqosho.

filo *f.g3 (-ishay, -ilatay)* Wax malaysasho.

filoojani *m.l (-iyaal, m.l) (baay.)* Taariikhda tadarurka ee noole ama koox noolayaal ah oo xidhiidh ka dhexeyyo.

filqad *m.l ld filqasho.*

filqasho *m.f.dh eeg filqo.* *ld filqad.*

filqid *m.f.dh eeg filiq.*

filqo *f.mg3 (-qaday, -qatay)* Wax wax hayay ama la hayay ama wax ku mudnaa ama ku tiirsanaa, xoog sidbasho ku jirto u boodid, u bixid, u siibasho.

filsamaan *m.f.dh eeg filsan.* *ld filsamaan.*

filsamaansho *m.l/dh ld filsamaan.*

filsami *m.dh ld filsamaan.*

filsan *f.mg4 (-amaa, -amayd)* Wax muuqaal qurxoон leh ahaansho.

filweyn *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax da' weyn ahaansho.

filweynaan *m.f.dh eeg* filweyn. *ld filweynaansho, filweyni.*

filweynaansho *m./l/dh ld* **filweynaan.**
filweyni *m.dh ld* **filweynaan.**
fin¹ *m.l (-nan, m.)* Nabar oogada nafleyda ka soo baxa oo mid xun iyo mid sanba leh; kasoobbox; dhullax.
fin² *m.l (-nan, m.) (daaw.)* Nabarro yaryar oo ka soo baxa maqarkaa intiisa sare. Sida badan waxa lagu arkaa jadeecada.
findhicil *m.l* 1. Geed quwaax dhuux adag oo leh laamo gaagaaban, qodxo dhaadheer, caleemo yaryar iyo asal. 2. Cunto la cunayo wax yar oo kaga hara ilkaha dhedooda. 3. *(-illo, m.db)* Qori yar oo cuntada ilkaha dhedooda ku harta looga saaro.
findhicilasho *m.f.dh eeg* findhicilo.
findhicilo *f.g3 (-ishay, -ilatay)* Findhicil ilko ka baxsasho.
findhir *f.g1 (-ray, -rtay)* *ld* fandhar.
findhiri *f.g2 (-iyay, -isay)* *ld* fandhar.
findhirid *m.dh ld* fandharid.
findhirin *m.dh ld* fandharid.
findhiris *m.l ld* fandharid.
findoob¹ *m.l* Fin yaryar oo aan cudur ahayn oo dadka dhallinta yar wejigooda ka soo yaaca.
findoob² *m.l (daaw.)* Fin yar oo malax afka ku wata oo maqaarka ka soo baxa waxay noqon kartaa infekshin baktiiriyaad ee dalollada maqaarka oo xirmay iyo dufan ay soo daayeen qanjirrada xayrta ee maqaarka ku yaal.

finiin¹ *m.l (-nno, m.db)* 1. Cadad yaryar oo meeshi ay ku dhegganaayeen xoog iyo dhaqso uga soo fuqay, ama uga soo ganmay. 2. Ciyaar carriureed ah dhaqxaan yaryar oo faraha lagu gamayo. *ld faniin¹.*

finiin² *f.mg1 (-nay, -ntay)* 1. Wax ordaya xoog uga dhicid. Tus. “Baabuurkii ayuu xoog uga finiinay”. 2. Wax meeshii ay joogeen ama ku dhegganaayeen xoog uga soo go’id ama uga soo ganmid. Tus. “Dhagax baa soo finiinay”. 3. Xoolo gaar u cararid. Tus. “Faras baa naga finiinay”. *ld faniin².*

finiini *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax ordaya wax dul saaran ka ridid. 2. Wax sida biyo dhagax iwm xoog u firidhin. Tus. “Axmed baa biyo nagu finiiniyey”. 3. Neef xooluuhu ku jirey ka cayrin. *ld faniini.*

finiinid *m.f.dh eeg* finiin². *ld faniinid.*

finiinin *m.f.dh eeg* finiini. *ld faniinin, faniinis, finiinis..*

finiinis *m.l ld* finiinin.

finiinsad *m.l ld* finiinsasho.

finiinsasho *m.f.dh eeg* finiinso. *ld finiinsad, finiinsi.*

finiinsi *m.l ld* finiinsasho.

finiinso *f.g3 (-saday, -satay)* Wax badan oo wada jira oo ordaya, mid ka mid ah gooni u leexsasho.

finixsad *m.l ld* finixsasho.

finixsasho *m.f.dh eeg* finixso. *ld finixsad, finixsi.*

finixxi *m.l ld* finixsasho.

finixso *f.mg3 (-saday, -satay)* Dood ama hadal hore oo loo qaadan waayey daba socosho.

finjil *f.g1 (-ilay, -ishay)* Sabuul badar iniino ka fujin.

finjilid *m.f.dh eeg* finjil.

finnaaq *m.l.kh* F. ah: neef irmaan oo aan caano badan lahayn; baaqimo. *ld finnaaq.*

finnaaqaq *m.dh.kh ld* finnaaq.

finnaaqsasho *m.f.dh eeg* finnaaqsasho. *ld finnaaqsashi.*

finnaaqsashi *m.l ld* finnaaqsasho.

finnaaqsos *f.g3 (-saday, -satay)* Neef baaqimo ah maalid.

fintir *m.l (fintir, m.db) (bot.)* Geed yar oo jilicsan oo lug tool ah oo ubax qurxoon kor ku leh, hoosna buruq kuusan oo kulul oo xooluhu ku dhacaartaan waxna lagu dhayo; wamme.

fiq *m.dh* Buurta meesha ugu sarreysa. *ld fig.*

fiqi¹ *m.l (-iyo, m.db)* 1. Axkaamta laga sooraaqatay Qur'aanka iyo xadiiska Nabiga. 2. Qof ku xeel dheer diinta islaamka.

fiqi² *f.g2 (-iyay, -isay)* Cid hoos ula hadlid. *ld faqi.*

fiqibburaa *m.l* Nooc rooxaanta dadka ku dhacda ka mid ah.

fiqid *m.f.dh ld* faqid.

fiqiduur *m.l (-rro, m.db)* Wadaad aan aqoon dheer u lahayn diinta kuna qaraabta.

fiqin *m.f.dh eeg* fiqi². *ld faqin, faqis.*

fir *m.l* Cagaarka ka soo baxa meel laga guuray; fuf.

fir¹ *m.l* 1. Taxanaha abtirsiiimada ee laga soo askumay. 2. Cagaarka ugu horreeya ee geedaha ka soo baxa. *ld firfir¹.*

fir² *f.g1 (-ray, -rtay)* 1. Timo, caw iwm feerid. 2. Geedo cagaar yar bixin.

firaaqayn *m.f.dh eeg* firaaqee.

firaaqee *f.g2 (-qeeyay, -qaysay)* Firaqo ka dhigid (meel).

firaaqo *m.dh* 1. Meel aan cidi joogin ama aan wax oollin. 2. Meel aan cirriiri ahayn.

firaaoqid *m.f.dh eeg* firaaoqow.

firaaoqow *f.mg1 (-oobay, -owday; -oobi)* Firaqo noqosho.

firaari *f.g2 (-iyay, -isay)* *ld* feeraari.

firaarin *m.dh ld* feeraarin.

firaaris <i>m.l ld feeraarin.</i>	googo'an oo oogada nafleyda ka yimaad. 4. <i>ld fir¹.</i>
firaarsan <i>f.mg4 ld feeraarsan.</i>	firfir ² <i>f.mg1 (-ray, -rtay)</i> Caano la lulay firfir yeelasho.
firaarsanaan <i>m.dh ld feeraarsanaan.</i>	firfircoon <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Qof hawl iwm u dhiifoon ahaansho.
firaarsanaansho <i>m.lldh ld feeraarsanaan.</i>	firfircoonaan <i>m.f.dh eeg firfircoon.</i> <i>ld firfircoonaansho, firfircooni.</i>
firaash ¹ <i>m.l (-shyo/furshaan, m.db)</i>	firfircoonaansho <i>m.lldh ld firfircoonaan.</i>
1. Joodari. 2. Maryaha, bustaha iwm ee la dul saaro joodariga. <i>ld furaash.</i>	firfircooni <i>m.dh ld firfircoonaan.</i>
firaash ² <i>f.g1 (-shay, -shtay)</i> Maro, buste iwm joodari dul saarid.	firfirid <i>m.f.dh eeg firfir².</i>
firaashan <i>f.mg4 (-shnaa, -shnayd)</i> Wax la firaashay ahaansho.	firgad ¹ <i>m.l ld fargasho.</i>
firaashid <i>m.f.dh eeg firaash².</i>	firgad ² <i>m.dh ld fargad².</i>
firaashnaan <i>m.f.dh eeg firaashan.</i> <i>ld firaash-naansho.</i>	firgasho <i>m.dh ld fargasho.</i>
firaashnaansho <i>m.lldh ld firaashnaan.</i>	firgo <i>f.mg3 (-gaday, -gatay)</i> <i>ld fargo.</i>
firasho <i>m.f.dh eeg firo².</i>	firi <i>m.dh</i> Abuur, iniin.
firayn <i>m.f.dh eeg firee.</i>	firim <i>m.f.dh eeg fir².</i>
fircoon <i>m.l</i> 1. Magac boqorradii Masaaridii hore. 2. F. ah: qof naxariis la'.	firiimale <i>m.l (bot.)</i> Geed gaab aan qodax lahayn oo leh laamo dhuudhuuban kana mid ah dhirta daawada.
firdhaad <i>m.l</i> 1. Wax weyn oo qarxaday ama col jabay, waxa ka soo go'a ama ka soo yaaca. 2. Dad ama xoolo kala yaacid. <i>ld firdhad (1).</i>	firiic <i>m.l</i> Nabarro yaryar oo jirka dadka ka soo baxa waqtiyada kulaylka ah; roobsugow. <i>ld furuuruc.</i>
firdhad <i>m.l ld Firdhaad; firdhasho.</i>	firiijdeer <i>m.l (-rro, m.db)</i> Qaboojiye. <i>ld firiijiteer.</i>
firdhan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> Wax wada jirey oo kala yaacay ahaansho.	firiijiteer <i>m.l ld firijideer.</i>
firdhanaan <i>m.f.dh eeg firdhan.</i> <i>ld firdhanaansho.</i>	firkhi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Is f.: Qof dadka iskalaweyn noqosho. <i>ld fidhikhi.</i>
firdhanaansho <i>m.lldh ld firdhanaan.</i>	firkhin <i>m.f.dh eeg firkhi.</i> <i>ld fidhikhin.</i>
firdhasho <i>m.f.dh eeg firdho.</i> <i>ld firdhad (2).</i>	friley <i>m.dh</i> 1. Meseggo. 2. Badar.
firdhi <i>f.g2 (-iyay, -isay)</i> Kala tuurtuurid; kala yaacin. <i>ld firiri.</i>	firimbi <i>m.l (-iyo, m.dh)</i> Aalad yar oo bir ama caag ah oo leh laba dalool oo marka la afuufo sii daysa foori dheer. <i>ld firinbi.</i>
firdhid <i>m.f.dh eeg firir².</i> <i>ld firir¹, firirid.</i>	firin <i>m.l (-nno, m.dh)</i> Qori yar oo dhuuban oo ilig ama ka badan leh, badi ahaanna xardhan oo timaha lagu feero. <i>ld fire.</i>
firdhin <i>m.f.dh eeg firdhi.</i> <i>ld firirin.</i>	firinbi <i>m.l ld firimbi.</i>
firdhis <i>m.l</i> Barabaro yaryar oo midab ah oo neef cad oo xoolaha ku firirsan jirkiisa.	firindiglee <i>f.mg2 (-leeyay, -leysay)</i> <i>ld farandullee.</i>
firdhisan <i>f.mg4 (-snaa, -sanyd)</i> <i>ld firirsan.</i>	firindigleyn <i>m.dh ld farandulleyn.</i>
firdhisnaan <i>m.dh ld firirsanaan.</i>	firindigleys <i>m.l ld farandulleyn.</i>
firdhisnaansho <i>m.lldh ld firirsanaan.</i>	firindiglo <i>m.dh (-ooyin, m.l)</i> <i>ld farandulle.</i>
firdhiso <i>m.dh</i> Xabbad gumuc firdha leh.	firinfirle <i>m.l</i> Neef mar hore dhalay oo caano yareeyay oo aan la caweysimin ee geeljiruhu fiidka hore maalo; juno.
firdho <i>f.mg3 (-dhaday, -dhatay)</i> Wax qarxaday ama col jabay, wax ka kala yaacid, ka soo go'id.	firiqo <i>m.lldh (-ooyin, m.l)</i> Wil yar ama garbar yar oo anshax xun.
firdowo <i>m.dh</i> Siddeedda janno middood.	firiqsan <i>f.mg4 (-naa, -nayd)</i> <i>ld filiqsan.</i>
fire <i>m.l ld firin.</i>	firiqsanaan <i>m.dh ld filiqsanaan.</i>
firee <i>f.g2 (-reeyay, -raysay)</i> 1. Wax firo u yeelid. 2. Waraaq turub oo gembisan dhanka kale u rogid. 3. Kala f.: wax meeshu u jeedey ma ahee meal kale u jeedin.	firiqsanaansho <i>m.lldh ld filiqsanaan.</i>
fireyo <i>f.g3 (-stay, -satay)</i> Haad turub geddisasho.	firir ¹ <i>m.l</i> 1. Cadad ama dhibco yaryar oo ka soo faniiyay wax is haystay ama qarxay. 2. <i>ld firdhid.</i>
firfir ¹ <i>m.l</i> 1. Burcad yaryar oo caanaha marka la lulo kor sabbeeya. 2. F. ah: caano la lulay oo firfir yeeshay. 3. Dhidid f. ah: dhidid kala	firir ² <i>f.mg1 (firdhay/firiray, firirtay; -rdhi/-riri)</i> F./kala f.: wax wada jirey kala yaacid.

firiri f.g2 (-iyay, -isay) <i>ld firdhi.</i>	fitaax ¹ <i>m.l</i> 1. Wax aan ciriiri ahayn. 2. <i>ld fitaaxid.</i>
firirid <i>m.dh ld firdhid.</i>	fitaax ² <i>f.mg1</i> (-xay, -xday) Wax waasac noqosho. <i>ld fataax².</i>
firirin <i>m.dh ld firdhin.</i>	fitaaxi <i>f.g2</i> (-iyay, -isay) Wax ballarin. <i>ld fataaxi.</i>
firirsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax wada jirey oo kala yaacay ahaansho. <i>ld firdhisan.</i>	fitaaxid <i>m.dh eeg fitaax².</i> <i>ld fataax¹, fataaxid, fitaax¹.</i>
firirsanaan <i>m.f.dh eeg firirsan.</i> <i>ld firdhisnaan, firdhisnaansho, firirsanaansho.</i>	fitaaxin <i>m.f.dh eeg fitaaxi.</i> <i>ld fataaxin.</i>
firirsanaansho <i>m.ll/dh ld firirsanaan.</i>	fitaaxsan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax la fitaaxiyey ahaansho (xero). <i>ld fataaxsan.</i>
firo ¹ <i>m.dh</i> 1. Wax jajabay oo habaasoobey oo dabayshu qaaddo; saxar, boor. 2. Nooc ka mid ah ciyarta turubka oo lagu khammaaro.	fitaaxsanaan <i>m.f.dh eeg fitaaxsan.</i> <i>ld fataaxsanaan, fataaxsanaansho, fitaaxsanaansho.</i>
firo ² <i>f.g3</i> (-rtay, -ratay) Timo iwm feerasho.	fitaaxsanaansho <i>m.ll/dh ld fitaaxsanaan.</i>
firoobid <i>m.f.dh eeg firow.</i>	fitamiin <i>m.l.u</i> (-no, <i>m.dh</i>) Qayb ka mid ah nafaqooyinka cuntada laga helo oo jirka ka shaqaysiisa. <i>ld faytamiin.</i>
firow <i>f.mg1</i> (-oobay, -owday; -oobi) 1. Wax firo yeelasho. 2. Waraaq turub oo gembisan dhanka kale isu geddiyid.	fitilig <i>m.dh</i> 1. (-go, <i>m.l</i>) Xarig yar, guntin leh oo ka laallaada dabinka oo inta godka la geliyo garangarta iyo dhidibku isuhayaan. 2. (<i>sh.r</i>) F. dheh: si dhegħħeg ah u dhaqaqidda ama isu roġidda.
firqo <i>m.dh</i> Dad koox ah; horin.	fix <i>m.dh.sh.r</i> Qosol f. la dheh: aad u qoslid.
firpoon <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Nafley orgeysan ahaansho (ariga, lo'da iwm).	fixlayn <i>m.f.dh eeg fixlee.</i>
firqoonaan <i>m.f.dh eeg firpoon.</i> <i>ld firqoonaan.</i>	fixlee <i>f.mg2</i> (-leeyay, -laysay) Aad u qoslid.
firqoonansho <i>m.ll/dh ld firqoonaan.</i>	fiyooliin <i>m.l</i> (<i>muus.</i>) Nooc ka mid ah qalabka muusikada.
firshaysan <i>f.mg4</i> (-naa, -nayd) Wax firshoobay ahaansho (degaan).	fiyoor <i>m.l</i> (-ro, <i>m.dh</i>) (<i>juqr.</i>) Bad-jiid dheer oo dhuuban oo gala dhulka xeebta badda, kaas oo leh dhinacyo tiiradoodu ay taagħantahay.
firshaysnaan <i>m.f.dh eeg firshaysan.</i> <i>ld firshaysnaansho.</i>	fog <i>f.mg4</i> (-gaa, -gayd) 1. Wax durugsan ahaansho. 2. Ka f.: wax, wax kale ka durugsan ahaansho.
firshaysnaansho <i>m.l/dh ld firshaysnaan.</i>	fogaad <i>m.l ld fogaansho.</i>
firsho <i>m.dh</i> 1. (-ooyin, <i>m.l</i>) <i>ld farsho.</i> Waab alaaboo kala geddisan lagu iibiyo. 2. Degaan aan bacrin ahayn.	fogaan ¹ <i>m.f.dh eeg fog.</i> <i>ld fogaansho.</i>
firshoobid <i>m.f.dh eeg firshow.</i>	fogaan ² <i>m.dh</i> (<i>xis.</i>) Summad d. Dhererka xarriijin u dhexeysa laba barood, xarriiqood sallax iwm. Tusaale ahaan, f.ta u dhexeysa laba xarriiqood oo barbaro ah waa dhererka xarriijin qotanta ee isku xirta labadooda; halbeggħa caalamiga ah ee f.ta waa mitir (<i>m.</i>).
firshow <i>f.mg1</i> (-oobay, -oowday; -oobi) Firsho noqosho (degaan).	fogaansho <i>m.ll/dh eeg fogow.</i> <i>ld Fogaan; fogaan.</i>
firxad <i>m.l ld firxasho.</i>	fogaan-xagħleedka u dhexeysa laba barood <i>m.dh</i> (<i>xis.</i>) Fogaanta u dhexeysa laba barood marka laga cabbiro xagħsa u dhexeysa laba xarriiqood oo mara baraha iyo bar tixraac oo wadaag ah. Tusaale ahaan fogaan xagħleedka u dhexeysa baraha A iyo B iyada oo loo eegħayo barta T waa xagħsa ATB.
firxasho <i>m.f.dh eeg firxo.</i> <i>ld firxad.</i>	fogee <i>f.g2</i> (-geeyay, -geysay) 1. Cid ama wax meel durugsan geyn. 2. Cid shisheeyenimo ula dhaqmid.
firxo <i>f.mg3</i> (-xaday, -xatay) 1. Si aan nidaamsanayn u cararid. 2. Kala f.: wax wada jirey meelo kala duwan u kala cararid.	fogeyn <i>m.f.dh eeg fogee.</i>
fisika <i>m.dh ld fiisiko.</i>	
fisikada qaraamiga <i>m.l</i> (<i>fiis.</i>) Qaybaha fisikiska ee soo jireenka ahaa ilaa qarniggi 19aad, ka hor aragtida kuwaantum iyo u-eegħidda intaan la ogaan. F. q.u waxa ay badanha ku dhisnayd mekaanikada niyuutan iyo aragtida birlabdanabeedka ee Jaymis Maakiswel.	
fisikis <i>m.l ld fiisiko.</i>	
fisiko <i>m.dh ld fiisiko.</i>	
fisiq <i>m.l ld fisqi.</i>	
fisiyooloji <i>m.l</i> (<i>baay.</i>) Barashada shaqooyin-ka dhismayaasha iyo dariqooyinka bayo-kiimied ee ka dhaca dhismayaasha iyo noolaha guud ahaanba.	
fisqi <i>m.l</i> Falal xun oo aan diinta iyo dhaqankuba oggolayn. <i>ld fisiq, fusqi, fusuq.</i>	

fogow *f.mg3* (-gaaday, -gaatay) Meel durugsan tegid.

folkaano *m.dh* (-ooyin, *m.l*) (*jool*) Dhul qaab toobineed leh oo ku yaal oogada dhulka oo ay samaysay maagma xoog ugu soo baxay oogada dhulka; dhadhaab dhalaashan, ama laarfa, ayaa ugu dambeynta soo baxa, oo marmarka qaarkood leh qarax xoog leh, burbur dhadhaabeed iyo dambas ayaana hawada u baxa. Soo bixidda laarfaha, ama qaraxyada ayaa inta badan ka dhiga f. ney yeelato qaabka kur-toobineed ama buur, kaddibna si tartiib ah ayay dhismayaal u sameeyaan waxyaalihii soo baxay, kasoo si aadna u qaro weyn uguna tuulma hareeraha daloolka. F.oyinka sida badan badaha agtooda ayay ku suganyihiin. Folkaanku wuxuu noqon karaa: mid nool, mid hurda ama mid aan noolaynba oon dib dambe u qarxaynin.

foloora *m.dh* (*juqr*) Nafleyda dhirta ee gobol ama kal jiyoolojooyeed. Foloora wuxuu la xiriira erayga foona oo loo isticmaalo nafleyda xayawaanka.

fongor¹ *m.dh* 1. Dabci xumi qof leeyahay. 2. Summad xoolaha lagu dhigo. 3. *ld* **fangar**

1. Meel wax ka go'een daloolka ay yeelato.

fongor² *f.g1* (-ray, -rtay) 1. Cid takoorid. 2. Wax dalool u yeelid.

fongoran *f.mg4* (-rnaa, -rnayd) 1. Wax la fongoray ahaansho. 2. *ld* **fangaran**. Wax cad ka maqanyahay ahaansho.

fongorid *m.f.dh eeg* fongor².

fongornaan *m.f.dh eeg* fongoran. *ld* **fongornaansho**.

fongornaansho *m.l/dh ld* **fongornaan**.

fontaano *m.dh ld* **foontaano**.

fooc¹ *m.l* (-cyo, *m.dh*) Dhul, jir iwm. wax ka soo taagan.

fooc² *f.mg1* (-cay, -cday) 1. Wax siman kor u soo kuusmid. 2. Abuur dhul kasoo bixid.

foocaar *m.dh* 1. Saddexda xiddigood oo godintu ka samaysantahay. 2. Meesha doonyaha iyo maraakiibta lagu xiro si aan dabayshu u qaadin.

fooci *f.g2* (-iyay, -isay) 1. Wax kor u soo kuusid. 2. Jago ka qaadid (qof).

foocid *m.f.dh eeg* fooc².

foocin *m.f.dh eeg* fooci.

fooc-lalmada *m.l* (-cyo ... , *m.l*) (*daaw*) Fooc, sida badan san, oo ka baxa xuubka malaaska. Sida badan waxa laga helaa sanka iyo daaloollada kale oo sanka xiga, wuxu keenaa awdid, daloollada, infekshin muddo dheer iyo sandareer.

foocsan *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax soo foocay ahaansho.

foocsanaan *m.f.dh eeg* foocsan. *ld* **foocsanaansho**.

foocsnaansho *m.l/dh ld* **foocsanaan**.

foodcadde *m.l* (*bot*) Geed-nagaar, wada cad, leh bul weyn oo jilicsan oo dhiigga nabarrada ka socda lagu joojiyo.

foodcase *m.l* Geed ubax cas leh oo geela iyo ariguba daaqiisa jecelyihiin.

fooddad *m.l/dh* (-do, *m.l*) Garbasaar.

foodgoo *f.g2* (-ooyay, -oowsay) Gabarnimo ku aroosid.

foodgooyo *m.dh* 1. Wax foodda sare laga jaro. 2. *ld* **foodgoyn**.

foodgoyn *m.f.dh eeg* foodgoo. *ld* **foodgooyo** (2).

foodi *f.g2* (-iyay, -isay) Isu f.: laba wax ama ka badan isbarbardhigid.

foodin *m.f.dh eeg* foodi.

foodley *m.dh* Gabar yar oo aan weli qaangaarin; dhoocil.

foodsaar¹ *m.l* (-rro, *m.dh*) 1. Raar aqalka miyiga wejiga hore laga saaro. 2. Gabbaad. 3. *ld* **foodshareer**. Maro haweenku wejiga saartaan. 4. *ld* **foodsarid**.

foodsaar² *f.g1* (-ray, -rtay) 1. Wax kafool kafool uga hor tegid. 2. Meel ku gabbasho.

foodsarid *m.f.dh eeg* foodsaar². *ld* **foodsar¹** (4).

foodshareer *m.l* (-rro, *m.dh*) 1. *ld* **foodsar¹** (3). 2. Timaha foodda oo inta salxanyaaha soo dhaafa wejiga yareeya oo foolxumeeyaa; wejiga qaarkiisa kore oo aan dadku badanaa timo ku lahayn, timo ka baxa.

foof¹ *m.l* Xoolo daaq doonad ah. 2. Meesha xooluhu daaqaan. 3. Inta u dhexeysa xerada iyo daaqsiinta. 4. Kadin geel ah. 5. Daaq. 6. *ld* **foofid**. *ld* **soof¹**.

foof² *f.mg1* (-fay, -ftay) Xoolo daaq doonasho. *ld* **soof²**.

foofi *f.g2* (-iyay, -isay) Xoolo daaq geyn. *ld* **soofi**.

foofid *m.f.dh eeg* foof². *ld* **foof¹** (6), **soof¹**, **soofid**.

foofin *m.f.dh eeg* foofi. *ld* **foofis**, **soofin**, **soofis**.

foofis *m.l* **foofin**.

foofiye *m.l (-yayaal, m.lldh) (baay.)* Meel yar oo diisan oo ku taalla badhtanka qaybta dambe ee natiinaha qaar ka mid ah lafdhabarleyda. Waa meesha ugu muhiimsan ee uu ku soo dhaco ilaysku, waana halka aasaaska u weyn ee ragga. Wawa laga helaa qorratada, qaar ka mid ah shimbiraha iyo garadleyda ay ku jiraan dadku.

foofsad *m.l ld foofsasho.*

foofsasho *m.f.dh eeg foofso. ld foofsad, foofsi, soofsad, soofsasho, soofsi.*

foofsi *m.l ld foofsasho.*

foofso *f.g3 (-saday, -satay)* Xoolo daaq geysasho. *ld soofso.*

foog *m.dh* 1. F.ta/berri f.ta: maalinta gelinkeeda hore; subax. 2. Berri.

foongan *f.mg4 (-gnaa, -gnayd)* Wax soo taagan oo aan meel laga maro lahayn ahaansho.

foognaan *m.f.dh eeg foongan. ld foognaansho.*

foognaansho *m.lldh ld foognaan.*

foohaar *m.l Xarrago dhar waaweyn loo qaato oo is tustus iyo kibir ku jiraan.*

foohaarri *f.g2 (-iyay, -isay)* Is f.: xarrago iyo isweyn dhar waaweyn u qaadasho oo dadka is tustusid.

foohaarin *m.f.dh eeg foohaarri.*

foojig *f.mg4 (-gaa, -gayd)* *ld feeyig.*

foojigaan *m.dh ld feeyigaan.*

foojigaansho *m.lldh ld feeyigaan.*

foojigan *f.mg4 (-gaa, -gayd)* *ld feeyig.*

foojignaan *m.dh ld feeyigaan.*

foojignaansho *m.lldh ld feeyigaan.*

fookh *m.l ld fooq.*

fookhad *m.dh* Ur udgoon oo ka soo baxa cunto geedeysan oo bisil ama la bisleynayo.

fookhadayn *m.f.dh eeg fookhadee.*

fookhadee *f.g2 (-deeyay, -daysay)* Cunto fookhad u yeelid.

fool¹ *m.l (-lal, m.l)* 1. Weji. 2. Afarta ilig ee dhoollaha u dhexeeya midkood. 3. Jiko. 4. Toos; horay.

fool² *m.dh* Dareen xanun leh oo dheddigga qabta marka ay umulayaan.

fool³ *m.dh (daaw)* Qabashooyin isku xig xiga oo dhallaan iyo mandheer uga soo baxaan ilma-sidisha naag xamilad ah.

fool⁴ *f.mg1 (-oolay, -ooshay)* 1. Ka f.: dhibaato iwm ka gudbid. 2. Ka f.: karti dheeraad ah cid kaga rayn.

foolad *m.l ld foolasho.*

foolasho *m.f.dh eeg foolo. ld foolad.*

foolaxgooddi¹ *m.l ld falaxgooddiyyid.*

foolaxgooddi² *f.g1/2 (-iyay, -iday/-isay; -iyi) ld falaxgooddi².*

foolaxgooddin *m.dh ld falaxgooddiyyid.*

foolaxgooddis *m.l ld falaxgooddiyyid.*

foolaxgooddiyyid *m.dh ld falaxgooddiyyid.*

foolaxgootayn *m.f.dh eeg foolaxgootee.*

foolaxgootee *f.mg2 (-teeyay, -taysay)* U f. cid u faanid.

foolbaxo *f.mg3 (-xday, -xatay)* Fooltagid.

foolbaxsad *m.l ld foolbaxsasho.*

foolbaxsasho *m.f.dh eeg foolbaxso. ld foolbaxsad, foolbaxsi.*

foolbaxsi *m.l ld foolbaxsasho.*

foolbaxso *f.mg3 (-saday, -satay)* 1. Bun marsasho. 2. Foolcararid.

foolbeenaad *m.dh ld foolatin.*

foolcarar¹ *m.l Naasley foolanaysa oo xanun la luntay. ld foolcararid.*

foolcarar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* Naasley xanun la cararid.

foolcararid *m.f.dh eeg foolcarar². ld foolcarar¹.*

fooldhabasho *m.f.dh eeg fooldhabo.*

fooldhabo *f.g3 (-btay, -batay)* Bun la dubay jirka marsasho.

fooldhaq¹ *m.l 1. F. ah: biyo yar oo wejiga lagu dhaqo. 2. ld fooldhiqid.*

fooldhaq² *f.mg1 (-qay, -qday; -dhiqi)* U f.: cid wejiga u dhaqid.

fooldhaqasho *m.f.dh eeg foodhaqo.*

fooldhaqo *f.g3 (-qday, -qatay)* Weji mayrasho.

fooldhaw *m.l* Bun la dubay oo jirka la marsado.

fooldhiqid *m.f.dh eeg fooldhaq². ld fooldhaq¹ (2).*

fooldiin *m.l* Xanun fooleed qabta dheddigoodka dhalaya marka ay soo sid dhoweeyaan. *ld foolbeenaad.*

foolhallaabid *m.f.dh eeg foolhallow². ld foolhallow¹ (2), footag¹, fooltegid.*

foolhallow¹ *m.l* 1. Dheddig foolanaya oo xanun la lumay. 2. *ld foolhallaabid.*

foolhallow² *f.mg1 (-laabay, -lowday; -laabi)* Dheddigood foolanaya xanun la lumid. *ld footag².*

fooli *f.g2 (-iyay, -isay)* Dheddig foolanaya ilaalin.

foolid *m.f.dh eeg fool⁴.*

foolin *m.f.dh eeg fooli . ld foolis.*

foolis *m.l ld foolin.*

foolkaano-dambaseed *m.l (-dyo, m.dh) (jool)* Qurubyo yaryar oo laarfa, oo badanaa leh qaab goobo, kaasoo dibadda u soo tuurtay foolkaano iyadoo dareere ah, adkaanaysana markey soo dhacdo.

foolmaroodi *m.l* Labada ilig ee dhaadheer ee maroodiga gafuurkiisa ka taagan.

foolnugayl *m.l* 1. Cabsi badi qof leeyahay.
2. Xishood badi qof leeyahay.

foolnuglaan *m.f.db eeg* foolnugul. *ld*
foolnuglaansho.

foolnuglaansho. *m.ll/db ld* **foolnuglaan.**

foolnugul *f.mg4 (-glaa, -glayd)* 1. Wax cabsi
badan ahaansho. 2. Wax xishood
badanaahaansho.

foolo *f.mg3 (-ooshay, -oolatay)* Fooldareemid.

foolshareer *m.l* Timo wejiga qofka qaybtiiisa
sare ka soo baxa.

foolt *m.l (fis.)* Summad V. Halbeegga
caalamiga ee keyd faraqa ama xoogga danab
wadidda (x.d.w.), waxaana loo qeexaa keyd
faraqa u dhexeeya laba barood oo ku yaalla
gudbiye sida qulqul danab oo le'eg hal
ambiyeer, marka awoodda ku baxday laba
barood inta u dhexeysa ay tahay hal waat.
Waxa loogu magac daray aqoonyahankii
Alisaandaroo Footh.

footlag¹ *m.l ld* **foolhallaabid.**

footlag² *f.mg1 (-gay, -gtay)* *ld* **foolhallow².**

foolt-beege *m.l (-gayaal, m.ll/db) (fis.)* Qalab
lagu cabbiro xaddiga keyd faraqa ee u
dhexeeya laba barood. F. waxaa mareegta
loogu xidhaab barbarro.

fooltegid *m.db ld* **foolhallaabid.**

footlub¹ *m.l* Yuur ka muuqata qof wejigiisa
marka uu xanaaqo. *ld* **footlubid.**

footlub² *f.mg1 (-bay, -btay)* Weji yuur ka
muujin.

footlubid *m.f.db eeg* footlub². *ld* **footlub¹.**

foolwaa *m.l (xis.)* Xaddi leh laxaad, hase
yeeshee aan lahayn jijo. Barbar dhig leeb.

foolwanaagsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax
qurxoorn ahaansho.

foolwanaagsanaan *m.f.db eeg* foolwanaagsan.
ld **foolwanaagsaansho.**

foolwanaagsaansho *m.ll/db ld* **foolwa-
naagsanaan.**

foolkumaan *m.f.db eeg* foolxun. *ld*
foolkumaansho, foolxumi, foolkumo.

foolkumaansho *m.ll/db eeg* foolxumow. *ld*
foolkumaan.

foolkumi *m.db ld* **foolkumaan.**

foolkumo *m.db ld* **foolkumaan.**

foolkumow *f.mg3 (-maaday, -maatay)* Wax
foolkun noqosho.

foolkun *f.mg4 (-umaa, -umayd)* Wax aan
qurxoornay ahaansho.

foon *m.l* Weel muggisa wax lagu rido, oo la
buuxsho, ama la miiso, wax lagu sii daro oo
laga taalleeyo; cunnada weelka qarkiisa
madaxa kala baxda oo fooca ah.

foona *m.db (juqr.)* Nafleyda xayawaanka ee
gobol ama kal jiyoolojiyed. Foona waxay la
xiriirtaa erayga foloora oo isna loo isticmaalo
nafleyda dhirta. *ld* **fawna.**

foondhaaf¹ *m.l.kh* F. ah: weel qaadkiisa badar
ka badan lagu shubay.

foondhaaf² *f.mg1 (-fay, -ftay)* Wax muggisa
badar ka badan lagu shubay noqosho (weel).

foondhaafi *fg2 (-iyay, -isay)* Wax muggisiisii
badar ka badan ku shubid (weel).

foondhaafid *m.f.db eeg* foondhaaf².

foondhaafin *m.f.db eeg* foondhaafi. *ld*
foondhaafis.

foondhaafis *m.l ld* **foondhaafin.**

fontaano *m.db* Dar dhis ah oo dhexda ku leh
ilo kor biyo u sayraya ayadoo isla darka
biyuhu ku soo noqonayaan. *ld* **fontaano,**
funtaano.

foooq *m.l (-qaq, m.ll-qyo, m.db)* Guri, guri
kale ka dul dhisan; dabaq. *ld* **fookh.**

foor *fg1 (-ray, -rtay)* Ciyaar turub, dubnad
iwm cid uga dhicid.

foorad *m.db* Hal mar oo qof ciyaar turub,
dubnad iwm. looga dhaco. *ld* **fooro.**

foorar¹ *m.l ld* **foororid.**

foorar² *f.mg1 (-ray, -rtay)* *ld* **fooror².**

foorari *fg2 (-iyay, -isay)* *ld* **foorori.**

foorarid *m.db ld* **foororid.**

foorarin *m.db ld* **foororin.**

fooraris *m.l ld* **foororin.**

foorarsad *m.l ld* **foororsasho.**

foorarsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* *ld* **foororsan.**

foorarsanaan *m.db ld* **foororsanaan.**

foorarsanaansho *m.ll/db ld* **foororsanaan.**

foorarsasho *m.db ld* **foororsasho.**

foorarsi *m.l ld* **foororsasho.**

foorarso *f.mg3 (-saday, -satay)* *ld* **foororso.**

foore *m.l* Dabayl dhaxan badan oo habeenkii
soo dhacda.

foori¹ *m.db* Dhawaaq yeera marka bushimaha
laysu dhoweeyo oo neef xoog leh la afuufu.

foori² *f.mg1/2 (-ryay, -iday/isay; -ryi)*
Bushimaha oo laysu dhoweeyo oo neef
xooggan lagu afuufo cod ka yeerin.

foorid *m.f.db eeg* foor. *ld* **fooris.**

fooridhiileyn *m.f.db eeg* fooridhiilee.

fooridhiille *m.db* Foori si degdeg ah geela
loogu kiciyo.

fooridhiille *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Si
degdeg ah geel foori ugu kici.

fooriggaalle *m.l* 1. Foori gaar ah oo geela lagu
dheelmo. 2. Foori qofka faraxsani ku
maaroobo.

fooriggaallee *f.mg2 (-leeyay, -leysay)* Foori
gaalle samayn.

fooriggaalleyn *m.f.dh eeg* fooriggaallee.

foorin *m.dh ld* **fooryid**.

fooris *m.dh ld* **foorid**.

formaliin *m.dh (kiim.)* Milan ka kooban biyo iyo 40% oo "formaldehyde" ah loona isticmaalo jeermidile (sterilization) ama dhajiyé (fixative) gaar ahaan qaybta cudur barashada (pathology) waxaana lagu dilaa "anthrax spores".

foorno *m.dh (-ooyin, m.l)* Tinaarka rootiga lagu dубо.

fooro *m.dh ld* **foorad**.

foor1 *m.l* 1. Iyadoo la taaganyahay qaarka sare oo hoos loo laallaadiyo. 2. *ld* **foorod**.

foor2 *f.mg1 (-ray, -rtay)* Iyadoo la taaganyahay qaarka sare hoos u laallaadin. *ld* **foor2**.

foorori *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax madaxiisa hoos marin. *ld* **foorari**.

foororid *m.f.dh eeg* fooror². *ld* **foorar1**, **foorarid**, **fooror1** (2).

foororin *m.f.dh eeg* foorori. *ld* **foorarin**, **fooraris**, **foororis**.

foororis *m.l ld* **foororin**.

foororsad *m.l ld* **foororsasho**.

foororsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* 1. Wax la foorariyey ahaansho. 2. Wax madaxa loo hoos mariyey ahaansho. *ld* **foorarsan**.

foororsaan *m.f.dh eeg* foororsan. *ld* **foorarsanaan**, **foorarsanaansho**, **foororsanaansho**.

foororsanaansho *m.l/dh ld* **foororsanaan**.

foororsasho *m.f.dh eeg* foororso. *ld* **foorarsad**, **foorarsasho**, **foorarsi**, **foororsad**.

foororsi *m.l ld* **foororsasho**.

foororso *f.mg3 (-saday, -satay)* Iyadoo la taaganyahay qaarka sare hoos u laallaadsasho. *ld* **foorarso**.

fooryid *m.f.dh eeg* foori². *ld* **foorin**.

foos *m.l (-sas m.l)* 1. Dad badan oo hubaysan. 2. F. ah: qofka qaybinaya turubka qofka ku xiga ee midig ka jira.

foosil *m.l (-lo, m.dh)* (*jool.*) Hadhaaga ama raadadka ka sii muuqda raqda noole hore u jiri jirey.

foosto *m.dh (-ooyin, m.l)* *ld* **fuusto**.

footon *m.l (-nno, m.dh)* (*fiis.*) Saxar leh cuf neg oo le'eg eber, kana kooban kuwaantam kaah birlab-danabeed. F.ka waxa kale oo lagu tilmaamaa halbeeg tamar oo le'eg hf, taas oo ah ay tahay madoorsoomaha blaank iyo f oo ah rakaadka kaahinta oo lagu cabbiro Heertis. F.nadu waxa ay ku socdaan xawaarahaa ileyska.

footoobeegid *m.dh (fiis.)* Barashada kaahinta la arko, gaar ahaan xisaabinta iyo cabbiraadda itaalka iftiimeed, falaqaska iftiimeed iwm. Xaaladaha qaarkood, xisaabinta f.du waxa ay gaartaa ilaa hirarka birlab-danabeedka ee casaan-hoosaadka iyo altaraafiyooletka.

footoosintasis *m.l (baay.)* Dariiqadda kiimikeed ee ay dhirta cagaarani ku samaystaan iskudhisyo orgaanikeed iyaga oo ka samaysanaya kaarboon laba ogsaydh, biyo iyo ilays.

foox *m.l* Xabag laga helo geedaha qaarkood, sida maydiga oo loo shito udgin; beeyo; luubaan.

fooxaalli1 *m.l* 1. Geesinnimo been ah oo la muujiyo. 2. Cagajuglайн been ah oo la muujiyo.

fooxaalli2 *f.mg1/2 (-iyay, -iday/isay; -iyi)* 1. Geesinnimo been ah muujin. 2. Cagajuglайн been ah muujin.

fooxaallin *m.dh ld* **fooxaalliyid**.

fooxaalliyid *m.f.dh eeg* fooxaalli². *ld* **fooxaallin**.

fooxi *f.g/mg2 (-iyay, -isay)* 1. (*f.g*) Foox shidid. 2. (*f.g*) Foox ka faallin. 3. (*f.mg*) Cabsasho.

fooxin *m.f.dh eeg* fooxi. *ld* **fooxis**.

fooxis *m.l ld* **fooxin**.

fooxiso *m.dh (-ooyin, m.l)* Haweeney fooxa ka faallisa.

fooxiye *m.l* Nin fooxa ka faalliya.

fooxle *m.l (-layaal, m.l/dh)* Wadaad joogto ahaan u fooxiya.

fosforas *m.l (kiim.)* Curiye bir ma ahe oo adke ah aadna u firfircoon; waana curiyaha labaad ururka V ee tusaha kalgalka.

fowlil1 *m.l* Soo foocsanaan ama iin ku taal shay siman ama sulux ah. *ld* **fowriir1**.

fowlil2 *f.mg1 (-iilay, -iishay)* Wax siman ama sulux ah ka soo foocsanaansho. *ld* **fowriir2**.

fowliliid *m.f.dh eeg* fowlil². *ld* **fowriirid**.

fowriir1 *m.l ld* **fowlil1**.

fowriir2 *f.mg1 (-ray, -rtay)* *ld* **fowlil2**.

fowriirid *m.dh ld* **fowliliid**.

fud *m.l (-dad, m.l)* Kuus ciid ah oo is haysta.

fudayd *m.l* 1. Culaysaraanta wax leeyihiin. 2. Dabci wax ka fiirsasho la'aaneed oo qof ku sifoobo. 3. *ld* **fududaan**. Firfircooni.

fudaydi *f.g2 (-iyay, -isay)* *ld* **fududee**.

fudaydin *m.dh ld* **fududayn**.

fudaydsad *m.l ld* **fududaysasho**.

fudaydsasho *m.dh ld* **fududaysasho**.

fudaydsi *m.l ld* **fududaysasho**.

fudaydsso *f.g3 (-saday, -satay)* *ld* **fududayso**.

fud-barafeed *m.l (fiis.)* Cadad biyo fadhiista ah oo ku samaysma dhulka dushiisa, marka

heerkulka hawadu uu hoos u dhaco ilaa iyo ka hoos.

fudfudayd *m.l ld fududaan.*

fudfudud *f.mg4 (-daa, -dayd) ld fudud.*

fudud *f.mg4 (-daa, -dayd)* 1. Wax aan cuslayn ahaansho. 2. Wax sahlan ahaansho. 3. Wax fadaq ah ahaansho. 4. Wax firfircoon ahaansho. *ld fudfudud.*

fududaan *m.f.dh eeg fudud.* *ld fudayd,* *fudfudayd,* *fududaansho.*

fududaansho *m.lldh eeg fududow.* *ld fududaan.*

fududayn *m.f.dh eeg fududee.* *ld fudaydin.*

fududaysad *m.l ld fududaysasho.*

fududaysasho *m.f.dh eeg fududayso.* *ld fudaysad,* *fudaydsasho,* *fudaydsi,* *fududaysad.*

fududaysi *m.l ld fududaysasho.*

fududayso *f.mg3 (-stay, -satay)* 1. Wax culus fudayd ka dhigasho. 2. Wax adag sahal ka dhigasho. *ld fudaydso.*

fududee *f.g2 (-deeyay, -daysay)* 1. Wax fudayd ka dhigid. 2. Wax sahal ka dhigid. *ld fudaydi.*

fududow *f.mg3 (-daaday, -daatay)* 1. Wax fudayd noqosh. 2. Wax sahal noqosh. 3. Qof fadaq noqosh. 4. Qof wax firfircoon noqosh.

fulud *m.l (-llo, m.dh)* Bur, ciid, sokor iwm ah oo is haysta.

fuf¹ *m.l* Dhir la jaray ama la daaqay fiidda ka soo baxda iyadoo aan roob ku di'in.

fuf² *f.mg1 (-fay, -ftay)* Dhir la jaray ama la daaqay iyadoo aan roob ku di'in fiid bixin.

fufid *m.f.dh eeg fuf².*

fujaan *m.l (-nno/fanaajiiin/faraajiiin, m.dh)* Weel yar oo dheg leh oo sida badan dhoob ka samaysan oo dareeraha lagu shubto. *ld fijaan.*

fujaas¹ *m.l ld fajaas¹.*

fujaas² *f.g1 (-say, -stay) ld fajaas².*

fujaasid *m.dh ld fajaasid.*

fuji *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Wax meel ku dheggan rujin. 2. Dharbaaxo f.: qof dhabanaanayn.

fujin *m.f.dh eeg fuji.*

fujisasho *m.dh ld fuqsasho.*

fujiso *f.g3 (-stay, -satay) ld fuqso.*

fujo *m.dh* 1. Ijaar la siiyo cid lagula heshiiyey hawl fulinteedu muddo soconayso. 2. *ld fajo.*

ful *f.mg1 (-ulay, -ushay)* 1. Xoolo wabax ah ama dhaan cokan ceel ka tegid. 2. Hawl ama arrin hirgelid.

fulaaliso *m.dh (-ooyin, m.l (dii))* Ducooyin la akhriyo ama cashar la qoro marka haweenay

foolanaaysaa sahal u dhali weydo. *ld falaaliso.*

fulabbaji *f.g2 (-iyay, -isay)* Falal cid lagu cabsigelinayo samayn.

fulabbajin *m.f.dh eeg fulabbaji.* *ld fulab-bajis.*

fulabbajis *m.l ld fulabbajin.*

fulannimo *m.dh ld fuleynnimo.*

fule *m.l ld fuley.*

fuley *m.l (-yo, m.dh)* Qof cabsi badan.

fuleynnimo *m.dh* Fuley ahaansho.

fulful *m.l* Raar geeddigu kala fogyahay oo aan marriin lahayn.

fuli *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Xoolo wabax ah ama dhaan cokan ceel ka wadid. 2. Hawl ama arrin hirgelin.

fulid *m.f.dh eeg ful.*

fulin *m.f.dh eeg fuli.*

fuliye *m.l (-yayaal m.lldh)* Qof hawl ama arrin hirgeliya.

fullaac¹ *m.l (-cyo m.dh)* Cad yar oo ka soo dillaacay shay uu ka mid ahaa (qori).

fullaac² *f.mg1 (-cay, -cday)* Cad yar sida qori iwm shay uu ka mid ahaa ka soo dillaacid.

fullaaci *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax, wax uu ka mid ahaa ka dillaacin.

fullaacid *m.f.dh eeg fullaac².*

fullaacin *m.f.dh eeg fullaaci.*

fullaacsad *m.l ld fullaacsasho.*

fullaacsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la fullaaciye ahaansho.

fullaacsanaan *m.f.dh eeg fullaacsan.* *ld fullaacsanaansho.*

fullaacsanaansho *m.lldh ld fullaacsanaan.*

fullaacsasho *m.f.dh eeg fullaacsasho.* *ld fullaacsad,* *fullaacsisi.*

fullaacsisi *m.l ld fullaacsasho.*

fullaacsisi *f.g3 (-saday, -satay)* Wax, wax kale ka dillaacsasho.

fulul¹ *m.l* 1. Saxro (xayawaan ama dad) oo markaas la saxrooday. 2. *ld fululid.*

fulul² *f.mg1 (-ulay, -ushay)* Wax aasnaa sida xidid dibad u soo bixin.

fululi *f.g2 (-iyay, -isay)* Wax aasnaa sida xidid iwm dibad u soo bixin.

fululid *m.f.dh eeg fulul².* *ld fulul¹ (2).*

fululin *m.f.dh eeg fululi.*

funaanad *m.dh (-do, m.l)* 1. Feeragashi aan gacmo lahayn oo shaati laga hoos qaato; garan. 2. Hu' jilicsan oo sida shaatiga u tolan oo kulaylaho la qato. 3. Hu' culus oo kor laga qaato oo badi ahaan ka samaysan dhogor oo dhaxanta laga gashado.

funjuqi *f.g2 (-iyay, -isay)* Miro qolof ka saarid.

funjuquin *m.f.dh eeg funjuqi.* *ld funjuqis.*

funjuquis *m.l.u ld funjuquin.*

funjuqsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Miro wax la funjuqay ahaansho.

funjuqsanaan *m.f.dh eeg* funjuqsan. *ld* funjuqsanaansho.

funjuqsanaansho *m.l/dh ld* funjuqsanaan.

funjuqsasho *m.f.dh eeg* funjuqso.

funjuqso *f.g3 (-saday, -satay)* Miro qolof kala bixid.

funnay *m.l* Dibi, orgi, wan, fool xun oo aan goodh ahayn.

funtaano *m.dh ld foontaano*.

fuq¹ *m.l (-qaq, m.l)* 1. Labada daan oo afka midkood. 2. Wax, wax kale oo adag ka soo go'ay. 3. *ld fuqid*.

fuq² *f.mg1 (-qay, -qday)* Wax, wax uu ka mid ahaa ka soo go'id.

fuqaraa *m.dh.w eeg* faqir.

fuqdo *m.dh* 1. Geed yar oo aan lahayn xididdo hoos jira oo ciidda iska dul saaran. 2. Wax aan sal adag lahayn oo sahal loo siibi karo. 3. Sabirdarrada uu leeyahay qof aan ka dhursugi karin duruufaha adag.

fuqid *m.f.dh eeg fuq². ld fuq¹ (3)*.

fuqsad *m.l ld fuqsasho*.

fuqsasho *m.f.dh eeg* fuqso. *ld fujisasho, fuqsad*.

fuqso *f.g3 (-saday, -satay)* Wax meel ku dheggan ka ruqsasho. *ld fujiso*.

fur¹ *m.l (-rar, m.l)* Wax afka looga shiro weel, sida burashad, dhalo, iwm.

fur² *m.dh (-ro, m.l)* Summad xoolaha lagu asteyo oo dhegta inteeda sare la gooyo.

fur³ *f.g1 (-ray, -rtay)* 1. Albaab, dariishad iwm ballaqid. 2. Guntin xarig kala bixin. 3. Gaadiid rar ka dhigid. 4. Halkiraale fasirid. 5. Mashruuc, dhisme iwm ballarintooda ku dhawaaqid. 6. Xabbado badan ridid. 7. Wax meel ku jira sii dayn. 8. Haweeney la qabo dalaaqid.

furaad *m.dh (-dyo, m.dh)* Idiin si gaar ah loo qurxiyey oo carruurta lagu xambaaro.

furaadsad *m.l ld furaadsasho*.

furaadsasho *m.f.dh eeg* furaadso. *ld furaadsad, furaadsi*.

furaadsi *m.l ld furaadsasho*.

furaadso *f.g3 (-saday, -satay)* Carruur furaad ku xambaarasho.

furaash *m.l ld firaash¹*.

furaley *m.dh (-yo, m.l)* Sarrifka rubaabka mid ka mid ah oo u dhigma 10 senti.

furan¹ *f.mg1 (-rmay, -rantay; -rmi)* Wax la furay noqosho.

furan² *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* 1. Albaab, dariishad iwm wax la ballaqay ahaansho. 2. Wax guntintiisa la kala furay ahaansho

(xarig). 3. Wax meel ku xirnaa wax la sii daayey ahaansho. 4. Halkiraale wax, la fasiray ahaansho. 5. Haweeney wax la dalaaqay ahaansho. 6. Awr wax rarkii laga dhigay ahaansho. 7. Mashruuc, dhisme, barnaamij iwm hawshooda wax la billaabay ahaansho.

furasho *m.f.dh eeg* furo.

furayn *m.f.dh eeg* furee.

furaysasho *m.f.dh eeg* furayso.

furayso *f.g3 (-stay, -satay)* Wax fur ku xirasho.

furdaami *f.g2 (-iyay, -isay)* 1. Cid sixir ka daaweyn. 2. Arrin iwm xal u raadin.

furdaamin *m.f.dh eeg* furdaami. *ld furdaamis*.

furdaamis *m.l ld furdaamin*.

furdad *m.dh ld furdo*.

furdo *m.dh (-ooyin, m.l)* 1. Meel xeeb ku taal oo loogu talagalay in ay doonyaha, maraakiibta iwm ku xirtaan. 2. Meel loogu talagalay in alaabada ganacsiga oo dal imaanaysa ama ka baxaysa lagu canshuuro. *ld furdad*.

fure *m.l (-rayaal, m.l/dh)* 1. Qalab bir ah oo qaabab iyo weynaan kala duwan leh oo lagu furo ama lagu xiro qufullada iwm. 2. Xal. 3. Calaamad loo adeegsado tusmada maababka.

furee *f.g2 (-reeyay, -raysay)* Wax fure ku xirid.

furfur¹ *m.l/kh F. ah: soor gallay oo maraq lagu kariyay oo aan budo lagu darin si ayna isku dhegin.*

furfur² *f.g1 (-ray, -rtay)* 1. Wax xubnihii uu ka koobnaa kala bixbixin. 2. Arrin xalkeeda fududayn.

furfurad *m.l ld furfurasho*.

furfuran¹ *f.mg4 (-rnaa, -rnayd)* 1. Wax bashaashnimo ka muqaato ahaansho (qof). 2. Wax xubnihii uu isugu jirey la kala bixiyey ahaansho. 3. Tolmo wax duntii isu haysey furatay ahaansho.

furfurasho *m.f.dh eeg* furfuro. *ld furfurad*.

furfurdayn *m.f.dh eeg* furfurdee.

furfurdee *f.g2 (-deeyay, -daysay)* Qori, ul, dhagax iwm xoog u tuurid.

furfurdo *m.dh* Tuuryo xoog leh.

furfurid *m.f.dh eeg* furfur².

furfurista-garaafeed ee isle'eg *m.dh (xis.)* Hab lagu furfuro isle'egyo wadajira iyada oo la sawirayo garaafka isle'eg kasta. Furfurista labada isle'eg waxa ku siyya kulannada baraha is goyska, madaama barahani ay raali gelyaan qiimeyaal isku mid ah ee x iyo y.

furfurnaan *m.f.dh eeg* furfuran². *ld furfurnaansho*.

furfurnaansho *m.l/dh ld furfurnaan*.

furfuro *f.g/mg3 (-rtay, -ratay)* 1. (*f.g*) Wax xubnihii uu ka koobnaa u kala baxsasho. 2. (*f.mg*) Tolmo duntii isu haysay ka furasho. 3. (*f.mg*) Wax xubnihii uu isugu jirey u kala bixid.

furid *m.f.dh eeg fur³*. *ld furitaan, furniin, furriin.*

furin¹ *m.l ld furun¹.*

furin² *m.dh ld furun².*

furitaan *m.l ld furid.*

furmaati *m.l.kh* F.ah: salab, hu' iwm oo laga furtay qof la diley ama la qabtay.

furmaato *m.dh* Heshiis dhexmara laba qolo oo dagaallansan si aysan isaga layn maxaabiista dagaalka ay ku kala qabsadeen.

furmasho *m.f.dh eeg furmo.*

furmid *m.f.dh eeg furan¹.*

furmo¹ *m.dh* Meel geeddi ku nasto.

furmo² *f.mg3 (-maday, -matay)* Wax furan noqoshoo.

furnaan *m.f.dh eeg furan².* *ld furnaansho.*

furnaansho *m.l/dh ld furnaan.*

furniin *m.l ld furid.*

furo *f.g/mg3 (-rtay, -ratay)* 1. (*f.g*) Albaab iwm ballaqasho. 2. (*f.g*) Wax xarig ku xirnaa ka baxsasho. 3. (*f.g*) Wax horay loo dhacay xoog ku soo ceshasho. 4. (*f.g*) Wax sida dhar, lacag iwm cid xoog uga qaadasho. 5. (*f.g*) Qof qaan u xirnaa si loo furo qaantii loo haystey bixin. 6. (*f.g*) Kitaab qur'aan iibasho. 7. (*f.mg*) Ka f.: saaxiibtinnimo qof lala lahaa burin.

furqaan *m.l* 1. Kitaabkii Eebbe u soo dhiibey Nebi Maxamed. 2. Diinta Islaamka.

furiin *m.l ld furid.*

fursad *m.dh (-do, m.l)* 1. Xaalad ku habboon in wax la qabsado. 2. Waqtii wax la qabto.

fursanaansho *m.l/dh ld fursanaan.*

fursasho *m.f.dh eeg furso.*

furso *f.mg3 (-saday, -satay)* Ka f.: Wax ka kaftoomid.

furtuur-folkaaneed *m.l (jool.)* Soo dirqinta waxyaabo adke, dareere, ama neef ah, iyadoo folkaane uu ka soo saarayo dhulka gudihiiisa una soo saarayo ilaa dhulka dushiisa.

furun¹ *m.l* 1. Rooti. 2. Tinnaarka rootiga lagu dubo. *ld furin¹.*

furun² *m.dh* 1. Maro ay raggu kor ka qaataan. 2. Goobta dagaalku ka aloosanyahay. *ld furin².*

furuq *m.l (daaw.)* Cudur la isqaadsiyo oo muddo gaaban, waxaa keena firus. Astaamo: qandho iyo finan nabar ku reeba maqaarka.

furuqbiyoole *m.l (daaw.)* Nooc furuqa ka mid ah oo halkii ay nabarrada malaxi ka geli lahayd biyo ka galaan.

furuqdhaw *m.l ld furuqdhoon.*

furuqdhhoon *m.l* Godad yaryar oo furuqu jirka dadka ku reebo. *ld furuqdhaw.*

furuukh *m.db.w eeg farakh.*

furuuruc *m.l ld firiric.*

furux¹ *m.l* Kalagoosyada oogada oo lafuhu iska galaan midkood.

furux² *f.mg1 (-rxay, -ruxday; -rxi)* Kala f.: murgacasho. *ld furxo.*

furuxsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la kala furxiyey ahaansho.

furuxsanaan *m.f.dh eeg furuxsan.* *ld furuxsanaansho.*

furuxsanaansho *m.l/dh ld furuxsanaan.*

furxasho *m.dh ld furxid.*

furxi *f.lg2 (-iyay, -isay)* Laba xubnood oo is haaysta kala goyska ka kalabixin.

furxid *m.f.dh eeg furux².* *ld furxasho.*

furxin *m.f.dh eeg furxi.* *ld furxis.*

furxis *m.l ld furxin.*

furxo *f.g3 (-xaday, -xatay)* *ld furux².*

fushad *m.f.l eeg fusho.*

fushade *m.l* 1. Roob badan oo bartamaha guga da'a. 2. Xillii gu' bartankiis ah oo roob badani da'o.

fusho *f.g3 (-shaday, -shatay)* 1. Xoolo wabax ah ceel ka kaxaysasho. 2. Wax dani ku jirto qabsasho.

fushuqi *f.g2 (-iyay, -isay)* Maro si jugayn ah u dhiqid.

fushuqin *m.f.dh eeg fushuqi.* *ld fushuqis.*

fushuqis *m.l ld fushuqin.*

fushuqsad *m.l ld fushuqsasho.*

fushuqsan *f.mg4 (-naa, -nayd)* Wax la fushuqiyeey ahaansho (dhar).

fushuqsanaan *m.f.dh eeg fushuqsan.* *ld fushuqsanaansho.*

fushuqsanaansho *m.l/dh ld fushuqsanaan.*

fushuqsasho *m.f.dh eeg fushuqso.* *ld fushuqsad, fushuqsi.*

fushuqsi *m.l ld fushuqsi.*

fusuq *m.l ld fisqi.*

futaxumeeye *m.l* Surweel daba gaab ah.

futo *m.dh* 1. Afka malawadku ku dhammaado oo saxaradu ka baxdo. 2. Halka dhulka la dhigto marka dadku fariisanayo; sal.

futuux *m.l (-xyo, m.dh)* Xilliga doonyuhu bilaabaan gooshidda oo ku beegan bisha oktoobar.

- fjud** *m.l* (cabbir cagood) Cabbir wax lagu cabbiro oo u dhigma yaardi saddex meelood loo qaybiyey meeshiis.
- fuud¹** *m.l* Dhacaanka ka baxa hilib xoolaad ama mallay iwm. oo biyo lagu kariyey; maraq.
- fuud²** *f.g1* (-day, -dday) Hoore si tartiib ah uga dhergid.
- fuudaafuude** *m.db* (-dayaal, *m.l/dh*) Digr fuud laga dhigay.
- fuud-dhuug** *m.l* Bushinta hoose meesheeda godan oo timaha yari ka baxaan.
- fuudi** *f.mg2* (-iyay, -isay) U f.: cunto jilicsan si tartiib ah cid u siin.
- fuuidid** *m.f.db* *eeg* fuud².
- fuudin** *m.f.db* *eeg* fuudi.
- fuudsad** *m.l ld* **fuudsasho**.
- fuudsasho** *m.f.db* *eeg* fuudso. *ld* **fuudsad**, **fuуди.**
- fuudsi** *m.l ld* **fuudsasho**.
- fuudsii** *f.g2* (-iiyay, -iisay) Nafley maraq cabsiin.
- fuudsii** *m.f.db* *eeg* fuudsii.
- fuudso** *f.g3* (-saday, -satay) Si tartiib ah hoore u cabbid.
- fuujis** *m.l* Ceel cabbiddisa marba cid ama koox loo daayo.
- fuul** *f.g1* (-uulay, -uushay) 1. Wax kor u tafid. 2. Wax dushiisa ku boodid. 3. Haweeney kufsasho.
- fuuli** *f.g2* (-iyay, -isay) 1. Nafley meal aanay kori karin saarid. 2. Maxas gaadid ku qaadir. *ld* **fuulsii**, **fuushii**.
- fuulid** *m.f.db* *eeg* fuul. *ld* **fuulis²**, **fuullimaad**, **fuulmo**.
- fuulin¹** *m.f.db* *eeg* fuuli. *ld* **fuulis¹**, **fuulsiin**, **fuushii**.
- fuulin²** *m.l* (-immo, *m.db*) Muruqa bawdada ragga.
- fuulis¹** *m.l ld* **fuulin¹**.
- fuulis²** *m.db ld* **fuulid**.
- fuullaan** *m.l* Aqoonta iyo isticmaalka fardaha iyo rakuub fuulidda.
- fuullaandhaaf** *m.l.kh* F. ah: nin aad ugu xeel dheer fuulidda fardaha; fardadhaari.
- fuullimaad** *m.l ld* **fuulid**.
- fuulmo** *m.db* 1. Galmo. 2. *ld* **fuulid**.
- fuulsii** *f.g2* (-iiyay, -iisay) *ld* **fuuli**.
- fuulsiin** *m.db ld* **fuulin¹**.
- fuundi** *m.l* (-yo, *m.db*) Nin xirfadda daaraha lagu dhiso yaqaan; wastaad.
- fuundo** *m.db ld* **fuunto**.
- fuundoobid** *m.db ld* **fuuntoobid**.
- fuundow** *f.mg1* (-oobay, -oowday) *ld* **fuuntow**.
- fuunto** *m.db.kh* Ukun waqtigii la isticmaali lahaa dhaafay oo aan waxtar lahayn. *ld* **fuundo**.
- fuuntoobid** *m.f.db* *eeg* **fuuntow**. *ld* **fuundoobid**.
- fuuntow** *f.mg1* (-oobay, -owday; -oobi) Ukun fuunto noqosho. *ld* **fuundow**.
- fuuq¹** *m.l* (-qyo, *m.db*) Dhuunta baaruudda xabbadda qarxisaa ku jirto; qashir.
- fuuq²** *m.db* 1. Shanqarta ka yeerta kolka biyaha, caanaha iwm xoog loogu soo nuugo bushimaha oo urursan oo loo dhoweeyo; fid; fururuq. 2. In yar oo kol la fuuqsado. *ld* **fiiq²**.
- fuuq³** *f.g1* (-qay, -qday) Hoore si tartiib ah uga dhergid.
- fuuqbax** *m.l* (*daaw*) Biyaha oo ka yaraada soohyada jirka, waxayna ka iman kartaa: qaadasho la'aan biyo jirka ku filan. Biyo badan oo ka baxa jirka (dhidid, matag, shuban). Astaamo: harraad badan, itaal darro iyo lallabo.
- fuuqdhabii** *m.l.kh* (-llo, *m.db*) Qof aad u dhabiiil badan oo aan oggolayn in ay waxyar dhaafaan.
- fuuqdhabii** *m.db* **Fuuqdhabii** ahaansho.
- fuuqid** *m.f.db* *eeg* **fuuq³**.
- fuuqsad** *m.l ld* **fuuqsasho**.
- fuuqsasho** *m.f.db* *eeg* fuuqso. *ld* **fuuqsad**, **fuuksi**.
- fuuksi** *m.l ld* **fuuqsasho**.
- fuuqso** *f.g3* (-saday, -satay) Wax hiinsasho.
- fujur¹** *m.l* 1. Geed gaab aad u baxay oo dhulka qariyey. 2. Wax dhulka ka soo fooca. 3. F. ah: caano dhanaanay oo intii faarka ahayd kor soo martay.
- fujur²** *f.mg1* (-ray, -rtay) 1. Dibirid. 2. Dhulka ka soo foocid. 3. Caano dhanaan awgeed faar kor soo marid.
- fuuraa** *m.l* Dhicis xoolaad oo isagoo bakhti ah dhashay.
- fujurid** *m.f.db* *eeg* **fujur²**.
- fujursan** *f.mg4* (-naa, -nayd) Wax fuurey ahaansho.
- fujursanaan** *m.f.db* *eeg* **fujursan**. *ld* **fujursanaansho**.
- fuuryeel** *f.g1* (-eelay, -eeshay) Ka f.: wax la qaybsanayo qof qaybta uu ku leeyahay siin inta aan la qaybin.
- fuuryeelid** *m.f.db* *eeg* fuuryeel.
- fuushan** *f.g4* (-naa, -nayd) Wax, wax kale dusha ka saaran ahaansho.
- fuushanaan** *m.f.db* *eeg* **fuushan**. *ld* **fuushanaansho**.
- fuushanaansho** *m.l/dh ld* **fushanaan**.

fuushii

---

fuushii *f.g2* (-iiyay, -iisay) *ld* **fuuli.**

fuushiiin *m.db* *ld* **fuulin¹.**

fuusto *m.db* (-ooyin, *m.l*) Weel bir ah, adag,
qaab dhululubo leh oo laba boqol oo litir
qaada; barmiil. *ld* **foosto.**

fuwo *m.l* 1. Xidid asalkiisa lagu riniyo cawda.

2. Dhar aan xariir iyo suuf midna ahayn oo
tayadiisu xuntahay. 3. *ld* **fawo.**

fuxshi *m.l* Fal xun oo aan diinta iyo
dhaqankuba oggolayn.